

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Gmina
Miasto Rzeszów

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

Rzeszów 2015

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych” ogłoszonego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

Zespół autorski:

Zespół autorów pod kierownictwem mgr inż. Karoliny Gwizdak

mgr Maria Młodzianowska-Synowiec

mgr inż. Justyna Siudak

mgr Anna Wahlig

mgr inż. Ewelina Wikarek

Opieka ze strony Zarządu: mgr inż. Laura Kalbrun

Spis treści

Spis treści.....	1
Wykaz skrótów użytych w opracowaniu.....	3
1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.1. Podstawa prawna opracowania prognozy.....	4
1.2. Ustalenia projektu.....	5
2. Powiązania z innymi dokumentami.....	7
2.1. Strategie i programy europejskie	8
2.1.1. Strategia Europa 2020.....	8
2.2. Strategie i programy krajowe	8
2.2.1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	8
2.2.2. Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju	9
2.2.3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego	9
2.2.4. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju.....	10
2.2.5. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.....	10
2.2.6. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.....	10
2.3. Programy operacyjne polityki spójności UE	11
2.3.1. Umowa Partnerstwa	11
2.3.2. RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020	11
2.3.3. PO Polska Wschodnia na lata 2014 – 2020.....	12
2.3.4. PO Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020	12
2.4. Strategie i programy województwa podkarpackiego.....	13
2.4.1. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackie 2020	13
2.4.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa	14
3. MATERIAŁY WYJŚCIOWE, METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU.....	14
4. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU.....	15
5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO .	16
6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	16
6.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego.....	16
6.1.1. Położenie administracyjne i geograficzne	16
6.1.2. Geologia i rzeźba terenu	17
6.1.3. Gleby	17
6.1.4. Surowce naturalne.....	18
6.1.5. Klimat.....	19
6.1.6. Wody powierzchniowe, podziemne	20
6.1.7. Walory przyrodnicze i chronione elementy środowiska.....	27
6.2. Stan środowiska	32
6.2.1. Powietrze atmosferyczne	32
6.2.2. Odnawialne źródła energii.....	36
6.2.3. Klimat akustyczny	36
6.2.4. Jakość wód powierzchniowych	40
6.2.5. Jakość wód podziemnych	41
6.2.6. Jakość gleb.....	42

6.2.7. Promieniowanie jonizujące i elektromagnetyczne.....	44
6.2.8. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków	47
6.2.9. Gospodarka odpadami	51
6.2.10. Poważne awarie przemysłowe	53
6.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	54
7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	55
8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	55
9. ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU PROGRAMU REWITALIZACJI DLA RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA WRAZ Z PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PROGRAMU.....	56
9.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat	56
9.2. Oddziaływanie na wody.....	57
9.3. Oddziaływanie na ochronę przyrody, Naturę 2000, różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta	58
9.4. Oddziaływanie na krajobraz.....	59
9.5. Oddziaływanie na gleby i zasoby naturalne	60
9.6. Oddziaływania na zdrowie człowieka	61
9.7. Oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne	62
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	96
11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	97
12. OPIS PRZEWIDYWANYCH METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI MONITORINGU W PRZYPADKU ZNACZĄCEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO, SPOWODOWANEGO REALIZACJĄ ZAŁOŻEŃ DOKUMENTU	98
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	98
Spis tabel.....	101
Spis rysunków	102

Wykaz skrótów użytych w opracowaniu

- **Program** – projekt Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- **ROF**- Rzeszowski Obszar Funkcjonalny,
- **Prognoza**- projekt Prognozy projektu Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- **RPO**- Regionalny Program Operacyjny,
- **PO**- Program Operacyjny,
- **TEN-T**- Transeuropejska Sieć Transportowa,
- **IMGW**- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej,
- **RZGW**- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,
- **JCWP**- Jednolite Części Wód Powierzchniowych,
- **RWD**- Ramowa Dyrektywa Wodna,
- **WIOŚ**- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
- **JCWpd**- Jednolite Części Wód Podziemnych,
- **OCK**- Obszary Chronionego Krajobrazu,
- **GUS**- Główny Urząd Statystyczny,
- **OSO**- obszar specjalnej ochrony ptaków,
- **SOO**- specjalne obszary ochrony siedlisk,
- **OZW**- obszary o znaczeniu dla Wspólnoty,
- **B(a)P**- bezno(a)piren,
- **OZE**- odnawialne źródła energii,
- **OSChR**- Okręgowa Stacja Chemiczno- Rolnicza,
- **PEM**- promieniowanie elektromagnetyczne,
- **PAP**- poważne awarie przemysłowe

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Podstawa prawna opracowania prognozy

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232);

Opracowanie *Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego* ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń Strategii w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych i powinno stanowić integralną część opracowania planu oraz podawać rozwiązanie poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania.

Ponadto prognozę opracowano w oparciu o następujące akty prawne:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa 85/337 EEC z dnia 27 czerwca 1985 r., w sprawie oceny skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska,
- Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory,
- Dyrektywa Komisji Europejskiej 97/11/EC z dnia 3 marca 1997 r. wnoszącej poprawki do Dyrektywy 85/337 EEC,
- Dyrektywa Rady i Parlamentu Europejskiego 2001/77/EC z dnia 27 września 2001 w sprawie promowania energii elektrycznej produkowanej z odnawialnych źródeł energii na wewnętrznym rynku energetycznym.
- Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263, 264),
- Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2010, Nr 16, poz. 87),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów, z dnia 30 października 2003 r. – (Dz. U. 2003, Nr 192, poz. 1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. 2004, Nr 168, poz. 1765),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014, poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011, Nr 25, poz. 133),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014, poz. 1348),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U., 2005, Nr 94, poz. 795),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010, Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.),

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112),
- Decyzja Wykonawcza Komisji z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (201307358) (2013/741/UE);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2013, poz. 1205 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 31 sierpnia 1995 r. o ratyfikacji Konwencji o różnorodności biologicznej (Dz. U. z 1995 r., Nr 58, poz. 565),
- Ustawa Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r., poz. 21, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz.647),
- Ustawa o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2014, poz. 210).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.).

1.2. Ustalenia projektu

Program Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego ma na celu podjęcie działań i przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym. Głównym celem podejmowanych i wdrażanych w ramach niniejszego programu działań jest: wzmocnienie wewnętrznego potencjału rozwojowego gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez odnowę i zagospodarowanie terenów i obiektów wymagających wsparcia, tworzenie nowych miejsc pracy, zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Powyższy cel główny Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (swego rodzaju misja tego programu) urzeczywistniany będzie poprzez trzy cele strategiczne, właściwe dla każdej ze sfer działań rewitalizacyjnych, a mianowicie:

- Poprawa istniejącego stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej, jak również zapewnienie wysokiej dostępności i standardu infrastruktury społecznej oraz zasobów mieszkaniowych (sfera przestrzenna)
- Poprawa sytuacji majątkowej mieszkańców poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości (sfera gospodarcza)
- Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wsparcie rozwoju zasobów ludzkich, promocję integracji i włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym (sfera społeczna)

Wyżej wymienione cele strategiczne realizowane będą w sumie przez 13 celów szczegółowych i 31 priorytetów rozwojowych (rewitalizacyjnych) dotyczących różnego rodzaju płaszczyzn i aspektów działań rewitalizacyjnych. W niniejszym dokumencie zdefiniowano następujące cele szczegółowe:

- Lepsze wykorzystanie wewnętrznych zasobów w procesie rozwoju (sfera przestrzenna)
- Wsparcie rozwoju infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb społecznych (sfera przestrzenna)
- Zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznej (sfera przestrzenna),
- Poprawa dostępności oraz standardu zasobów mieszkaniowych (sfera przestrzenna)
- Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu procesu rewitalizacji (sfera przestrzenna)
- Wsparcie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy (sfera gospodarcza)
- Budowa i rozwój kapitału społecznego (sfera społeczna)
- Wsparcie rozwój zasobów ludzkich (kapitału ludzkiego) (sfera społeczna)
- Wzmocnienie procesu integracji oraz promocja włączenia społecznego (sfera społeczna)
- Rozwój oferty usług społecznych skierowanych do różnych grup odbiorców (sfera społeczna)
- Poprawa stanu zdrowia mieszkańców (sfera społeczna)
- Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego (sfera społeczna)
- Zachowanie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego (sfera społeczna)

Przedmiotem niniejszego programu są kompleksowe działania rewitalizacyjne, które w założeniu prowadzić mają do redukcji ubóstwa i przeciwdziałania procesom wykluczenia społecznego na terenie Rzeszowskiego

Obszaru Funkcjonalnego, jak również przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju zasobów kapitału społecznego i ekonomicznego oraz integracji społecznej w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdiagnozowanych jako kryzysowe (problemowe) poprzez nadaniem im nowych funkcji i stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju w oparciu o zasoby (potencjały) wewnętrzne (endogeniczne). Niniejszy program ma charakter kompleksowy oraz interdyscyplinarny, obejmując następujące wymiary procesu rewitalizacji:

- rewitalizacja w wymiarze gospodarczym (rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy)
- rewitalizacja w wymiarze społecznym (integracja i aktywizacja mieszkańców, promowanie włączenia społecznego, przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom oraz procesom społecznym, rozwój kapitału społecznego)
- rewitalizacja w wymiarze ekologicznym (rekultywacja i adaptacja do pełnienia nowych funkcji terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych, rozwój terenów rekreacyjnych, zachowanie terenów zielonych)
- rewitalizacja w wymiarze technicznym (przebudowa oraz adaptacja zdegradowanych obiektów w celu nadania im nowych funkcji społecznych, rozwój infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb ludności, poprawa stanu zagospodarowania i jakości przestrzeni publicznych, poprawa dostępności i standardu zasobów mieszkaniowych).

W sferze przestrzennej strategicznym celem Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego będzie poprawa istniejącego stanu zagospodarowania przestrzeni publicznej, jak również zapewnienie wysokiej dostępności i standardu infrastruktury społecznej oraz zasobów mieszkaniowych.

Cel szczegółowy 1.1. Lepsze wykorzystanie wewnętrznych zasobów w procesie rozwoju

Priorytet 1.1.1. Ochrona środowiska przyrodniczego i krajobrazu naturalnego

Priorytet 1.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i jego udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze

Cel szczegółowy 1.2. Wsparcie rozwoju infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb społecznych

Priorytet 1.2.1. Rozwój infrastruktury edukacyjnej

Priorytet 1.2.2. Rozwój infrastruktury kulturalnej

Priorytet 1.2.3. Rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej

Priorytet 1.2.4. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i opieki medycznej

Priorytet 1.2.5. Rozwój infrastruktury pomocy społecznej

Cel szczegółowy 1.3. Zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni publicznej

Priorytet 1.3.1. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej

Priorytet 1.3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki terenów zielonych

Cel szczegółowy 1.4. Poprawa dostępności oraz standardu zasobów mieszkaniowych

Priorytet 1.4.1. Adaptacja niewykorzystywanych obiektów na cele mieszkaniowe

Priorytet 1.4.2. Modernizacja wspólnych części wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Priorytet 1.4.3. Rewitalizacja podwórek i przestrzeni międzyblokowych

Cel szczegółowy 1.5. Rozwój infrastruktury technicznej służącej wsparciu procesu rewitalizacji

Priorytet 1.5.1. Rozwój infrastruktury transportowej

Priorytet 1.5.2. Rozwój infrastruktury komunalnej

W sferze gospodarczej strategicznym celem Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego będzie poprawa sytuacji majątkowej mieszkańców poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

Cel szczegółowy 2.1. Wsparcie przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy

Priorytet 2.1.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

Priorytet 2.1.2. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja ekonomiczna mieszkańców

Priorytet 2.1.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa

W sferze społecznej strategicznym celem Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego będzie poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wsparcie rozwoju zasobów ludzkich, promocję integracji i włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym.

Cel szczegółowy 3.1. Budowa i rozwój kapitału społecznego

Priorytet 3.1.1. Wsparcie tworzenia i rozwoju organizacji pozarządowych

Priorytet 3.1.2. Zwiększenia stopnia partycypacji mieszkańców w sprawach publicznych

Cel szczegółowy 3.2. Wsparcie rozwój zasobów ludzkich (kapitału ludzkiego)

Priorytet 3.2.1. Realizacja programów i szkoleń dla osób dorosłych

Priorytet 3.2.1. Realizacja programów i zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy 3.3. Wzmocnienie procesu integracji oraz promocja włączenia społecznego

Priorytet 3.2.1. Realizacja działań na rzecz integracji wewnątrzpokoleniowej i międzypokoleniowej

Priorytet 3.2.2. Wsparcie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej

Priorytet 3.2.3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 3.4. Rozwój oferty usług społecznych skierowanych do różnych grup odbiorców

Priorytet 3.4.1. Rozwój oferty usług kulturalnych

Priorytet 3.4.2. Rozwój oferty usług sportowo-rekreacyjnych

Cel szczegółowy 3.5. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców

Priorytet 3.5.1. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia

Cel szczegółowy 3.6. Poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego

Priorytet 3.6.1. Rozbudowa systemów monitoringu przestrzeni publicznych

Priorytet 3.6.2. Realizacja programów profilaktycznych z zakresu bezpieczeństwa publicznego

Cel szczegółowy 3.7. Zachowanie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego

Priorytet 3.7.1. Realizacja programów z zakresu edukacji regionalnej

Priorytet 3.7.2. Ochrona i kultywowanie lokalnych tradycji

2. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt *Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego* uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).

Ponadto cele Programu uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.
- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych i organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć

komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ponadto dla Planu istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej. Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020,
- Wstępny Projekt Narodowego Planu Rozwoju 2007 – 2015,
- Dyrektywy Unii Europejskiej:
  - Dyrektywy 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi, Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.,
  - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
  - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r.,
  - Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
  - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory
  - Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

W niniejszej części dokonano analizy zgodności celów Programu z celami innych dokumentów strategicznych. Porównanie to ma na celu ocenę spójności celów Programu z celami innych dokumentów strategicznych pod kątem ochrony środowiska oraz zasady zrównoważonego rozwoju. Poniżej przedstawiono wyniki analizy.

2.1. Strategie i programy europejskie

2.1.1. STRATEGIA EUROPA 2020

Dokument **Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu** jest podstawowym instrumentem strategicznym, określającym priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego w skali całej Unii Europejskiej w perspektywie do 2020 roku. Dokument ten wskazuje 3 główne priorytety rozwojowe, którymi są: rozwój inteligentny (tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach), rozwój zrównoważony (tj. wspieranie gospodarki przyjaznej środowisku oraz efektywnie korzystającej z zasobów) i rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (tj. wspieranie gospodarki odznaczającej się wysokim poziomem zatrudnienia oraz zapewniającej spójność w wymiarze ekonomicznym, społecznym i terytorialnym). Ponadto w Strategii Europa 2020 wyznaczono 5 głównych celów rozwojowych dla całej Unii Europejskiej. W kontekście procesu rewitalizacji szczególnie istotnym zamierzeniem jest walka z ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym. W ramach realizacji tego celu spodziewane jest ograniczenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i procesami marginalizacji i wykluczenia społecznego o co najmniej 20 milionów w perspektywie do 2020 roku.

2.2. Strategie i programy krajowe

2.2.1. DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU

Dokument **Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju** jest instrumentem strategicznym, określającym główne trendy, wyzwania oraz scenariusze rozwoju społeczno-ekonomicznego kraju, jak również kierunki przestrzennego zagospodarowania państwa. Zasadniczym dążeniem tej długookresowej strategii rozwoju jest poprawa jakości życia Polaków. W niniejszym dokumencie, oprócz celu głównego wyłoniono 3 obszary strategiczne: konkurencyjność i innowacyjność (modernizacja), równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywność i sprawność państwa. Wymienione obszary będą kluczowymi ramami rozwoju kraju w tzw. dalekiej przyszłości obejmującej blisko dwie dekady. Coraz większą popularność i znaczenie zdobywa kwestia innowacji, dlatego jednym z celów do realizacji przez organizację państwa będzie wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce,

stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji. Aspekty skupione wokół rezerwuaru kapitału ludzkiego będą wiązać się z poprawą dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz z podniesieniem konkurencyjności nauki. Nie bez znaczenia będzie także rozwój kapitału ludzkiego, odbywający się poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie tzw. *workfare state*, czyli państwa zachęcającego lub skłaniającego do pracy. Kolejnym celem strategii jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, jak również ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego. Obszar drugi kładzie nacisk na wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju na rzecz rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Ponadto zwraca się w nim uwagę na zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. Obszar efektywności oraz sprawności państwa to trzecia i ostatnia sfera zaproponowana przez dokument Polska 2030. Jednym z ważniejszych celów w tym obszarze jest wzrost społecznego kapitału rozwoju.

2.2.2. ŚREDNIOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU

Strategia Rozwoju Kraju 2020, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012 roku, jest dokumentem strategicznym, który wskazuje cele oraz kierunki rozwoju Polski w perspektywie średniookresowej. Głównym zamierzeniem tej strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów dla zapewnienia szybszego oraz zrównoważonego rozwoju kraju, jak również poprawy jakości życia mieszkańców. W związku z tym wyznaczono 3 obszary strategiczne, takie jak: sprawne państwo, konkurencyjna gospodarka oraz spójność społeczna i terytorialna. Zdefiniowane kierunki powinny służyć rozwojowi Polski do 2020 roku. W ramach obszaru sprawnego oraz efektywnego państwa, zwraca się uwagę na przejście od modelu administrowania do zarządzania rozwojem, które ma służyć zapewnieniu ładu przestrzennego i wzmocnieniu warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb oraz aktywności obywateli. Z kolei obszar dotyczący konkurencyjnej gospodarki koncentruje się na zwiększeniu udziału przemysłów oraz usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie, wzmocnieniu konkurencyjności, a także modernizacji sektora rolno-spożywczego i ogólnej poprawie warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej. Równie ważnym celem jest rozwój kapitału ludzkiego, który rozkłada się na 3 płaszczyzny zadaniowe, który są: zwiększenie aktywności zawodowej, poprawa jakości kapitału ludzkiego, a także zwiększanie mobilności zawodowej oraz przestrzennej. Kolejne cele obszaru konkurencyjnej gospodarki to bezpieczeństwo energetyczne i środowisko oraz zwiększenie efektywności transportu. Ostatni obszar strategiczny dokumentu dotyczy spójności społecznej i terytorialnej. Zwrócono w nim uwagę na aspekt szerokiej integracji społecznej wyrażonej poprzez zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Za ważne uznano również zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych. Ostatnim celem w obszarze spójności społecznej i terytorialnej jest wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Zakłada się, że cel zostanie osiągnięty dzięki wzmocnieniu miast wojewódzkich, tworzeniu odpowiednich warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych oraz lokalnych, a także wzmocnieniu potencjału obszarów wiejskich.

2.2.3. KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 lipca 2010 roku, jest podstawowym dokumentem strategicznym wyznaczającym cele polityki rozwoju regionalnego w skali kraju. Zasadniczym dążeniem polityki regionalnej kraju, jakie zdefiniowano w tej strategii, jest efektywne wykorzystanie terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju (tj. wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i spójności) w perspektywie długookresowej. Z punktu widzenia funkcjonalnych obszarów miejskich jest to dokument będący swego rodzaju dedykacją, ponieważ niemal w pełni pokrywa się z potrzebami Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Dokument ten poza celem strategicznym jest osadzony na głównych 3 filarach (celach), którymi są: wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych oraz tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych zogniskowanych terytorialnie. Cele cząstkowe zakładają wzmocnienie funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich i integrację ich obszarów funkcjonalnych. Co więcej, mają na uwadze zwiększanie dostępności komunikacyjnej regionów, wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych oraz rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich. Wskazują także na efektywne wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej, co jest szczególnie istotne

z punktu widzenia rozwoju klastra Doliny Lotniczej. Ponadto strategia wskazuje rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, definiuje wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych oraz wsparcie rozwoju instytucji otoczenia biznesu (IOB). Zwraca uwagę na wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego. Drugi cel strategiczny zawiera instrukcje dotyczące wspierania obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr oraz usług warunkujących możliwości rozwojowe. Określa też sposób prowadzenia restrukturyzacji i rewitalizacji miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze. Wytacza kierunki mające na celu zwiększanie dostępności transportowej do miast wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności. W trzecim obszarze strategicznym zawarte są informacje o wspomaganiu budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.

2.2.4. KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, będąca najważniejszym w skali kraju dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego, została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 roku. Głównym dążeniem strategicznym polityki przestrzennej na szczeblu kraju, jaki określono w tym dokumencie jest efektywne wykorzystanie przestrzeni Polski, a także jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych (w tym m.in. spójności w wymiarze przestrzennym, ekonomicznym i społecznym). W Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju podkreślono konieczność podwyższenia konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej, poprzez m.in. wspieranie rozwoju ich funkcji metropolitalnych oraz integrację ich obszarów funkcjonalnych. Równocześnie zwrócono uwagę na potrzebę poprawy spójności wewnętrznej oraz terytorialne równoważenie rozwoju kraju, któremu służyć powinny: tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się rozwoju (m.in. przez wsparcie miast subregionalnych i budowanie potencjału specjalizacji terytorialnej), wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, a także wspomaganie różnorodnych obszarów problemowych (w tym poprzez restrukturyzację i rewitalizację ośrodków miejskich i terenów zdegradowanych). Zaakcentowano także konieczność zwiększenia dostępności przestrzennej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwój zarówno infrastruktury transportowej, jak również telekomunikacyjnej. Przy tej okazji zwrócono uwagę na potrzebę poprawy dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych, której służyć powinna integracja systemów transportu publicznego w miastach oraz terenach stanowiących ich zaplecze. Jednocześnie w dokumencie tym podkreślono konieczność kształtowania struktur przestrzennych, które będą wspierać utrzymanie wysokiej jakości środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych Polski. W tym miejscu wskazano, że polityka przestrzenna kraju powinna sprostać wyzwaniu zabezpieczenia możliwości rozwojowych w oparciu o zachowanie w dobrym stanie zasobów naturalnych oraz kulturowych. Wreszcie odnotowano potrzebę przywrócenia oraz utrwalenia ładu przestrzennego.

2.2.5. STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 18 czerwca 2013 roku. Podstawowym celem tego dokumentu strategicznego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów mieszkańców, tak aby mogli oni w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym, jak również gospodarczym na wszystkich etapach życia. Podobnie jak w innych dokumentach strategicznych, także i w tym zdefiniowano cele lub kierunki szczegółowe, które są punktem wyjściowym dla późniejszego wprowadzenia ich w życie. W Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 określono 5 celów szczegółowych. Pierwszy wskazuje na podniesienie poziomu zatrudnienia. Drugi mówi o wydłużeniu okresu aktywności zawodowej oraz zapewnieniu lepszej jakości funkcjonowania osób starszych. Kolejny określa ramy oraz działania, które będą sprzyjały poprawie sytuacji osób i grup ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym. Następny cel szczegółowy dotyczy zwiększenia efektywności systemu opieki zdrowotnej, która ma przyczynić się do ogólnej poprawy zdrowia obywateli kraju. Ostatni cel definiuje narzędzia służące podniesieniu poziomu kompetencji i kwalifikacji Polaków do 2020 roku.

2.2.6. STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 została przyjęta uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 roku. Głównym dążeniem tego instrumentu strategicznego jest wzmocnienie udziału kapitału społecznego w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Strategiczne założenie dokumentu będzie realizowane

poprzez 4 cele cząstkowe, które ujmują zagadnienie rozwoju kapitału społecznego w sposób szeroki oraz kompleksowy. Jako pierwsze zdefiniowane zostało kształcenie postaw, sprzyjających współpracy, kreatywności i komunikacji między ludźmi. Drugi cel szczegółowy obejmuje usprawnienie mechanizmów uczestnictwa obywateli w życiu społecznym oraz ich wpływu na szeroko rozumiane życie publiczne za pomocą wzmocnienia integracji i solidarności społecznej, a także wzmocnienia zorganizowanych form aktywności obywatelskiej. Kolejny cel cząstkowy zawarty w strategii podnosi aspekt możliwych działań poprawiających procesy komunikacji społecznej oraz wymiany czy transferu wiedzy. Wyraża się on w zwiększaniu dostępności informacji i polepszeniu jakości komunikacji w sferze publicznej. Ponadto dotyczy wspierania mediów w kształtowaniu więzi społecznych, kulturowych oraz demokracji. Ostatni, czwarty cel szczegółowy opiera się na wytyczeniu kierunków rozwoju dla zasobu kreatywnego oraz kulturowego i określa sposoby jego skutecznego wykorzystania. Przy tej okazji zwrócono uwagę na wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej oraz podnoszenie jej znaczenia w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju.

2.3. Programy operacyjne polityki spójności UE

2.3.1. UMOWA PARTNERSTWA

Umowa Partnerstwa jest zasadniczym dokumentem strategicznym określającym cele oraz dążenia, jak również zasady interwencji funduszy europejskich w Polsce w okresie programowania 2014 – 2020 w ramach realizacji trzech polityk wspólnotowych, czyli polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Zgodnie z założeniami powyższego dokumentu przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają służyć osiągnięciu szerszego celu rozwojowego, jakim jest promowanie włączenia społecznego i walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Równocześnie podkreślono, iż działania o charakterze rewitalizacyjnym (realizowane zarówno w miastach, jak również na terenach wiejskich) powinny być ukierunkowane w szczególności na poprawę jakości życia ludności oraz ożywienie (w wymiarze gospodarczym i społecznym) wspieranego obszaru. W konsekwencji inicjatywy te powinny dążyć do ograniczenia ubóstwa oraz procesów wykluczenia społecznego. Warto jednocześnie zwrócić uwagę, iż wśród strategicznych obszarów interwencji państwa (w wymiarze terytorialnym) w rozpatrywanym dokumencie wskazano m.in. na: Polskę Wschodnią, miasta województwie oraz ich obszary funkcjonalne, miasta i ich dzielnice wymagające rewitalizacji, a także tereny wiejskie (przede wszystkim zaś te o najniższym poziomie dostępności mieszkańców do dóbr i usług, które warunkują możliwości rozwojowe).

2.3.2. RPO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014 – 2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020 to podstawowy instrument realizacji europejskiej polityki regionalnej na terenie województwa podkarpackiego. Równocześnie program ten jest jednym z najważniejszych źródeł finansowania programów oraz projektów rewitalizacji. W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego wyznaczono w sumie 10 priorytetów, a mianowicie:

- **Oś priorytetowa I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka** (urynkowanie działalności badawczej oraz rozwojowej, zwiększenie skali działalności badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, polepszenie warunków rozwojowych małych i średnich przedsiębiorstw, zahamowanie spadku liczby przedsiębiorstw innowacyjnych),
- **Oś priorytetowa II. Cyfrowe Podkarpackie** (poprawa poziomu dostępności i jakości usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną),
- **Oś priorytetowa III. Czysta energia** (zwiększenie udziału produkcji energii wytwarzanej w oparciu o źródła odnawialne, zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz sektorze mieszkaniowym, obniżenie poziomu emisji zanieczyszczeń pyłowych w ośrodkach miejskich, poprawa jakości powietrza na obszarze miast),
- **Oś priorytetowa IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego** (zwiększenie stopnia odporności na zagrożenia wynikające ze zmian klimatu na obszarze województwa, rozwój systemów selektywnego gromadzenia odpadów, poprawa dostępności mieszkańców do systemu oczyszczania ścieków, zwiększenie stopnia atrakcyjności kulturalnej regionu oraz poprawa dostępności dóbr kultury, wzmocnienie mechanizmów ochrony bioróżnorodności na terenie województwa),

- **Oś priorytetowa V. Infrastruktura komunikacyjna** (poprawa dostępności komunikacyjnej województwa w ruchu drogowym, poprawa dostępności komunikacyjnej województwa w ruchu kolejowym, rozwój systemów transportu zbiorowego w ośrodkach miejskich),
- **Oś priorytetowa VI. Spójność przestrzenne i społeczna** (rozwój przedsiębiorczości i poprawa struktury zatrudnienia na obszarach uzdrowiskowych, zwiększenie dostępności oraz jakości usług zdrowotnych na terenie województwa, poprawa dostępności usług społecznych w województwie, ograniczenie skali problemów społecznych na obszarach zdegradowanych, zwiększenie poziomu dostępności edukacji przedszkolnej, poprawa warunków kształcenia ustawicznego oraz zawodowego, polepszenie warunków edukacji ogólnokształcącej ukierunkowane na wsparcie kluczowych umiejętności),
- **Oś priorytetowa VII. Regionalny rynek pracy** (zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, zwiększenie szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa, rozwój mikroprzedsiębiorstw, zwiększenie możliwości zatrudnienia wśród osób mających utrudniony dostęp do rynku pracy ze względu na sprawowanie opieki nad dziećmi do 3 lat, podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora małych i średnich przedsiębiorstw i ich pracowników, zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w programach zdrowotnych ukierunkowanych na utrzymanie aktywności zawodowej),
- **Oś priorytetowa VIII. Integracja społeczna** (aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem bądź też wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia, zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zwiększenie stopnia dostępności usług zdrowotnych, rozwój podmiotów ekonomii społecznej w regionie),
- **Oś priorytetowa IX. Jakość edukacji i kompetencje w regionie** (poprawa dostępność usług wychowania przedszkolnego, rozwój kompetencji kluczowych uczniów, rozwój kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego, rozwój kompetencji osób dorosłych wśród osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, poprawa jakości szkolnictwa zawodowego poprzez wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół oraz jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, rozwój kwalifikacji osób dorosłych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia),
- **Oś priorytetowa X. Pomoc techniczna** (zapewnienie sprawnego systemu realizacji programu).

2.3.3. PO POLSKA WSCHODNIA NA LATA 2014 – 2020

Program Operacyjny Polska Wschodnia na lata 2014 – 2020 dedykowany jest pięciu województwom tworzącym makroregion Polski Wschodniej (tj. podkarpackie, świętokrzyskie, lubelskie, podlaskie, warmińsko-mazurskie). W ramach tego instrumentu realizacji polityki spójności przyjęto 4 osie priorytetowe, którymi są:

- **Oś priorytetowa I. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia** (zwiększenie liczby podmiotów innowacyjnych na terenie Polski Wschodniej, zwiększenie poziomu aktywności małych i średnich przedsiębiorstw z Polski Wschodniej na rynkach międzynarodowych, zwiększenie aktywności małych i średnich przedsiębiorstw z Polski Wschodniej w obszarze działalności innowacyjnej),
- **Oś priorytetowa II. Nowoczesna infrastruktura transportowa** (rozwój systemów transportu zbiorowego w miastach wojewódzkich oraz ich obszarach funkcjonalnych, poprawa dostępności komunikacyjnej miasta oraz ich obszarów w zakresie infrastruktury drogowej),
- **Oś priorytetowa III. Ponadregionalna infrastruktura kolejowa** (zwiększenie dostępności komunikacyjnej Polski Wschodniej z zakresie infrastruktury kolejowej),
- **Oś Priorytetowa IV. Pomoc techniczna** (zapewnienie sprawnego systemu realizacji programu).

2.3.4. PO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NA LATA 2014 – 2020

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020 jest największym (pod względem łącznej wartości alokacji funduszy europejskich) instrumentem realizacji wspólnotowej polityki spójności w Polsce na przestrzeni obecnej perspektywy budżetowej. W dokumencie tym przyjęto w sumie 10 osi priorytetowych:

- **Oś priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki** (zwiększenie udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych, zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz w budownictwie wielorodzinnym mieszkaniowym, zwiększenie poziomu efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, zwiększenie sprawności przesyłu energii termicznej),
- **Oś priorytetowa II. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu** (poprawa dostępności do systemu oczyszczania ścieków, zmniejszenie ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu,

wzmocnienie mechanizmów służących ochronie przyrody, zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w miastach),

- **Oś priorytetowa III. Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego** (poprawa istniejącego stanu połączeń drogowych w sieci TEN-T, rozwój transportu multimodalnego),
- **Oś priorytetowa IV. Infrastruktura drogowa dla miast** (poprawa dostępności transportowej ośrodków miejskich w sieci TEN-T oraz ich odciążenie od nadmiernego ruchu drogowego, zwiększenie dostępności transportowej miast poza siecią połączeń drogowych TEN-T i ich odciążenie od nadmiernego ruchu),
- **Oś priorytetowa V. Rozwój transportu kolejowego w Polsce** (polepszenie stanu połączeń kolejowych między głównymi miastami kraju, zwiększenie wykorzystania połączeń kolejowych w miastach),
- **Oś priorytetowa VI. Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach** (zwiększenie stopnia wykorzystania niskoemisyjnego transportu miejskiego),
- **Oś priorytetowa VII. Poprawa bezpieczeństwa energetycznego** (rozwój infrastruktury energetycznej),
- **Oś priorytetowa VIII. Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury** (poprawa dostępu do infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego, rozwój kompetencji kulturowych społeczeństwa),
- **Oś priorytetowa IX. Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia** (zapewnienie dostępu do infrastruktury ochrony zdrowia oraz poprawa efektywności systemu opieki zdrowotnej),
- **Oś priorytetowa X. Pomoc techniczna** (zapewnienie sprawnego systemu realizacji programu).

2.4. Strategie i programy województwa podkarpackiego

2.4.1. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODKARPACIE 2020

Zaktualizowana **Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackie 2020** została przyjęta przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 26 sierpnia 2013 roku. Dokument ten jest kluczowym instrumentem realizacji polityki rozwoju społeczno-gospodarczego w skali całego regionu. Głównym celem, jaki zdefiniowano w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego w perspektywie do 2020 roku, jest efektywne wykorzystanie zasobów (zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych) dla zrównoważonego oraz inteligentnego rozwoju społeczno-ekonomicznego, jako drogi do poprawy jakości życia mieszkańców. W rozpatrywanym dokumencie podkreślono w szczególności konieczność wzmocnienia rangi Rzeszowa w przestrzeni europejskiej i krajowej dla zdynamizowania procesów rozwojowych w województwie. W tym miejscu zwrócono uwagę na potrzebę tworzenia warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego w mieście i jego obszarze funkcjonalnym. Ponadto za nieodzowne uznano wzmocnienie funkcji metropolitalnych Rzeszowa oraz rozwój nowych usług wyższego rzędu w mieście (m.in. rozszerzenie oferty kulturalnej, dalszy rozwój ośrodka akademickiego, zwiększenie dostępności usług medycznych, poprawa oferty edukacyjnej oraz wypoczynkowej i turystycznej, itp.). Jednocześnie wskazano na konieczność uporządkowania gospodarki przestrzennej stolicy regionu oraz szerszej integracji w ramach obszaru funkcjonalnego. Zwrócono także uwagę na potrzebę rozwoju zintegrowanego systemu transportu publicznego, łączącego Rzeszów z jego obszarem funkcjonalnym. Pośród celów zdefiniowanych w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego znalazły się również działania ukierunkowane na wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich (m.in. rozbudowa infrastruktury technicznej, odnowa przestrzeni wiejskiej, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców wsi oraz ich integracja służąca zaspokajaniu potrzeb społecznych i kulturalnych). Należy również zaznaczyć, iż na kartach omawianego dokumentu strategicznego zwrócono uwagę na rewitalizację i poprawę istniejącego stanu ładu przestrzennego, jako działania sprzyjające rozwojowi miast (tj. pobudzanie rozwoju w oparciu o czynniki endogeniczne i aktywność społeczną, a także przywracanie dotychczasowych bądź nadawanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym, prowadzące do ożywienia społeczno-gospodarczego, poprawy stanu środowiska naturalnego i kulturowego oraz podniesienia jakości życia mieszkańców). W Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego podkreślono również konieczność utrzymania dobrego stanu środowiska przyrodniczego oraz efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego regionu (w tym m.in. przez ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego), a także potrzebę budowy konkurencyjnej i atrakcyjnej oferty turystycznej. Wśród zamierzeń tego dokumentu znalazły się ponadto cele dotyczące rozwoju kapitału ludzkiego oraz obywatelskiego. Wreszcie na kartach strategii odniesiono się również do problematyki włączenia społecznego. Przy tej okazji wskazano na konieczność: wsparcia środowisk zagrożonych marginalizacją społeczną, zmniejszenia poziomu ubóstwa oraz zwiększenia aktywności osób mających trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy.

2.4.2. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa jest podstawowym dokumentem określającym cele oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego w skali regionu. Aktualnie obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Podkarpackiego w dniu 30 sierpnia 2002 roku. Niemniej jednak na chwilę obecną trwają prace nad aktualizacją tego dokumentu. Nowy dokument przygotowany jest z perspektywą realizacji do 2030 roku. Zamierzenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego z 2002 roku koncentrują się na trzech podstawowych wymiarach, którymi są: efektywne wykorzystanie stanu zainwestowania, poprawa jakości życia oraz równoważenie rozwoju, a także zwiększenie poziomu konkurencyjności obszaru województwa.

3. MATERIAŁY WYJŚCIOWE, METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU

Przy sporządzaniu Prognozy wykorzystano następujące materiały:

Projekt Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego

Obowiązek sporządzenia Prognozy, a także jej ogólny zakres, wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 46 - 53). Zgodnie z nim prognoza powinna:

1. określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
2. przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano propozycje działań proponowanych w projekcie Programu pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami środowiskowymi.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz działań przewidzianych projektem Programu oceniano, posługując się następującymi kryteriami:

- charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
- częstotliwości oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponad-regionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji).

Zgodnie z procedurą zawartą w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na mocy art. 53, dział IV, rozdz. 2, otrzymano uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości przygotowywanej prognozy oddziaływania na środowisko z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo znak WOOŚ.410.1.6.2015.BK-6) i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak SNZ.9020.2.6.2015.EP).

4. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1. oddziaływania proponowanych działań,
2. przestrzegania ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Ad 1) W zakresie oddziaływania proponowanych działań na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji (o ile decyzja określa takie warunki),
- w odniesieniu do pozostałych działań może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji planu i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń Programu powinny być okresowe przeglądy z realizacją Programu, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu:

- przeprowadzenie wstępnej oceny (screeningu) w przypadku projektów zaliczonych do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko lub na obszar Natura 2000;
- przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 w przypadku, gdy istnieje możliwość potencjalnie znaczącego oddziaływania na cele ochrony tego obszaru;
- przeprowadzenie pełnej procedury oceny oddziaływania na środowisko w przypadkach, gdy projekt (zamierzenie inwestycyjne) podlega takiej procedurze;
- oceny zgodność ze standardami jakości środowiska na etapie realizacji projektu oraz po jego zakończeniu;
- oceny zgodności ze standardami emisyjnymi w przypadku występowania emisji do środowiska;
- oceny warunków i jakości klimatu akustycznego wykonywane jeden raz na 4 lata;
- w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, w zakresie ochrony środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, a w zakresie ochrony przyrody organy wymienione w ustawie o ochronie przyrody zgodnie z art. 91 oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Zgodnie z art. 10

Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu, raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do gmin.

5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

Podstawą stwierdzenia powyżej jest fakt, iż zadania zawarte w Programie będą realizowane na obszarze Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego a zakres ich oddziaływania będzie lokalny bądź regionalny. Dodatkowo oddziaływania te będą miały charakter pozytywny a możliwe negatywne oddziaływania pojawią się w związku z realizacją prac i będą wpływać na miejscową ludność.

6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

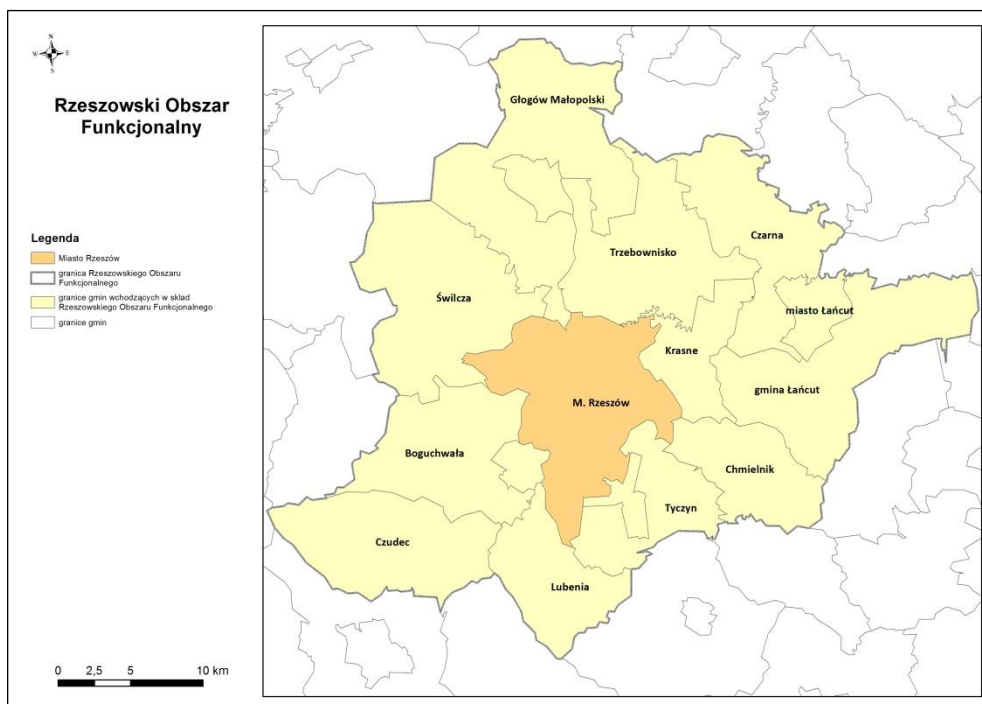
6.1. Charakterystyka środowiska przyrodniczego

6.1.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Teren Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego zajmuje przestrzeń 13 Gmin: Boguchwała, Chmielnik, Czarna w powiecie łańcuckim, Czudec, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, łańcut, Świlcza, Trzebownisko, Tyczyn oraz Miasta łańcut i Gminy Miasta Rzeszów. ROF położony jest w województwie podkarpackim, obejmującym powiat rzeszowski (Gmina Boguchwała, Chmielnik, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, Świlcza, Trzebownisko, Tyczyn), łańcucki (Gmina Czarna, Gmina i Miasto łańcut) oraz strzyżowski (Gmina Czudec) i powiat grodzki Rzeszów.

Lokalizację Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 1. Lokalizacja Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego¹

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny zajmuje powierzchnię ok. 1 048 km².

6.1.2. GEOLOGIA I RZEŻBA TERENU

Przestrzeń Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenów. Teren gmin powiatu rzeszowskiego wchodzącego w granicę ROF - tj.: Boguchwała, Chmielnik, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, Świlcza, Trzebowńsko i Tyczyn – wyróżnia cztery typy mezoregionów: dna dolin, płaskowyzę, płaskowyzę lessowe oraz pogórza fliszowe². Gmina i Miasto Łańcut oraz Gmina Czarna umiejscowione są w obrębie dwóch krain geograficznych – Niziny Sandomierskiej i Pogórza Karpackiego³. Z kolei w Gminie Czudec znajdującej się w powiecie strzyżowskim dominuje krajobraz podgórski i pagórkowaty, wynikający z występowania podłoża skalnego o różnej odporności.⁴

6.1.3. GLEBY

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny obejmuje tereny położone w powiecie rzeszowskim, łańcuckim i strzyżowskim.

Na obszarze Przedgórze Rzeszowskiego występują gleby wytworzone z lessów. Gleby te charakteryzują się korzystnymi dla uprawy wszystkich gatunków roślin, właściwościami fizyko- chemicznymi. Kompleks gleb na obszarze Przedgórze Rzeszowskiego określono jako pszenny bardzo dobry (1) i dobry (2). Gleby te są jednymi z lepszych gleb zlokalizowanych na terenie całego województwa podkarpackiego.

Z kolei na terenie powiatu strzyżowskiego występują gleby pyłowe i pyłowo- ilaste, kompleksów pszenno- górskiego i zbożowo- górskiego.

¹źródło: opracowanie własne

²źródło: http://www.wlad.com.pl/województwo_podkarpackie.htm

³źródło: <http://www.powiat-lancut.com.pl>

⁴źródło: Program ochrony środowiska dla powiatu strzyżowskiego, Rok 2004

6.1.4. SUROWCE NATURALNE

Na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego występują różnorodne bogactwa naturalne. Występują tu złoża kruszyw naturalnych, surowców ilastych ceramiki budowlanej i gazu ziemnego. Dodatkowo w gminie Głogów Małopolski występują złoża piasków kwarcowych d/p betonów komórkowych, w gminie Lubenia złoża gipsów i anhydrytów, w gminie Świlcza złoża surowców ilastych d/p kruszywa lekkiego, w gminie Czudec złoża surowców dla prac inżynierskich. Ponadto w mieście Rzeszów występują wody lecznicze, mineralne. Złoża surowców naturalnych na terenie ROF w podziale na gminy z uwzględnieniem stanu zagospodarowania przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1 Złoża surowców naturalnych na terenie ROF w podziale na gminy z uwzględnieniem stanu zagospodarowania⁵

Gmina	Rodzaj złoża	Nazwa złoża i stan zagospodarowania
Głogów Małopolski	surowce ilaste ceramiki budowlanej	<u>złoża rozpoznane szczegółowo</u> : Budy Głogowskie, Podlesie, <u>złoża skreślone z bilansu zasobów</u> : Przewrotne,
	kruszywa naturalne	<u>złoża zagospodarowane</u> : Budy Głogowskie, Budy Głogowskie-Arkan, Lipie dz.1950, Rogoźnica, Rudna Mała dz.1417, <u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Budy Głogowskie 4201, Budy Głogowskie II, Budy Głogowskie III, Budy Głogowskie/1992, Budy Głogowskie- Nabożny, Lipie dz.166/1-3, , Lipie II, Styków-Budki, <u>złoża eksploatowane okresowo</u> : Budy Głogowskie IV, Lipie, Lipie-Rogoźnica, Rudna Mała-Rogoźnica, <u>złoża rozpoznane szczegółowo</u> : Budy Głogowskie/1983, Lipie dz. 1953/2, Lipie dz. 1954/2, Lipie-1968, Lipie-Zaborek IV, Przewrotne-Borek, Rogoźnica I, Rogoźnica II, Rogoźnica III, Rogoźnica IV, , Wysoka Głogowska <u>złoża skreślone z bilansu zasobów</u> : Budy Głogowskie/1993, Lipie 1, Lipie dz.1967, Lipie II-1, Lipie-Zaborek, Lipie-Zaborek II, Lipie-Zaborek III, Rudna Mała, Styków
	gaz ziemny	<u>złoża zagospodarowane</u> : Jasionka, Kupno, <u>złoża rozpoznane wstępnie</u> : Sokołów
	piaski kwarcowe d/p betonów komórkowych	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Głogów Małopolski
Krasne	gaz ziemny	<u>złoża zagospodarowane</u> : Husów-Albigowa-Krasne, Palikówka
	kruszywa naturalne	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Krasne
Lubenia	gipsy i anhydryty	<u>złoża rozpoznane szczegółowo</u> : Siedliska
	kruszywa naturalne	<u>złoża skreślone z bilansu zasobów</u> : Siedliska <u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Siedliska dz. 11/3, Siedliska dz. 62/1, Siedliska dz. 86, <u>złoża rozpoznane szczegółowo</u> : Siedliska-Grzebyk
Świlcza	kruszywa naturalne	<u>złoża skreślone z bilansu zasobów</u> : Bratkowice-Blich I, Bratkowice-Blich II, Lipie III, Lipie IV, Lipie V <u>złoża eksploatowane okresowo</u> : Lipie, <u>złoża rozpoznane szczegółowo</u> : Lipie VI, Rudna <u>złoża zagospodarowane</u> : Mrowla, Rogoźnica
	gaz ziemny	<u>złoża zagospodarowane</u> : Kielanówka-Rzeszów, Nosówka (gaz),
	surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego	<u>złoża rozpoznane wstępnie</u> : Przybyszówka
	surowce ilaste ceramiki budowlanej	<u>złoża o zasobach szacunkowych</u> : Trzciana
Trzebownisko	gaz ziemny	<u>złoża zagospodarowane</u> : Jasionka, Stobierna, Terliczka, <u>złoża eksploatowane okresowo</u> : Trzebownisko <u>złoża rozpoznane wstępnie</u> : Załęże

⁵ źródło: <http://baza.pgi.gov.pl/igs/zloza.asp>

Gmina	Rodzaj złoża	Nazwa złoża i stan zagospodarowania
	kruszywa naturalne	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Jasionka-CAG, Jasionka-dz.800/1 <u>złoże rozpoznane szczegółowo</u> : Jasionka-Gęsiówka, Jasionka-Łukawiec, Tajęcina <u>złoże eksploatowane okresowo</u> : Jasionka-Łukawiec 1, Łukawiec 1, Łukawiec-Ispa, Łukawiec-Kłapówka, Trzebownisko <u>złoże zagospodarowane</u> : Łukawiec-Kłapówka 1, Łukawiec-Kłapówka 2, Stobierna <u>złoże skreślone z bilansu zasobów</u> : Wólka Podleśna, Wólka Podleśna d.200,202/1
Tyczyn	surowce ilaste ceramiki budowlanej	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Budziwój, Zalesie-Biała
	kruszywa naturalne	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Hermanowa, Hermanowa I
Miasto Rzeszów	gaz ziemny	<u>złoże zagospodarowane</u> : Kielanówka-Rzeszów, Zalesie, <u>złoże skreślone z bilansu zasobów</u> : Rzeszów, <u>złoże rozpoznane wstępnie</u> : Załęże
	wody lecznicze	<u>wody mineralne</u> : Rzeszów (S-1, S-2)
	kruszywa naturalne	<u>złoże skreślone z bilansu zasobów</u> : Rzeszów-Zalew II, Stopień Wodny Rzeszów <u>złoże rozpoznane szczegółowo</u> : Rzeszów-Załęże,
Czudec	kruszywa naturalne	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Wyżne, Wyżne dz.245/1, Wyżne-2, Zaborów dz. 1053/3 <u>złoże skreślone z bilansu zasobów</u> : Wyżne-1, , <u>złoże eksploatowane okresowo</u> : Zaborów dz1053/8,1053/12
	surowce dla prac inżynierskich	<u>złoże zagospodarowane</u> : Wyżne-2
Czarna	gaz ziemny	<u>złoże zagospodarowane</u> : Palikówka
	kruszywa naturalne	<u>złoże skreślone z bilansu zasobów</u> : Czarna, Czarna dz.1001/2, Czarna dz.1234/1, Czarna dz.1376, Czarna dz.1378, Czarna dz.152/1, Czarna dz.158, Czarna dz.159/3, Czarna dz.167/1, Czarna dz.1876/1, Czarna dz.220/2, Czarna dz.233/3, Czarna dz.78, Czarna dz.956/2, Czarna dz.969/5, Czarna dz.979, Czarna dz.981/1, Czarna dz.990/1, Czarna dz.990/6, Czarna dz.992/5, Czarna GS, Czarna I dz.973/1, Czarna III, Czarna Podbór, Czarna Podbór-1, Czarna-1, Czarna-2, Dąbrówki-93, Medynia łańcucka, Medynia łańcucka-1, Medynia łańcucka-2, Medynia łańcucka-3 <u>złoże zagospodarowane</u> : Czarna dz.1889, Dąbrówki-2, Medynia łańcucka-Czarna <u>złoże eksploatowane okresowo</u> : Czarna dz.1889-1, <u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Czarna dz.192/3, Czarna dz.660, Czarna II dz.179/1, Czarna IV, Czarna Podlas, Czarna-Wisłok, Dąbrówki, Dąbrówki-1 <u>złoże rozpoznane szczegółowo</u> : Czarna-3, Czarna-Wola Mała, Dąbrówki-3, Dąbrówki-Lech, Dąbrówki-Lisia Góra,
łańcut	surowce ilaste ceramiki budowlanej	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : Albigowa, Wysoka
	gaz ziemny	<u>złoże zagospodarowane</u> : Husów-Albigowa-Krasne
Miasto łańcut	surowce ilaste ceramiki budowlanej	<u>eksploatacja złoża zaniechana</u> : łańcut, łańcut II

6.1.5. KLIMAT

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego. Klimat umiarkowany i ukształtowanie powierzchni ROF w dużej mierze wpływa na zróżnicowanie warunków meteorologicznych, przez co charakterystyczną cechą klimatu obszaru ROF jest duża zmienność i nieregularność sytuacji meteorologicznych. Nad tym terenem również często przemieszczają się fronty atmosferyczne.

Średnia roczna temperatura Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego wahał się w przedziale 6-9°C. Według stanowiska pomiarowego zlokalizowanego w Rzeszowie na ulicy Rejtana, najchłodniejszym miesiącem w roku

jest styczeń ze średnią temperaturą na poziomie $-4,0^{\circ}\text{C}$, zaś najcieplejszym lipiec ze średnią $18,8^{\circ}\text{C}$. Średnia temperatura dla całego roku na badanym obszarze wyniosła $8,1^{\circ}\text{C}$.

Rozkład rocznej sumy opadów atmosferycznych w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym w 2013 r. mieścił się w przedziale od około 600 mm w Gminie Głogów Małopolski, Świlcza, Trzebownisko, Boguchwała, Łańcut, Czarna do około 1000 mm w Gminie Chmielnik, Czudec, Krasne, Lubenia i Tyczyn. W Rzeszowie (stanowisko pomiarowe) występują średnie opady atmosferyczne zarówno na poziomie 600 mm. Przebieg opadów w ciągu roku uwidacznia występowanie wysokich sum opadów na stacji Rzeszów-Rejtana w marcu - 107,7 mm oraz w czerwcu - 136,3 mm. Niskie sumy opadów wyróżniają: luty (25,1 mm), kwiecień (30,9 mm), sierpień (6,5 mm), październik (10,3 mm) i grudzień (30,9 mm). Według klasyfikacji IMGW, rok 2013 został oceniony jako wilgotny. W podziale na poszczególne miesiące roku za miesiące od wilgotnych do skrajnie wilgotnych uznano styczeń, marzec, maj, czerwiec i listopad, natomiast do najbardziej suchych: luty, sierpień oraz październik. Przestrzenny rozkład średniej rocznej wartości wilgotności względnej powietrza na obszarze ROF w 2013 r. wskazuje na zmienność parametru w przedziale od 76% w większości (94,75% powierzchni) terenów ROF do 82% w Lubeni. Najniższe wartości wilgotności względnej na stacji pomiarowej Rzeszów-Rejtana wystąpiły w miesiącu sierpień (66%), a najwyższe w lutym (92%).⁶

6.1.6. WODY POWIERZCHNIOWE, PODZIEMNE

Wody powierzchniowe

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny (ROF) zalicza się do regionów posiadających stosunkowo duże zasoby wód powierzchniowych. Powierzchnia ROF należy do zlewni Wisły w zlewisku Morza Bałtyckiego. Największą rzeką Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jest Wisłok.

Mimo, że zasoby wód powierzchniowych są duże, zagospodarowanie wód jest niedostateczne. Wynika to z nierównomiernego rozmieszczenia wód oraz dużej zmienności przepływów. Przez wzgląd na zróżnicowane opady meteorologiczne w poszczególnych latach oraz górski charakter większości rzek województwa wielkość zasobów wód waha się od 3,9 mld m³, w latach suchych, do 5,0 mld m³ w latach mokrych.

Wydzielenie jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) w obszarach dorzeczy zostało przeprowadzone w celu umożliwienia realizacji zapisów Ramowej Dyrektywy Wodnej (RWD) w zakresie oceny i klasyfikacji stanu ekologicznego wód. Wyznaczone obszary JCWP były bardzo zróżnicowane pod względem warunków środowiskowych, tj.: położenia geograficznego, wysokości bezwzględnej, geologii i rzeźby terenu. W związku z tym została opracowana typologizacja, określająca typy wód w warunkach nienaruszonych przez człowieka, które stanowią wzorzec do określenia stopnia odchylenia przy sporządzaniu oceny stanu ekologicznego wód.

W tabeli poniżej zestawiono JCWP leżące na terenach poszczególnych gmin ROF.

Tabela 2 Jednolite części wód powierzchniowych położonych na terenach gmin ROF.

Nazwa gminy	Region wód	KOD EU	Nazwa JCWP	Typ, status, stan, ocena ryzyka
Boguchwała	Wisła Górna	PLRW200062265589	Lubcza	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200015226559	Wisłok od Stobnicy do zb.Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226556	Mogielnica	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Boguchwała - obszar wiejski	Wisła Górna	PLRW20006218869	Bystrzyca (bez Budzisz)	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200062265589	Lubcza	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226596	Przyrwa	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20000226579	zb. Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226556	Mogielnica	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona

Źródło: Ocena jakości powietrza w 2013 roku – WIOŚ Rzeszów

Nazwa gminy	Region wód	KOD EU	Nazwa JCWP	Typ, status, stan, ocena ryzyka
	Wisła Górna	PLRW200015226559	Wisłok od Stobnicy do zb.Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Chmielnik	Wisła Górna	PLRW20006226594	Maławka (Młynówka)	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226769	Sawa	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200012226856	Mlecza do Łopuszki	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
Czarna	Wisła Górna	PLRW200017226729	Świerkowiec	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017227449	Trzebońnica do Krzywego	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000172267549	Młynówka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200019226739	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226734	Dopł. z Zalesia	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001922699	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226749	Stary Wisłok	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226756	Mikośka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226769	Sawa	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Czudec	Wisła Górna	PLRW200012226529	Pstrągówka II	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006218869	Bystrzyca (bez Budzisz)	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200062265589	Lubcza	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200015226559	Wisłok od Stobnicy do zb.Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200012226549	Gwoźnica	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200014226399	Wisłok od Czarnego Potoku do Stobnicy	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Głogów Małopolski – miasto	Wisła Górna	PLRW200017219829	Łęg do Turka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, zagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226729	Świerkowiec	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001722669	Mrowła	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Głogów Małopolski - gmina wiejska	Wisła Górna	PLRW200017219829	Łęg do Turka*	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, zagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226729	Świerkowiec	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001722669	Mrowła	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200019226739	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Krasne	Wisła Górna	PLRW200017226749	Stary Wisłok	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona

Nazwa gminy	Region wód	KOD EU	Nazwa JCWP	Typ, status, stan, ocena ryzyka
	Wisła Górna	PLRW20006226594	Maławka (Młynówka)	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226769	Sawa	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Lubenia	Wisła Górna	PLRW200015226559	Wisłok od Stobnicy do zb.Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226554	Hermanówka	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265529	Lubenia	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200012226549	Gwoźnica	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
Łańcut	Wisła Górna	PLRW20006226594	Maławka (Młynówka)	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226749	Stary Wisłok	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226769	Sawa	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226789	Kosinka	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001922699	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000162268929	Nowosiółka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226869	Markówka	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
Miasto Łańcut	Wisła Górna	PLRW200017226749	Stary Wisłok	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001922699	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226756	Mikośka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200016226769	Sawa	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Miasto Rzeszów	Wisła Górna	PLRW20006226554	Hermanówka	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200015226559	Wisłok od Stobnicy do Zbiornika Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000142265699	Strug od Chmielnickiej Rzeki do ujścia	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200062265589	Lubcza	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20000226579	Zb. Rzeszów	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200019226739	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	rzeczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226594	Maławka (Młynówka)	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rzeczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226749	Stary Wisłok	rzeczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona

Nazwa gminy	Region wód	KOD EU	Nazwa JCWP	Typ, status, stan, ocena ryzyka
	Wisła Górna	PLRW20006226596	Przyrwa	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001722669	Mrowla	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Świlcza	Wisła Górna	PLRW200017218929	Tuszymka	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006218869	Bystrzyca (bez Budziska)	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001722669	Mrowla	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200062265589	Lubcza	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226596	Przyrwa	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
Trzebownisko	Wisła Górna	PLRW200017226729	Świerkowiec	rieczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20001722669	Mrowla	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200019226739	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200017226749	Stary Wisłok	rieczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
Tyczyn	Wisła Górna	PLRW20006226554	Hermanówka	rieczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200015226559	Wisłok od Stobnicy do zb. Rzeszów	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000142265699	Strug od Chmielnickiej Rzeki do ujścia	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20000226579	zb. Rzeszów	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rieczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
Tyczyn gmina	Wisła Górna	PLRW2000142265699	Strug od Chmielnickiej Rzeki do ujścia	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20000226579	zb. Rzeszów	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW200019226739	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265689	Strug do Chmielnickiej Rzeki	rieczna, silnie zmieniona część wód, dobry, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW20006226554	Hermanówka	rieczna, naturalna część wód, zły, niezagrożona
	Wisła Górna	PLRW2000122265529	Lubenia	rieczna, silnie zmieniona część wód, zły, niezagrożona

*derogacje czasowe- brak możliwości technicznych (sposób użytkowania zasobów wód oraz konieczność zapewnienia ochrony przed powodzią uniemożliwiają likwidację zabudowy cieków i ich udrożnienie przed 2012r.)

Z danych zawartych w tabeli wynika, że jednolite części wód powierzchniowych na terenie ROF są generalnie niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione, jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, tak aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Opis lokalizacji obiektów objętych Programem względem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, ujęć wody i ich stref ochronnych oraz terenów zagrożonych zalewaniem wodami powodziowymi

Obiekty objęte przedmiotowym Programem są nierównomiernie rozłożone w obrębie całego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Największą intensywność odnotowuje się w obrębie najstarszych części poszczególnych miejscowości. Niektóre obiekty objęte są ochroną konserwatorską jako zabytki, działania w ich tkance regulują przepisy odrębne.

W związku z tym należy się spodziewać, że pewne obiekty położone będą w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Północna część terenów miasta Rzeszowa znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica- Stalowa Wola- Rzeszów” i jego strefy ochronnej. Zbiornik ten obejmuje także tereny gmin Świlcza, Głogów Małopolski., Trzebownisko, Krasne, Czarna, miasto i gminę Łańcut. GZWP nr 425 obejmuje część obszaru Pradoliny Podkarpackiej i ciągnie się równoległe do granicy Podgórze Rzeszowskiego. Gmina Czudec oraz fragmentarycznie gmina Lubenia i gmina Boguchwała położone są w obszarze występowania GZWP nr 432 „Dolina rzeki Wisłok”. Zbiornik swym zasięgiem obejmuje ROF głównie w gminie Czudec wzdłuż biegu rzeki Wisłok. Należy podkreślić, że planowane działania odbywać się będą w zakresie istniejącej tkanki miejskiej i nie będą powodować zagrożenia dla jakości wód w GZWP.

W zakresie występowania obiektów względem ujęć wody, niektóre obiekty mogą być zlokalizowane w pobliżu ujęć wody oraz w ich strefach ochronnych. Jednakże ze względu na charakter planowanych działań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przedmiotowego programu na stan ujęć wody i integralność ich stref ochronnych. Warto nadmienić, że gospodarowanie terenami w obrębie ujęć i stref ochronnych regulują przepisy odrębne, zgodnie z którymi na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia a w szczególności m.in. lokalizowanie zakładów przemysłowych; budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych; wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych.

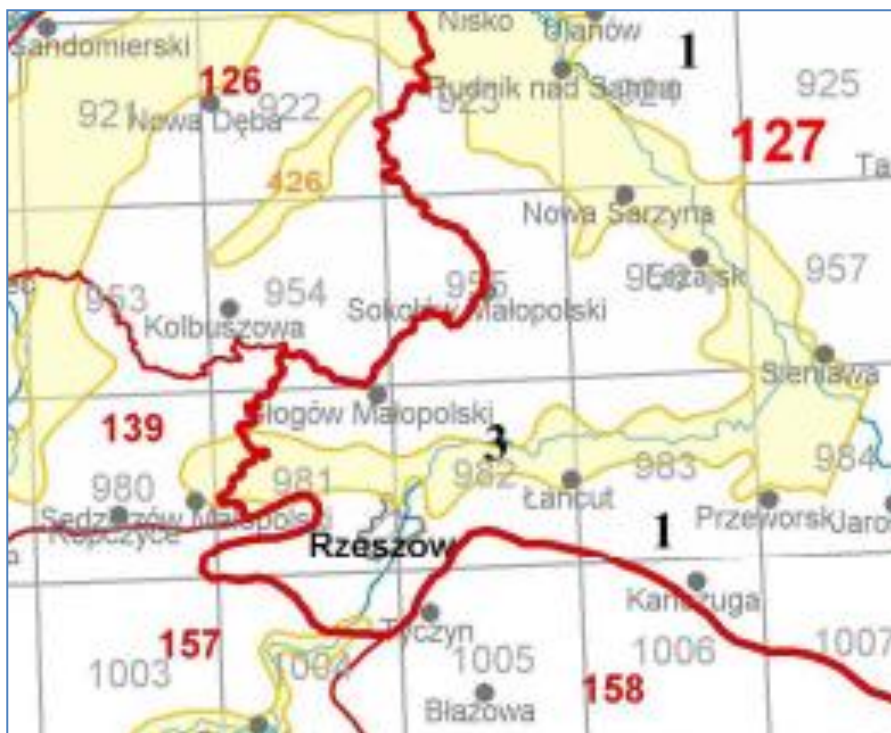
Zgodnie z mapami zagrożenia i ryzyka powodziowego Informatycznego Systemu Osłony Kraju część gmin ROF narażona jest na ryzyko wystąpienia powodzi 1%, są to: gmina Boguchwała, gmina Czudec, gmina Krasne, gmina Lubenia, Łańcut, gmina wiejska Łańcut, Rzeszów, gmina Trzebownisko oraz gmina Tyczyn. W związku z mnogością położenia obiektów nie można w sposób jednoznaczny określić, czy obiekty objęte Programem znajdują się w obrębie obszarów narażonych na ryzyko powodzi. W związku z częstszym ryzykiem występowania powodzi 5% oraz ich mniejszym zasięgiem terytorialnym nie przewiduje się zwiększonego ryzyka wystąpienia powodzi w związku z realizacją Programu. Warto nadmienić, że obiekty, które poddane zostaną rewitalizacji w większości posiadają wysokie wartości kulturowe i są objęte ochroną konserwatorską. Planowane działania nie będą naruszać integralności systemu przeciwpowodziowego poszczególnych gmin. Ponadto gospodarowaniem na terenach zagrożonych powodzią regulują przepisy odrębne zgodnie, z którymi na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (Q1%) zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym: wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych; sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk; zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Wody podziemne

Rzeszowski Obszar Funkcjonalny położony jest zasadniczo na obszarze dwóch jednolitych częściach wód podziemnych: Nr 127 i Nr 158. Niewielki obszar w gminie Głogów Małopolski leży w jednolitej części wód podziemnych Nr 126. Niewielki obszar gminy Boguchwała leży w jednolitej części wód podziemnych Nr 157.

Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych położonych na terenach gmin ROF.

Nazwa gminy	Nr JCWPd	KOD EU
Boguchwała	127	PLGW2000127
Boguchwała - obszar wiejski	127	PLGW2000127
	157	PLGW2000157
Chmielnik	158	PLGW2000158
Czarna	158	PLGW2000158
Czudec	127	PLGW2000127
	157	PLGW2000157
Głogów Małopolski - miasto	126	PLGW2000126
	127	PLGW2000127
Głogów Małopolski - gmina wiejska	126	PLGW2000126
	127	PLGW2000127
Krasne	127	PLGW2000127
	158	PLGW2000158
Lubenia	127	PLGW2000127
	157	PLGW2000157
	158	PLGW2000158
Łańcut	127	PLGW2000127
	158	PLGW2000158
Miasto Łańcut	127	PLGW2000127
Miasto Rzeszów	127	PLGW2000127
	157	PLGW2000157
	158	PLGW2000158
Świlcza	127	PLGW2000127
	157	PLGW2000157
	139	PLGW2000139
Trzebownisko	127	PLGW2000127
Tyczyn	127	PLGW2000127
	158	PLGW2000158

Rysunek 2 Lokalizacja JCWPd na terenie ROF. Źródło: PSH

Jednolita część wód podziemnych nr 127, o powierzchni 8 956,3 km², położona jest w regionie wodnym Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia i Wyżyny Lubelsko- Lwowskiej. Administracyjnie obszar JCWPd obejmuje gminy Boguchwała, Czudec, Głogów Małopolski, Krasne, Lubenia, Łañcut, Miasto Łañcut, Rzeszów, Świlcza, Trzebownisko i Tyczyn leżące na terenie ROF. W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej (piaski, żwiry). Piętro wodonośne kredowe zbudowane jest z utworów węglanowych. Strefa aktywnej wymiany wód zwykłych występuje do głębokości około 100 – 120 m p.p.t.). Lokalnie może występować łączność hydrauliczna piętra czwartorzędowego i kredowego. Wody słodkie występują na głębokościach od 0- 80 m.

Jednolita część wód podziemnych nr 126, o powierzchni 1 892,3 km², położona jest w regionie wodnym Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia. Jej obszar częściowo pokrywa się z następującymi Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych: Dębica-Stalowa Wola-Rzeszów nr 425, Dolina kopalna Kolbuszowa nr 426, Dolina Borowa nr 424. Administracyjnie obszar JCWPd obejmuje gminę Głogów Małopolski leżącą na terenie ROF. Na obszarze JCWPd główne znaczenie użytkowe ma czwartorzędowy poziom wodonośny, który zasilany jest wodą poprzez infiltrację opadów atmosferycznych. Zwierciadło wód podziemnych jest swobodne i przeważnie występuje na głębokości 1-5 m, a w rejonach wydmych na głębokościach 2-15 m. Na znacznych obszarach brak jest przykrycia osadami słabo przepuszczalnymi, zwierciadło wód występuje płytko, więc infiltracja opadów jest bardzo ułatwiona. Warunki hydrogeologiczne uległy zmianie w strefach otworowej eksploatacji siarki. Głównym zagrożeniem dla wód podziemnych, występujących w granicach JCWPd nr 126, był do niedawna przemysł wydobywczy i przetwórstwa siarki, skupiony w północnej części JCWPd. Aktualnie nie prowadzi się w tym rejonie eksploatacji siarki, a tereny górnicze są zrekultywowane, bądź podlegają rekultywacji. Zanieczyszczenia geogeniczne są obecnie wtórne w stosunku do prowadzonej działalności górniczej odkrywkowej (lata 1969-1992) i otworowej (lata 1967-2001), w następstwie której rozproszone zostały na znacznym obszarze związki siarki i substancje chemiczne towarzyszące złożom siarki. W wyniku prowadzonych na dużą skalę prac rekultywacyjnych zasięg oraz natężenie procesów geogenicznych zmniejsza się systematycznie. Odmienne typ zagrożenia dla wód podziemnych, o zdecydowanie mniejszym znaczeniu, stanowią zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Płytko występujące wody podziemne narażone są na zanieczyszczenie głównie związkami azotu, siarki i związkami organicznymi pochodzącymi z nawożenia. Na terenie JCWPd nr 126 dominują małoobszarowe gospodarstwa indywidualne. Presja o charakterze obszarowym dotyczy głównie terenów zurbanizowanych, zwłaszcza w niewielkich miejscowościach, w których rozwój sieci wodociągowej zwykle nie jest równoczesny z rozwojem kanalizacji. Na obszarze JCWPd występują także presje o charakterze liniowym, którymi są drogi krajowe oraz linie kolejowe.

Jednolita część wód podziemnych nr 157, o powierzchni 4 420,6 km², położona jest w regionie wodnym Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Administracyjnie obszar JCWPd obejmuje gminy Boguchwała, Czudec, Lubenia, Miasto Rzeszów i Świlcza leżące na terenie ROF. W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Lokalnie może występować w łączności hydraulicznej z poziomami w utworach fliszowych. Piętro wodonośne paleogeńskie i kredowe (fliszowe) zbudowane jest z utworów piaskowcowo – łupkowych. W strefie aktywnej wymiany wód zwykłych (do głębokości około 80 m p.p.t.) może występować kilka poziomów wodonośnych. Poziomy wodonośny występują w utworach paleogenu i kredy oraz paleogeńsko- kredowych – nierozdzielnych. Głębokość występowania wód słodkich wynosi 0- 50 m.

Jednolita część wód podziemnych nr 158, o powierzchni 3 811,3 km², położona jest w regionie wodnym Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich, Beskidów Wschodnich i Wschodniego Podkarpacia. Administracyjnie obszar JCWPd obejmuje gminy Boguchwała, Chmielnik, Czarna Krasne, Lubenia, Łańcut, Miasto Rzeszów i Tyczyn leżące na terenie ROF. W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Lokalnie może występować w łączności hydraulicznej z poziomami w utworach fliszowych. Piętro wodonośne paleogeńskie i kredowe (fliszowe) zbudowane jest z utworów piaskowcowo – łupkowych. W strefie aktywnej wymiany wód zwykłych (do głębokości około 80 m p.p.t.) może występować kilka poziomów wodonośnych. Poziomy fliszowe występują w utworach paleogenu i kredy oraz paleogeńskokredowych – nierozdzielnych.

Jednolita część wód podziemnych nr 139, o powierzchni 3 662,8 km², położona jest w regionie wodnym Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia. Administracyjnie obszar JCWPd obejmuje m.in. gminę Świlcza leżącą na terenie ROF. W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Drugie piętro wodonośne związane jest z utworami neogenu wykształconymi jako piaski i piaskowce. Lokalnie istnieje połączony poziom wodonośny czwartorzędowy i neogeński.

Dla wód podziemnych określono następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW),
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

6.1.7. WALORY PRZYRODNICZE I CHRONIONE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Obszary prawnie chronione

Ustawa o ochronie przyrody wyróżnia następujące formy ochrony przyrody: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.⁷

Na terenie ROF występują obszary Natura 2000, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu (OCK) oraz użytki ekologiczne. Powierzchnie obszarów prawnie chronionych w podziale na gminy ROF i formy ochrony przedstawia tabela poniżej.

⁷ Źródło: <http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>

Tabela 4. Obszary prawnie chronione w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym (stan na 31.12.2013)⁸

Jednostka terytorialna, gmina	ogółem	rezerwy przyrody	obszary chronionego krajobrazu razem	użytki ekologiczne				
					2013			
					ha			
Czarna	5,20	-	-	5,20				
Łańcut (gmina wiejska)	194,00	-	194,00	-				
Boguchwała	1886,80	-	1886,80	-				
Chmielnik	2871,60	-	2871,60	-				
Głogów Małopolski	4247,98	320,48	4006,30	-				
Lubenia	1345,80	-	1345,80	-				
Świlcza	3106,72	76,14	3076,20	30,50				
Trzebownisko	126,90	126,90	-	-				
Tyczyn	941,60	-	941,60	-				
Czudec	5300,00	70,75	5300,00	-				
Rzeszów	8,11	8,11	-	-				
Suma	20034,71	602,38	19622,30	35,70				

Wg danych z GUS największą powierzchnię wśród form ochrony przyrody na terenach ROF mają obszary chronionego krajobrazu. Dane te jednak nie uwzględniają powierzchni obszarów Natura 2000. Bank Danych Lokalnych dysponuje ich powierzchnią jedynie w granicach województwa. Wśród gmin ROF największą powierzchnią obszarów chronionych cechuje się gmina Czudec w powiecie strzyżowskim. Najmniejsza powierzchnia obszarów chronionych występuje w gminie Czarna.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz, o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.⁹ Na terenach należących do Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego występują dwa obszary chronionego krajobrazu:

- **Hyżnieńsko- Gwoźnicki Obszar Chronionego Krajobrazu**- zajmuje południowo-zachodnią część Pogórza Dynowskiego. Rosną tu grądy, buczyna karpacka oraz łągi w dolinach rzecznych. Z roślin chronionych występują: bluszcz pospolity, podkolan biały, lilia złotogłów, barwinek pospolity, skrzyp olbrzymi. Z interesujących zwierząt należy wymienić ptaki: puchacza, zimorodka, bociana czarnego, remiza, krogulca, z ssaków borsuka, gronostaja, łasicę a z płazów salamandrę plamistą. Częściowo położony jest na obszarze gmin ROF: Chmielnik, Łańcut, Tyczyn i Lubenia.
- **Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu**- obejmuje fragment Pogórza Strzyżowskiego. Krajobraz ma charakter rolniczy. Cechą charakterystyczną jest obecność pokryw lessowej w jego północnej części oraz strefy przejściowej do pokryw fliszowych w części południowej. Dominują tu grądy a w obniżeniach buczyna karpacka i łągi podgórskie wzdłuż potoków. Spotyka tu się łąki wilgotne z ostrożeniem oraz rajgrasem wyniosłym. Z gatunków chronionych występują: lepiężnik biały, bluszcz pospolity, lilia złotogłów, podkolan biały, wawrzynek wilczełyko. Z interesujących ptaków spotyka się: bociana czarnego, jarząbka, dzięcioła średniego, słowika szarego, kruką, grubodzioba, i in. OCK leży w obszarze gmin Czudec i Boguchwała wchodzącej w skład ROF.
- **Mielecko- Kolbuszowsko- Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu**- fragmenty tego obszaru położone są na terenach gmin ROF: Świlcza i Głogów Małopolski. Ponad połowę obszaru pokrywają lasy będące pozostałością dawnej wielkiej Puszczy Sandomierskiej. Występują tu także bagna, torfowiska i piaszczyste wydmy. Tereny podmokłe są bardzo interesujące przyrodniczo ze względu na obecność wielu gatunków ptaków i rzadkich gatunków roślin. Bardzo cenny jest m.in. teren rezerwatu „Zabłocie”.
- **Sokołowsko- Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu**- częściowo położony w gminie ROF Głogów Małopolski. Na tym terenie występują bory mieszane oraz grądy. Zdarzają się także fragmenty buczyny

⁸ Bank Danych Lokalnych, GUS

⁹ Źródło: <http://rzeszow.rdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>

karpackiej. Nad potokami występują lasy łąkowe i torfowiska. Podobnie, jak w całej Puszczy Sandomierskiej, występują tu liczne ssaki i ptaki. Bardzo bogaty jest świat owadów.

Rezerваты przyrody¹⁰

Rezerваты przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.¹¹ W obszarach gmin należących do ROF zlokalizowane są następujące rezerваты przyrody:

- **Lisia Góra**- położony jest na terenie miasta Rzeszów. Rezerwat zajmuje powierzchnię 8,11 ha. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych starodrzewu dębowego z licznymi sędziwymi okazami. Jest on osobliwością przyrodniczą, gdyż tworzy wyspę lasu dębowego wyeksponowaną w krajobrazie miasta i najbliższej okolicy. Występuje tu największe skupisko dorodnych okazów dębu szypułkowego (ok. 100 sztuk) w woj. podkarpackim na tak niewielkiej powierzchni. Najokazalsze z nich osiągnęły obwód 606,5 i 536 cm, a obwody dwóch grabów pospolitych – 246 i 202 cm oraz klonu polnego – 236 cm. Rosną tu trzy gatunki górskie oraz siedem objętych ochroną gatunkową. Fauna reprezentowana jest m.in. przez 176 gatunków ptaków.¹²
- **Bór**- rezerwat leśny utworzony w 1996 r. na powierzchni 368,67 ha, leży w powiecie rzeszowskim w obszarze gmin Głogów Małopolski i Trzebownisko. Jest pozostałością Puszczy Sandomierskiej. Na jego terenie występuje siedem zbiorowisk leśnych. W runie rośnie wiele gatunków rzadkich i chronionych, m.in.: żywiec gruczołowaty, przetacznik górski, tojeść gajowa, wawrzynek wilczełyko, storczyki (podkolan biały i gnieźnik leśny) widłak jałowcowaty, czosnek siatkowaty i zimowit jesienny. W lesie spotkać można m.in.: jelenie, sarny, dziki, borsuki i lisy. Liczne są tu także małe drapieżniki – łasice, kuny i gronostaje. Z ptaków dość często można zobaczyć bociana czarnego i myszołowa.¹³
- **Wielki Las**- rezerwat położony na terenie gminy Czudec w powiecie strzyżowskim na powierzchni 70,75 ha utworzony w 1997 r. Bardzo interesujący przyrodniczo obszar położony w północnej części Pogórza Strzyżowskiego. Obejmuje duży kompleks lasów bukowych. Wiele drzew liczy w nim ponad sto lat. Spotkać tu można wiele roślin charakterystycznych dla flory górskiej. „Wielki Las” jest ostoją wielu gatunków ssaków, m.in. jeleni, saren i dzików oraz ptaków, takich jak puszczyk uralski, sowa uszata, trzmielojad, dzięcioł czarny, lelek kozodój czy bocian czarny. Z płazów uwagę zwraca salamandra plamista.¹⁴
- **Zabłocie**- leży m.in. w obszarze gmin Głogów Małopolski i Świlcza (ROF), utworzony został w 1999 r. na łącznej powierzchni 539,81 ha. Rezerwat powstał dlatego, że na tym terenie stwierdzono występowanie wielu gatunków ptaków wodnych, w tym zagrożonych wyginięciem. Występuje tu także wiele gatunków gadów i płazów. Z roślin chronionych w rezerwacie i jego pobliżu występują: pióropusznik strusi, rosiczka okrągłolistna, mieczyk dachówkowaty, długosz królewski, wawrzynek wilczełyko i storczyki.¹⁵

Obszary Natura 2000

Obszary Natura 2000 zostały powołane na podstawie tzw. dyrektywy ptasiej¹⁶ oraz dyrektywy siedliskowej¹⁷ i stanowią one obszary ochrony. Oznacza to, że w obrębie każdego z nich chronione są poszczególne, ważne na poziomie europejskim, gatunki roślin, zwierząt lub grzybów oraz ich siedliska, a także siedliska przyrodnicze wyznaczone w oparciu o wspomniane dyrektywy.

Sieć Natura 2000 tworzą trzy typy obszarów:

- obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW), docelowo specjalne obszary ochrony siedlisk.

¹⁰ Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

¹¹ Źródło: <http://www.gdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>

¹² Źródło: <http://www.zielonepodkarpacie.pl/obszary-chronione/rezerваты-przyrody/lisia-gora/>

¹³ Źródło: <http://www.zielonepodkarpacie.pl/obszary-chronione/rezerваты-przyrody/bor/>

¹⁴ Źródło: <http://www.zielonepodkarpacie.pl/obszary-chronione/rezerваты-przyrody/wielki-las/>

¹⁵ Źródło: <http://www.zielonepodkarpacie.pl/obszary-chronione/rezerваты-przyrody/zablocie/>

¹⁶ Dyrektywa Ptasia - 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

¹⁷ Dyrektywa Siedliskowa - 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Na obszarze Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego występują następujące obszary Natura 2000:

- **Wisłok Środkowy z dopływami- kod obszaru PLH180030-** specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej. Wśród jednostek administracyjnych obejmujących obszar występują Miasto Rzeszów oraz gminy Boguchwała i Czudec. Wisłok jest największym dopływem Sanu. Obszar obejmuje rzekę Wisłok od zbiornika Besko do Rzeszowa wraz ze Stobnicą od mostu w miejscowości Domaradz. W Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej wymieniono występujące tu 4 cenne siedliska. Z gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej stwierdzono tu występowanie ponad 30 gatunków ryb, takich jak: minog strumieniowy, kiełb białopłetwy, głowacz białopłetwy, kiełb Kesslera. Jest to miejsce występowania także innych, ważnych gatunków: ryby - brzana, brzana peloponeska, świnka, głowacz przegopłetwy, lipień.
- **Mrowle Łąki- kod obszaru PLH180043-** specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej o powierzchni 294,1 ha. Leży na terenach gmin Głogów Małopolski, Świlcza i Trzebownisko. Ostoja położona jest w Kotlinie Sandomierskiej. Składa się ona z czterech enklaw skoncentrowanych w większości w dolinie rzeki Mrowli. Jest to miejscami trudno dostępny teren ze względu na postępującą sukcesję (zarastanie) i lokalne podtopienia. Charakterystyczne dla obszaru jest występowanie bogatej fauny motyli.
- **Puszcza Sandomierska- kod obszaru PLB180005-** obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia) wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska o łącznej powierzchni 129115,6 ha częściowo leżący w granicach gminy Głogów Małopolski. Obszar obejmuje mozaikę lasów (prawie połowa powierzchni obszaru) i terenów rolniczych uprawianych ekstensywnie (prawie jedna trzecia) z torfowiskami, wrzosowiskami, murawami i wydmami. Obszar stanowi bardzo cenną ostoję wielu gatunków ptaków. W Załączniku I Dyrektywy Ptasiej wymienione zostały gatunki występujących tu ptaków: nur rdzawoszyi, nur czarnoszyi, bąk, bączek, ślepowron, czapla biała, czapla purpurowa, bocian czarny, bocian biały, podgorzałka, trzmielojad, kania czarna, bielik, gadożer, błotniak stawowy, orlik krzykliwy, rybołów, kobczyk, sokół wędrowny, kropiatka, zielonka, derkacz, żuraw, batalion, dubelt, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, lelek, zimorodek, kraska, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł białogrzbiety, lerka, świergotek polny, podróżniczek, jarzębatka, muchotłówka mała, gąsiorek, ortolan, cietrzew, dzięcioł białoszyi.
- **Nad Husowem- kod obszaru PLH180025-** specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej o łącznej powierzchni 3347,7 ha. Częściowo położony w gminach ROF Łańcut i Chmielnik. Ostoja obejmuje fragment lasów, śródleśnych stawów i łąk. W podłożu występują utwory fliszu karpackiego i gleby brunatne. Lasy zajmują ponad 95% powierzchni, w tym lasy iglaste 2%, lasy liściaste 55%, a lasy mieszane 42%. Siedliska rolnicze zajmują tylko 1%. W obszarze kontynentalnym niewiele jest tak dobrze zachowanych żyznych buczyn karpackich i tak dobrze zachowanych grądów, z ponad 20 gatunkami roślin chronionych. W obszarze stwierdzono występowanie jednego z krańcowych stanowisk kłokoczki południowej, przy północnej granicy zasięgu tego gatunku. Fragmenty łąk przylegające do lasu są miejscem występowania 3 gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto na tym obszarze stwierdzono obecność chrząszczy (biegacz urozmaicony i zgniotek cynobrowy) oraz płazów (kumaka górskiego i traszki karpackiej i traszki grzebieniastej) z tego samego załącznika.

Lasy

Lasy są nieodłącznym elementem przyrody i pełną w środowisku ważne funkcje: produkują tlen, chronią ludzi przed szkodliwym wpływem przemysłu, osłaniają glebę i wody, są miejscem wypoczynku, a przede wszystkim są ostoją dla tysięcy gatunków roślin i zwierząt, chronią klimat. Powierzchnie gruntów leśnych w ROF w podziale na gminy z uwzględnieniem lesistości przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5. Powierzchnie gruntów leśnych w gminach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (stan na 31.12.2013)¹⁸

Jednostka terytorialna	ogółem	lesistość w %
	2013	
	ha	%
łańcut (gmina miejska)	35,40	1,8
Czarna	2454,58	30,7
łańcut (gmina wiejska)	633,54	5,9
Boguchwała	1112,60	12,3
Chmielnik	1084,37	20,4
Głogów Małopolski	5278,52	35,4
Głogów Małopolski - miasto	563,02	40,2
Krasne	179,80	4,6
Lubenia	1537,03	27,6
Świlcza	2323,38	20,2
Trzebownisko	1012,51	11,0
Tyczyn	1087,68	18,3
Tyczyn - miasto	66,64	6,9
Czudec	2286,98	26,8
Rzeszów	430,31	3,7

Największa powierzchnia lasów występuje w gminie Głogów Małopolski. Również miasto Głogów Małopolski będący siedzibą gminy charakteryzuje się największą lesistością. Najmniejsza powierzchnia lasów i jednocześnie najmniejsza lesistość występuje w gminie miejskiej łańcut.

Tereny zieleni

Tereny zieleni stanowią ogólnodostępne obszary w formie: parków miejskich, plant, placów, skwerów, alej, ciągów spacerowych i rowerowych, ciągów przy zbiornikach wodnych oraz cmentarzy. Powierzchnię terenów zieleni w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym w podziale na gminy przedstawia tabela poniżej.

Tabela 6. Tereny zieleni w ROF (stan na 31.12.2013)¹⁹

Jednostka terytorialna	ogółem	parki spacerowo-wypoczynkowe	zielenie	zielenie uliczna	tereny zieleni osiedlowej	parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	cmentarze
	powierzchnia						
	ogółem (w miastach i na wsi)						
	2013						
	ha						
łańcut (gmina miejska)	168,90	26,90	34,30	9,50	14,80	76,00	7,40
Czarna	5,90	-	-	-	0,10	0,10	5,70
łańcut (gmina wiejska)	10,06	-	0,88	-	-	0,88	8,30
Boguchwała	13,48	-	-	-	2,64	2,64	8,20
Boguchwała - miasto	2,78	-	-	-	0,64	0,64	1,50
Chmielnik	4,50	-	-	-	-	-	4,50
Głogów Małopolski	17,10	-	3,00	-	1,00	4,00	9,10

¹⁸ Bank Danych Lokalnych, GUS

¹⁹ Bank Danych Lokalnych, GUS

Jednostka terytorialna	ogółem	parki spacerowo - wypoczynkowe	zieleń ce	zieleń uliczna	tereny zieleni osiedlowej	parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	cmentarze
	powierzchnia						
	ogółem (w miastach i na wsi)						
	2013						
	ha						
Głogów Małopolski - miasto	10,50	-	3,00	-	1,00	4,00	2,50
Krasne	4,55	-	-	-	0,38	0,38	3,79
Lubenia	13,12	-	3,36	-	-	3,36	6,40
Świlcza	23,60	5,20	-	-	-	5,20	13,20
Trzebownisko	19,00	-	-	-	3,75	3,75	11,50
Tyczyn	31,20	9,30	0,50	-	1,40	11,20	8,80
Tyczyn - miasto	25,10	9,30	0,50	-	1,40	11,20	2,70
Czudec	10,40	-	-	-	-	-	10,40
Rzeszów	878,94	76,21	64,38	218,00	166,38	306,97	47,00
ROF	1200,75	117,61	106,42	227,50	190,45	414,48	144,29

Wśród terenów zieleni największą powierzchnię w ROF posiadają parki zieleńce i tereny zieleni osiedlowej. Na drugim miejscu znalazła się zieleń uliczna, która występuje w gminach miejskich Łańcut i Rzeszów. Najmniejszą powierzchnię zajmują zieleńce. Wśród gmin największą powierzchnią terenów zieleni cechuje się gmina Miasto Rzeszów.

6.2. Stan środowiska

6.2.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Powietrze jest jednym z najważniejszych komponentów środowiska. Na stan jakości powietrza wpływa szereg różnorodnych czynników takich jak rozmieszczenie i wydajność źródeł emisji zanieczyszczeń na danym obszarze i poza nim oraz lokalne warunki meteorologiczne sprzyjające, bądź nie, usuwaniu emitowanych lokalnie zanieczyszczeń. Do podstawowych substancji zanieczyszczających powietrze zaliczyć można m.in. zanieczyszczenia pyłowe np. PM10 i PM2,5 oraz składniki pyłu takie jak: metale ciężkie i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, w tym benzo(a)piren²⁰.

Badaniami jakości powietrza atmosferycznego w obszarze Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego zajmuje się WIOŚ w Rzeszowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie ROF punkty pomiarowe zlokalizowane są jedynie w mieście Rzeszów. W tabeli poniżej zestawiono parametry stacji pomiarowych, na których prowadzone były pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza w 2010-2013 roku.

Tabela 7. Stacje pomiarowe na terenie ROF w 2010-2013 roku, w których prowadzono pomiar stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM2,5 i pyłu zawieszonego PM10

Lp.	Kod krajowy stacji	Adres stacji	Typ stacji	Typ pomiaru	Współrzędne geograficzne	
					Długość	Szerokość
1	PkRzeszWIOSSzop	ul. Fryderyka Szopena	miejski	manualny	22 00'38"	50 01'28"

²⁰źródło: opracowanie własne na podstawie danych pomiarowych przekazanych przez WIOŚ w Rzeszowie

Lp.	Kod krajowy stacji	Adres stacji	Typ stacji	Typ pomiaru	Współrzędne geograficzne	
2	PkRzeszWIOSNoweMiasto	Osiedle Nowe Miasto, ul. Rejtana	miejski	automatyczny	50°01'27.27"	22°00'38.07"

Stacja pomiarowa przy ul. Szopena zlokalizowana jest w południowej części miasta. Stacja ta została zaklasyfikowana do stacji kontenerowej o miejskim charakterze. Główne otoczenie stacji stanowi pas zieleni i okoliczne budynki. Na południu od tej stacji pomiarowej znajduje się druga stacja pomiarowa Rzeszów – Nowe Miasto. Jest to stacja tła miejskiego. Otoczenie stacji stanowią obszary mieszkaniowe lub handlowo- usługowe.

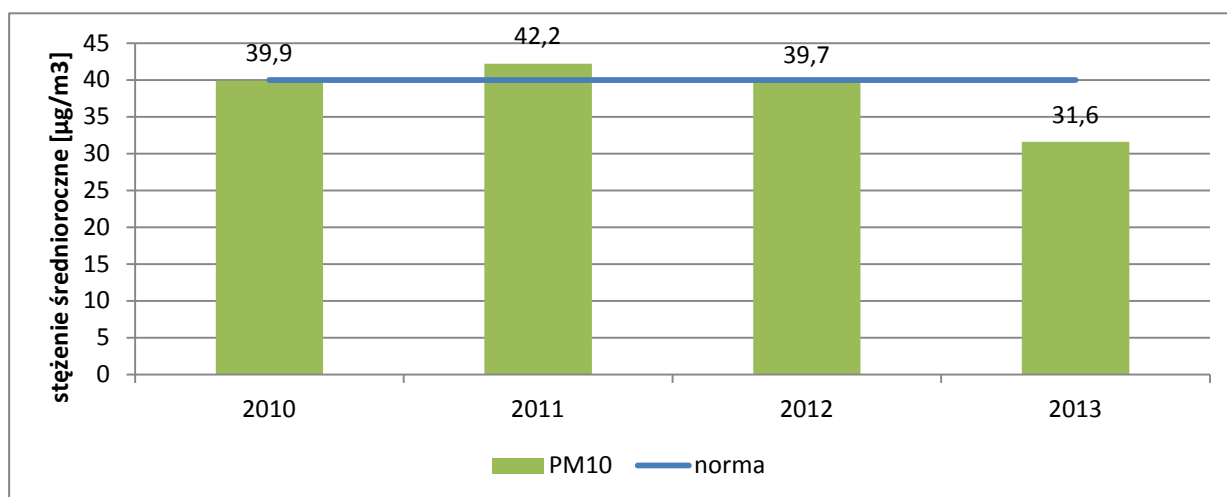
Poniżej opisano wyniki pomiarów oraz analizę stężeń pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz stężeń benzo(a)pirenu w latach 2010-2013 na stacjach pomiarowych w Rzeszowie przy ul. Szopena i przy ul. Rejtana.

Pył zawieszony PM10

Monitorowanie poziomu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM10 było prowadzone w Rzeszowie na stanowisku pomiarowym zlokalizowanym na osiedlu Nowe Miasto, we wcześniejszych latach na ul. Szopena. Zanotowane stężenia średnioroczne (minimalne i maksymalne) oraz ilość dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu 24-godzinnego pyłu PM10 w latach 2010-2013 na dwóch stanowiskach pomiarowych w Rzeszowie przedstawiono w poniższej tabeli oraz wykresie.

Tabela 8. Wyniki pomiarów stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10 w granicach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2010-2013

wyniki pomiarów		pył zawieszony PM10			
		2010	2011	2012	2013
stacja pomiarowa		Rzeszów ul. Szopena			Rzeszów Nowe Miasto
stężenie średnioroczne	[µg/m ³]	39,9	42,2	39,7	31,6
minimalne stężenie 24-godz.		7,3	1	9,1	7,7
maksymalne stężenie 24-godz.		221	149,7	377	186
ilość dni z przekroczeniem normy 24-godz. 50 [µg/m ³]		81	98	58	37
ilość dni z przekroczeniem poziomu alarmowego 300 [µg/m ³]		1	0	5	0

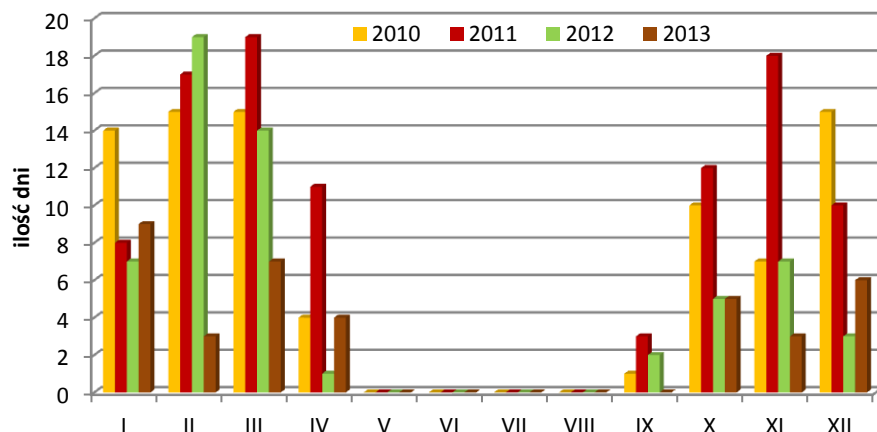

Rysunek 3. Stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na przestrzeni lat 2010-2013, na stacji pomiarowej Rzeszów – ul. Szopena i Rzeszów – osiedle Nowe Miasto²¹

²¹źródło: opracowanie własne na podstawie danych pomiarowych przekazanych przez WIOŚ w Rzeszowie

Analizując dane zamieszczone w tabeli i na wykresie należy rozpatrywać osobno pomiary na dwóch stacjach. Na stacji przy ul. Szopena stężenie średnioroczne pyłu PM10 było bliskie poziomowi dopuszczalnego a w 2011 r. został on przekroczony. W przypadku stacji pomiarowej przy ul. Rejtana przekroczenie stężenia średniorocznego nie wystąpiło. W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, nie został dotrzymany dobowy standard imisyjny pyłu PM10. Przekroczenia stężenia dobowego PM10 (przy dopuszczalnych 35 dniach) występowały na stacji na osiedlu Nowe Miasto. Największą liczbę przekroczeń normy 24- godz. (98 dni) stwierdzono w 2011 r. na stacji przy ul. Szopena.

Na wykresie poniżej przedstawiono przekroczenia dopuszczalnego poziomu 24-godz. dla pyłu PM10 w poszczególnych miesiącach w latach 2010-2013.

Rysunek 4. Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu 24-godz. dla pyłu PM10 w poszczególnych miesiącach w latach 2010-2013²²

Analizując liczbę dni z przekroczeniami dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 w latach 2010-2013, zmierzonych na stacjach pomiarowych Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, można stwierdzić:

- przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godz. dla pyłu PM10 notowane są tylko w sezonie grzewczym;
- największą liczbę dni z przekroczeniem stężeń 24-godz. pyłu zawieszonego odnotowano w marcu 2011 roku oraz lutym 2012 roku;
- w 2013 roku na stacji pomiarowej Rzeszów – Nowe Miasto najwyższą liczbę dni z przekroczeniem dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 odnotowano w miesiącach: marzec, listopad;
- najmniejszą liczbę dni z przekroczeniem stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszono PM10 zanotowano w kwietniu 2012 roku (1 dzień) oraz we wrześniu w latach 2010-2013 (0-3 dni);
- najwyższa ilość przekroczeń stężeń dobowych w analizowanych latach występowała w miesiącach: luty, marzec oraz listopad – przypadających na sezon grzewczy,
- w sezonie letnim nie występują przekroczenia stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10.²³

Pył zawieszony PM2,5

Wyniki pomiarów stężenia średnioroczno pyłu zawieszonego PM2,5 w granicach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2010-2013 przedstawia tabela poniżej.

²²źródło: opracowanie własne na podstawie danych pomiarowych przekazanych przez WIOŚ w Rzeszowie

²³źródło: Ocena jakości powietrza w 2013 roku

Tabela 9. Wyniki pomiarów stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM_{2,5} w granicach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2010-2013²⁴

Wyniki pomiarów stężenia średniorocznego PM _{2,5}	Pył zawieszony PM _{2,5} [µg/m ³]			
	2010	2011	2012	2013
Dopuszczalny poziom w powietrzu powiększony o margines tolerancji µg/m ³	29	28	27	26
Poziom docelowy	25,0 µg/m ³			
Stacja pomiarowa	Rzeszów – ul. Szopena (manualne)			
Stężenie średnioroczne [µg/m ³]	24,5	29,2	25,4	-
Stacja pomiarowa	Rzeszów – ul. Szopena (automatyczne)			
Stężenie średnioroczne [µg/m ³]	51,0	38,3	29,5	-
Stacja pomiarowa	Rzeszów – Nowe Miasto (manualne)			
Stężenie średnioroczne [µg/m ³]	27,8	30,0	28,4	25
Stacja pomiarowa	Rzeszów – Nowe Miasto (automatyczne)			
Stężenie średnioroczne [µg/m ³]	-	-	-	-

Oceny jakości powietrza w zakresie zanieczyszczenia pyłem PM_{2,5} dokonuje się porównując wynik pomiaru z dopuszczalnym poziomem średniorocznym powiększonym o margines tolerancji. Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, iż w przypadku stacji pomiarowej przy ul. Szopena pomiary automatyczne wykazały przekroczenia dopuszczalnego poziomu powiększonego o poziom tolerancji w latach 2010- 2012 (w 2013 r. nie prowadzono pomiarów), pomiary manualne wykazały przekroczenia w 2011 r. Na stacji pomiarowej przy ul. Rejtana wykonywano jedynie pomiary manualne. Na ich podstawie zidentyfikowano przekroczenia w 2011 r. i 2012 r. W roku 2013 poziom stężenia średniorocznego osiągnął poziom docelowy równy 25 µg/m³.

Benzo(a)piren

W poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie wyników pomiarów stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu zarejestrowanych w latach 2010-2013 na stacjach pomiarowych zlokalizowanych w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym.

Tabela 10. Wyniki pomiarów stężeń benzo(a)pirenu prowadzonych na terenie Rzeszowa w latach 2010-2013²⁵

Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Stężenie B(a)P [ng/m ³]			
	2010	2011	2012	2013
Poziom docelowy	1 ng/m ³			
Rzeszów – ul. Fryderyka Szopena	4,8	5,05	4,7	-
Rzeszów – Nowe Miasto (ul. Rejtana)	-	-	-	3,7

Jak wynika z powyższego zestawienia przekroczenia stężenia docelowego benzo(a)pirenu były notowane we wszystkich analizowanych latach. Najwyższe stężenia poziomu docelowego odnotowano na stacji pomiarowej Rzeszów – ul. Szopena: w 2011 roku (5,05 ng/m³) oraz 2010 roku (4,8 ng/m³). Zmierzone stężenie w 2011 roku wyniosło ponad 500% stężenia docelowego. Nieco niższe stężenia benzo(a)pirenu dla analizowanych lat występowały na stacji pomiarowej Rzeszów – ul. Rejtana. W 2013 roku stężenie wyniosło 3,7 ng/m³ i jest jednym z najniższych w omawianym okresie.

²⁴źródło: opracowanie własne na podstawie danych pomiarowych przekazanych przez WIOŚ w Rzeszowie

²⁵źródło: opracowanie własne na podstawie danych pomiarowych przekazanych przez WIOŚ w Rzeszowie

6.2.2. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Energią odnawialną nazywamy energię, której źródła same się odnawiają, nie ulegają wyczerpaniu. Odnawialne źródła energii (OZE) uznawane są za wariant dla tradycyjnych nieodnawialnych nośników energii. Zasoby tych źródeł uzupełniają się w naturalnych procesach, co pozwala traktować je, jako niewyczerpalne.²⁶ W Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym wykorzystywanych jest niewiele odnawialnych źródeł energii.²⁷ Niżej zamieszczona tabela przedstawia bilans energii pozyskanej z OZE ROF.

Tabela 11 Bilans energii finalnej z odnawialnych źródeł energii Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego²⁸

l.p.	granica administracyjna	Suma
		[MWh/rok]
1	Gmina Boguchwała	72,58
2	Gmina Chmielnik	0,00
3	Gmina Czarna	13,15
4	Gmina Czudec	0,00
5	Gmina Głogów Małopolski	8,77
6	Gmina Krasne	0,00
7	Gmina Lubenia	0,00
8	Gmina Łańcut	9,62
9	Miasto Łańcut	190,46
10	Gmina Miasto Rzeszów	5 134,52
11	Gmina Świlcza	0,00
12	Gmina Trzebownisko	27,30
13	Gmina Tyczyn	0,00
Rzeszowski Obszar Funkcjonalny		5 456,40

Na podstawie powyższych danych można zauważyć rozwój odnawialnych źródeł emisji w Gminie Miasto Rzeszów. Energia finalna z odnawialnych źródeł energii w 2010 roku wyniosła 5 134,52 MWh/rok (co stanowi 94,10% ogółu energii w ROF). Tak wysoka produkcja energii finalnej z OZE jest efektem funkcjonowania m.in. instalacji wykorzystujących biogaz w miejskiej oczyszczalni ścieków w Rzeszowie. Kolejną pozycję zajmuje Miasto Łańcut – 190,46 MWh/rok (3,49%). Gmina Boguchwała to trzeci obszar, który na wykresie także ukazuje udział odnawialnych źródeł energii (72,58 MWh/rok – 1,33%). Następne to: Gmina Trzebownisko, Gmina Czarna, Gmina Łańcut i Gmina Głogów Małopolski.

6.2.3. KLIMAT AKUSTYCZNY

Jednym z najbardziej uciążliwych czynników środowiskowych jest hałas. Definiuje się go jako każdy dźwięk, który w danych warunkach jest niepożądany, uciążliwy czy też wręcz szkodliwy dla zdrowia człowieka. Z hałasem związane są również inne rodzaje drgań fal mechanicznych takie jak infradźwięki (niestyszalne lub słabo słyszalne, ale silnie oddziaływujące na narządy wewnętrzne), ultradźwięki (praktycznie niesłyszalne, ale oddziaływujące na człowieka) oraz wibracje (drgania rozchodzące się w ciałach stałych, wpływające na stykającego się z nimi człowieka). Wpływ na szkodliwość hałasu ma jego natężenie, częstotliwość, charakter zmian w czasie, długotrwałość działania oraz zawartość składowych niesłyszalnych. Uciążliwość hałasu zależy także od cech odbiorcy takich jak stan zdrowia, wiek, kondycja psychiczna i indywidualna wrażliwość na dźwięki. Biorąc pod uwagę źródło pochodzenia rozróżniamy hałas przemysłowy, komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), komunalny (osiedlowy), domowy oraz hałas związany ze środowiskiem pracy.

Ocena stanu akustycznego środowiska uwzględnia zmiany stanu prawnego wynikające z wymogów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002, str. 12) wprowadzonych do ustawy – Prawo ochrony środowiska.

²⁶ źródło <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Energetyka/Odnawialne+zrodla+energii>

²⁷ źródło: Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej [...] wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, 2013

²⁸ źródło: opracowanie własne na podstawie udostępnionych danych

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomów hałasu określonych wskaźnikami hałasu L_{DWN} i L_N oraz z uwzględnieniem pozostałych danych, w szczególności demograficznych oraz dotyczących sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonuje się zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz.U. nr 62 poz. 627 z późn. zm.) dla:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- terenów poza aglomeracjami, na których eksploatacja obiektów takich jak drogi, linie kolejowe lub lotniska, może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).

Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem to:

- L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wskaźnik obliczany, jako średnia ważona z poziomów hałasu dla pory dnia, wieczoru i nocy, jest fizycznie niemierzalny,
- L_N - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wskaźnik będący średnim poziomem dźwięku wyznaczonym dla pory nocy (22:00-6:00).

Dopuszczalne poziomy hałasu, są zróżnicowane względem działalności będącej źródłem hałasu oraz rodzaju terenów, na których obowiązują. Poziomy dopuszczalnych natężeń hałasu reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112).²⁹ Obowiązujące do 2012 r. rozporządzenie (Dz.U. 2007 nr 120 poz. 826) zawierało jedno z najostrzejszych norm w Unii Europejskiej.

Dodatkowo zgodnie z treścią art. 179 ust. 1 Ustawy Poś zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem zaliczonymi do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, sporządza co 5 lat mapę akustyczną terenu, na którym eksploatacja obiektu może powodować przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Badaniami poziomów hałasu w województwie podkarpackim również na terenach ROF zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

HAŁAS DROGOWY

Sieć komunikacyjną Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego tworzy system powiązany z układem krajowym i międzynarodowym. Główne ciągi komunikacyjne ROF to droga międzynarodowa E-40, trasa europejska E-371, droga krajowa Nr 19 oraz droga ekspresowa S-19.

W 2013 r. żaden punkt pomiarowy WIOŚ nie był zlokalizowany na terenie ROF. Podobnie w 2012 r. W roku 2011 WIOŚ prowadził pomiary w Łąncucie. Pomiary hałasu drogowego przeprowadzono w 5 punktach pomiarowo-kontrolnych. Równoważny poziom hałasu w porze dnia (L_{AeqD}) i w porze nocy (L_{AeqN}) określono w 4 punktach. Długookresowy średni poziomu dźwięku (L_{DWN} , L_N) wyznaczono w 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym. Wyniki pomiarów poziomu hałasu w Łąncucie przedstawia tabela poniżej. W tabeli tej uwzględniono również obowiązujące dzisiaj poziomy dopuszczalne hałasu.

Tabela 12. Wyniki pomiaru hałasu drogowego w Łąncucie w 2011 r.³⁰

Nazwa ulicy	Dopuszczalny poziom	Wynik pomiaru	Wielkość przekroczenia	Dopuszczalny poziom	Wynik pomiaru	Wielkość przekroczenia
	L_{AeqD}	L_{AeqD}		L_{AeqN}	L_{AeqN}	
dB						
Mościckiego	55(*61)	66,9	11,9(*5,9)	50(*56)	61,6	11,6(*5,6)
Mickiewicza	60(*65)	64,3	4,3(*-)	50(*56)	57,1	7,1(*1,1)
3 Maja	55(*61)	66,2	11,2(*5,2)	50(*56)	60,4	10,4(*4,4)
Sikorskiego	55(*61)	62,4	7,4(*1,4)	50(*56)	57,7	7,7(*1,7)

²⁹ Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

³⁰ Źródło: Raport o stanie środowiska w 2011 r., WIOŚ Rzeszów

Nazwa ulicy	Dopuszczalny poziom	Wynik pomiaru	Wielkość przekroczenia	Dopuszczalny poziom	Wynik pomiaru	Wielkość przekroczenia
	L_{AeqD}	L_{AeqD}		L_{AeqN}	L_{AeqN}	
dB						
Kraszewskiego	55(*64)	60,3	5,3(*-)	50(*59)	50	-

Objaśnienia skrótów użytych w tabeli:

L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰),

L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

* wartości zgodne z Dz.U. 2014 poz. 112

Z przeprowadzonych badań wynika, że w każdym z wytypowanych punktów pomiarowo- kontrolnych przekroczone zostały dopuszczalne standardy akustyczne w stosunku do funkcji spełnianej przez teren. Porównując wyniki pomiarów z dzisiejszymi dopuszczalnymi poziomami hałasu można stwierdzić, że przekroczenia nad występują, lecz posiadają mniejszą wartość.

Pomiary hałasu drogowego przeprowadzono także na terenie Rzeszowa. Na tej podstawie w celu oceny klimatu akustycznego miasta została stworzona mapa akustyczna oraz Program ochrony środowiska przed hałasem. Mapa została opracowana w 2011 roku na zamówienie Gminy Miasto Rzeszów – Urząd Miasta Rzeszowa i zaktualizowana w 2013 r. pod kątem nowych przepisów w zakresie dopuszczalnych norm hałasu. W tabeli poniżej zebrano dane dotyczące liczby ludności narażonej na poszczególne rodzaje hałasu uzyskane w ramach opracowania Mapy Akustycznej.

Tabela 13. Szacunkowa liczba lokali mieszkalnych oraz osób, zamieszkujących lokale, narażone na hałas pochodzący od ruchu drogowego, oceniana wskaźnikami L_{DWN} i L_N w Rzeszowie.³¹

Przedziały wartości w dB		Liczba osób narażonych (z dokładnością do 100)	Odsetek osób narażonych w ogólnej liczbie ludności [%]	Liczba lokali narażonych
L_{DWN}	55- 60	48800	28,7	17200
L_N	50- 55	26100	15,3	9200
L_{DWN}	60- 65	25400	14,9	9000
L_N	55- 60	11200	6,6	4000
L_{DWN}	65- 70	11100	6,5	4000
L_N	60- 65	3500	2,1	1300
L_{DWN}	70- 75	3400	2,0	1300
L_N	65- 70	600	0,3	200
L_{DWN}	>75	800	0,5	300
L_N	>70	-*	-*	-*

*- poniżej granicy błędu

Szacunkowa liczba mieszkańców oraz lokali mieszkalnych ekspozowanych na długookresowy hałas pochodzący od ruchu kołowego oceniany wskaźnikiem L_{DWN} wyższym niż 55 dB wyniosła 89500, co stanowi ok. 50% ludności zamieszkałej w Rzeszowie. W przypadku średniego poziomu dźwięku w nocy (L_N) w wysokości 50 dB wartości te wynoszą 41400 mieszkańców (ok. 25% ludności). Należy zaznaczyć, iż w odniesieniu do wartości dopuszczalnych liczba ludności narażonej na ponadnormatywny hałas określony wskaźnikiem L_{DWN} wynosi ok. 12%, zaś w przypadku wskaźnika L_N – ok. 4% ludności zamieszkałej w Rzeszowie.³² Należy zauważyć, że w przypadku wskaźnika L_{DWN} w wysokości >75 dB liczba osób narażonych wynosi aż 800 os. Przyjmuje się, że poziom hałasu 70–85 dB wpływa na znaczne zmniejszenie wydajności pracy oraz może być szkodliwy dla zdrowia i powodować uszkodzenie słuchu.³³

Mapa akustyczna miasta Rzeszowa była podstawą do opracowania Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny w Gminie Miasto Rzeszów.

³¹ Źródło: <http://sr.erzeszow.pl/layout/MainMeasure.aspx?src=1>

³² Źródło: <http://sr.erzeszow.pl/layout/MainMeasure.aspx?src=2>

³³ Źródło: Zagrożenie hałasem. Wybrane zagadnienia., Kancelaria Senatu, Luty 2012

Program ten został przyjęty uchwałą Nr LI/976/2013 Rady Miasta Rzeszowa w dniu 23 kwietnia 2013 r. W Programie opisano zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku w sąsiedztwie głównych dróg i ulic zlokalizowanych w granicach Miasta Rzeszowa:

- ul. Krakowska – do 15 dB,
- ul. Witosa – do 10 dB,
- al. Batalionów Chłopskich – do 10 dB,
- al. Powstańców Warszawy – do 5 dB,
- al. Armii Krajowej – do 10 dB,
- ul. Lwowska – do 10 dB,
- ul. Marszałkowska – do 5 dB,
- ul. Warszawska – do 15 dB,
- ul. Lubelska – do 10 dB,
- ul. Okulickiego – do 10 dB,
- ul. Wyzwolenia – do 10 dB,
- ul. Dąbrowskiego – do 10 dB,
- ul. Podkarpacka – do 10 dB,
- al. Sikorskiego – do 10 dB.

W 2011 r. wykonano również mapę akustyczną dla 11 obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. W związku ze zmianą regulacji prawnych podlega ona aktualizacji.

HAŁAS KOLEJOWY

Emisja hałasu kolejowego jest zagadnieniem niezwykle złożonym. Hałas kolejowy jest emitowany przez wiele jednostkowych źródeł. Na jego wielkość wpływają m.in. prędkość z którą poruszają się pociągi, ich długość, stan torowiska czy lokalizacja torowiska względem istniejącego terenu. Ruch pociągu jest przyczyną drgań zarówno szyny i całego toru, jak i wagonów, w tym w szczególności powierzchni bocznych kół. Drgania te są źródłem hałasu.

Węzeł kolejowy ROF tworzą następujące linie kolejowe (obsługujące przewozy pasażerskie):

- magistralna linia kolejowa E30 Wrocław – Kraków – Rzeszów - Przemyśl,
- linia nr 71 relacji Ocice - Rzeszów Główny o znaczeniu krajowym,
- linia kolejowa nr 106 relacji Rzeszów – Jasło o znaczeniu regionalnym.

Brak jest danych dotyczących poziomu hałasu kolejowego w raportach WIOŚ. Hałas kolejowy został jednak zmierzony w ramach opracowywania mapy akustycznej dla Gminy Miasta Rzeszów. Szacunkową liczbę lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących te lokale, narażonych na hałas kolejowy w mieście Rzeszów, oceniany wskaźnikami L_{DWN} i L_N przedstawia tabela poniżej.

Tabela 14. Szacunkowa liczba lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących te lokale, narażonych na hałas kolejowy, oceniany wskaźnikami L_{DWN} i L_N .³⁴

Przedziały wartości w dB		Liczba osób narażonych (z dokładnością do 100)	Odsetek osób narażonych w ogólnej liczbie ludności [%]	Liczba lokali narażonych
L_{DWN}	55- 60	300	0,14	100
L_N	50- 55	200	0,14	100
L_{DWN}	60- 65	200	0,10	100
L_N	55- 60	100	0,07	-*
L_{DWN}	65- 70	-*	-*	-*
L_N	60- 65	-*	-*	-*
L_{DWN}	70- 75	-	-	-
L_N	65- 70	-	-	-
L_{DWN}	>75	-	-	-

³⁴ Źródło: <http://sr.erzeszow.pl/layout/MainMeasure.aspx?src=1>

Przedziały wartości w dB		Liczba osób narażonych (z dokładnością do 100)	Odsetek osób narażonych w ogólnej liczbie ludności [%]	Liczba lokali narażonych
L _N	>70	-	-	-

* - poniżej granicy błędu

Wg danych z tabeli na hałas kolejowy w przedziale wartości wskaźnika L_{DWN} 55- 65 dB w mieście Rzeszów narażonych jest ok. 500 os. Jeśli chodzi o wskaźnik uwzględniający porę nocną liczba ta jest mniejsza i wynosi ok. 300 os. (w przedziale wartości 50- 60 dB).

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Tereny zagrożone hałasem przemysłowym zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów. Na przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach chronionych ma wpływ: czas pracy zakładu, instalacje, maszyny i urządzenia wykorzystywane na zewnątrz, organizacja pracy, transport wewnętrzny, organizacja dostaw i odbiorów, lokalizacja parkingów.

Kontrole pomiaru hałasu przemysłowego na terenie ROF prowadzi WIOŚ w Rzeszowie. Ocenę stanu zagrożenia środowiska hałasem przemysłowym w 2013 r. oparto na wynikach pomiarów podmiotów gospodarczych, zobowiązanych na mocy prawa i decyzji administracyjnych do ich wykonania oraz na badaniach kontrolnych. Najczęściej kontrolowanymi urządzeniami były kosiarki, młoty wyburzeniowe, ładowarki, koparki, kosy mechaniczne, pilarki spalinowe, przycinarki do żywopłotu.

Podsumowując można stwierdzić, że głównym źródłem hałasu w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym jest transport drogowy. Hałas kolejowy, przemysłowy i lotniczy stanowią drugorzędne źródła, a ich zakres oddziaływania ogranicza się do ich bezpośredniego otoczenia. W celu dokładnej oceny zagrożenia hałasem należy zwiększyć ilość punktów pomiarowych na terenie ROF.

6.2.4. JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Istnieje wiele czynników mających wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, z czego najważniejszym jest prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa. Nadmierny pobór wód pogarsza jej stan zarówno ilościowy i jakościowy. W przypadku sektora przemysłowego ROF nie wywiera on znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych, lecz wprowadzanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska przez wybrane zakłady przemysłowe powoduje, iż konieczny jest stały monitoring JCWP, do których substancje są emitowane.

Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych, przepływających przez obszar ROF, objętych monitoringiem w latach 2010-2013 przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 15 Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych, przepływających przez obszar ROF, objętych monitoringiem w latach 2010-2013 – ocena za 2013 r.

Lp.	Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (JCWP)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN JCWP w punkcie monitorowania obszarów chronionych	STAN CHEMICZNY	STAN JCWP
1.	Łęg do Turka PLRW200017219829	UMIARKOWANY	ZŁY	-	ZŁY
2.	Wisłok od Stobnicy do Zb. Rzeszów PLRW200015226559	SŁABY	ZŁY	DOBRY	ZŁY
3.	Strug od Chmielnickiej Rzeki do ujścia PLRW2000142265699	UMIARKOWANY	ZŁY	-	ZŁY

Lp.	Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (JCWP)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN JCWP w punkcie monitorowania obszarów chronionych	STAN CHEMICZNY	STAN JCWP
4.	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka PLRW200019226739	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY
5.	Mrowla PLRW20001722669	UMIARKOWANY	ZŁY	-	ZŁY

Charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze Miasta Rzeszów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 16 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze Miasta Rzeszów

Lp.	Nazwa i kod ocenianej jednolitej części wód (JCWP)	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	Hermanówka PLRW20006226554	zły	niezagrożona
2.	Wisłok od Stobnicy do Zbiornika Rzeszów PLRW200015226559	zły	niezagrożona
3.	Strug od Chmielnickiej Rzeki do ujścia PLRW2000142265699	zły	niezagrożona
4.	Lubcza PLRW200062265589	zły	niezagrożona
5.	Zb. Rzeszów PLRW20000226579	zły	niezagrożona
6.	Wisłok od Zb. Rzeszów do Starego Wisłoka PLRW200019226739	zły	niezagrożona
7.	Malawka (Młynówka) PLRW20006226594	zły	niezagrożona
8.	Strug do Chmielnickiej Rzeki PLRW2000122265689	dobry	niezagrożona
9.	Stary Wisłok PLRW200017226749	zły	niezagrożona
10.	Przyrwa PLRW20006226596	zły	niezagrożona

6.2.5. JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych, wydzielonych w obszarze ROF, wykonana została w oparciu o wyniki monitoringu diagnostycznego stanu chemicznego z 2012 r. oraz dane Państwowej Służby Hydrologicznej w zakresie stanu ilościowego, wykazała słaby stan wód podziemnych w jednej jednolitej części wód podziemnych o numerze 126. Stan pozostałych jednolitych części wód podziemnych oceniono jako dobry. Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych została sporządzona przez PIG-PIB, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (2008) oraz z uwzględnieniem wskazówek metodycznych zawartych w poradnikach unijnych (w szczególności w poradniku nr 18 „Guidance on groundwater status and trend assessment”). Ocena polegała na wykonaniu szeregu testów klasyfikacyjnych, ukierunkowanych na potrzeby różnych odbiorców wód podziemnych, tzw. receptorów (ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych, wody powierzchniowe, wody przeznaczone do spożycia) oraz dwóch analiz wspierających, dotyczących zmian długoterminowych, tj.: analiza tendencji zmian stężeń wskaźników fizykochemicznych, analiza położenia zwierciadła wody.

Na podstawie wykonanych testów i analiz, o słabym stanie jednolitej części wód podziemnych nr 126 zdecydowało:

1) przekroczenie wartości progowych dobrego stanu wód podziemnych w przypadku jonów żelaza oraz podwyższone stężenia molibdenu i arsenu. W obszarze JCWPd nr 126, w zakresie stężeń odpowiadającym V klasie jakości odnotowano stężenia manganu i żelaza w punktach Jeziórko (1526) i Grębów (1527). W zakresie

stężeń odpowiadającym IV klasie jakości stwierdzono stężenia żelaza w punkcie Nowa Dęba (115), arsenu i żelaza w punkcie Kolbuszowa (139), molibdenu w punkcie Przyszów (1220), siarczanów w punkcie Jeziórko (1526). Obliczone średnie wartości stężeń poszczególnych wskaźników wykazały, że w JCWPd nr 126 wartość progowa została przekroczona tylko w przypadku jonów żelaza, jednak ze względu na zasięg zanieczyszczenia (ponad 90 % powierzchni JCWPd) i lokalnie podniesione wartości stężeń wskaźników: arsen, molibden, siarczany, stan chemiczny tej jednostki określono jako słaby,

2) zniekształcenie stosunków wodnych siedliska typu 6410 (zmiennowilgotne łąki trzęślicowe), na obszarze Natura 2000 Puszcza Sandomierska, pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w pierwszym poziomie wodonośnym, wywołanego odwodnieniem górniczym.

Wykazanie słabego stanu wód, skutkuje prowadzeniem monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w punktach pomiarowych, zlokalizowanych w obszarze zagrożonej JCWPd. W 2013 r., w granicach JCWPd nr 126, przeprowadzono dwukrotne badania (opróbowanie w okresie wiosny i jesieni) w dziewięciu punktach pomiarowych: Mielec (84), Nowa Dęba (115), Kolbuszowa (139), Cmolas (1059), Turza (1219), Przyszów (1220), Stany (1221), Jeziórko (1526), Grębów (1527). Analizę terenową i laboratoryjną próbek wód podziemnych, pobranych w punktach pomiarowych, przeprowadziło Centralne Laboratorium Chemiczne PIG-PIB. W każdej próbce wykonano oznaczenia wskaźników jakości i fizykochemicznych cech wody w zakresie podstawowym, a w części z nich rozszerzony zakres badań wskaźników organicznych. Na podstawie wyników oznaczeń terenowych i laboratoryjnych wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Klasyfikacja wód podziemnych w 2013 r. w punktach monitoringu operacyjnego rozmieszczonych w obszarze JCWPd o numerze 126 przedstawia się następująco:

- wody podziemne odpowiadające III klasie jakości (dobry stan wód) — 4 pkt (Nowa Dęba, Turza, Przyszów, Stany),
- wody podziemne odpowiadające IV klasie jakości (słaby stan wód) — 4 pkt (Mielec, Kolbuszowa, Cmolas, Grębów), 3) wody podziemne odpowiadające V klasie jakości (słaby stan wód) — 1 pkt (Jeziórko). Podstawę oceny stanu chemicznego wód podziemnych stanowiło rozporządzenie w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (2008), które wyróżnia pięć klas jakości wód: klasa I — wody bardzo dobrej jakości, klasa II — wody dobrej jakości, klasa III — wody zadowalającej jakości, klasa IV — wody niezadowalającej jakości, klasa V — wody złej jakości, oraz dwa stany chemiczne wód: stan dobry (klasy I, II i III), stan słaby (klasy IV i V).

Jednolite części wód podziemnych, które występują w ROF nie wykazują zagrożenia ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Ocena stanu części wód zarówno pod względem ilościowym jak i chemicznym jest dobra.

Tabela 17 Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych i ryzyka nieosiągnięcia przez nie celów środowiskowych

Kod JCWPd	Nazwa	Ocena stanu		Ocena ryzyka
		Ilościowego	Chemicznego	
PLGW2200126	126	dobra	dobra	niezagrożona
PLGW2200127	127	dobra	dobra	niezagrożona
PLGW2200157	157	dobra	dobra	niezagrożona
PLGW2200158	158	dobra	dobra	niezagrożona

6.2.6. JAKOŚĆ GLEB

Potencjał produkcyjny gleb zależy głównie od sposobu ich użytkowania. W celu określenia jakości i przydatności gleb m.in. do produkcji rolnej, Okręgowa Stacja Chemiczno- Rolnicza w Rzeszowie od kilkudziesięciu lat prowadzi agrochemiczne badania gleby. W 2013 roku badania przeprowadzono na terenie 1 748 gospodarstw, pobierając 13 016 próbek, z łącznej powierzchni wynoszącej 20 903 hektary.

Jednym ze znaczących czynników ograniczających możliwość rolniczego zagospodarowania gleb stanowi ich zakwaszenie. Zakwaszenie gleb wywołane jest zarówno przez panujące warunki klimatyczno- glebowe (przewaga opadów atmosferycznych nad parowaniem), jak i w wyniku działalności człowieka (głównie w wyniku stosowania nawozów).

W tabeli poniżej przedstawiono poziom zakwaszenia gleb oraz potrzeby ich wapniowania na terenie powiatu łańcuckiego, rzeszowskiego i strzyżowskiego w latach 2011- 2013.

Tabela 18. Zmiana poziomu zakwaszenia i potrzeb wapnowania gleb w powiecie łańcuckim, rzeszowski i strzyżowskim w latach 2011- 2013.

Powiat	Lata badań	Przebadana powierzchnia [ha]	Ilość przebadanych próbek	Procentowy udział gleb o odczynie (pH)			Procentowy udział gleb o potrzebach wapnowania		
				Bardzo kwaśny i kwaśny	Lekko kwaśny	Obojętny i zasadowy	Konieczne i potrzebne	wskazane	Ograniczone i zbędne
łańcucki	2011-2013	1 485	1 382	59	26	15	62	13	25
rzeszowski	2011-2013	3 189	2 985	68	18	14	65	11	24
strzyżowski	2011-2013	1 206	1 598	68	19	13	71	9	20

Największy procentowy udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych występuje na obszarze powiatu rzeszowskiego i strzyżowskiego (68% gleb tego typu). Plonowanie na glebach kwaśnych (na ponad 90% powierzchni Podkarpacia występują tego typu gleby) może być obniżone na skutek kumulacji w glebie metali ciężkich.

Na żyzność gleb oprócz odczynu wpływa również zasobność w substancję organiczną (próchnicę) oraz związana z tym zawartość azotu mineralnego. Dodatkowo o poziomie żyzności gleby decyduje zasobność w makro i mikroelementy.

W 2013 r. laboratorium OSChR w Rzeszowie prowadziło badania zawartości substancji organicznej, azotu mineralnego oraz wybranych makro i mikroelementów. Średnie zawartości próchnicy oraz azotu mineralnego w glebach na terenie poszczególnych powiatów przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 19. Średnie zawartości próchnicy i N- min w poziomie 0- 60 cm w glebach w powiecie łańcuckim, rzeszowskim i strzyżowskim w 2013 r. [opracowanie na podstawie badań zleconych przez producentów rolnych]

Lp.	powiat	próchnica		Zawartość N-min w poziomie 0-60 cm		
		Ilość próbek	Średnia zawartość [%]	Ilość przebadanych punktów	Średnia zawartość [kg/ha]	Najwyższa zawartość [kg/ha]
1	łańcucki	-	-	10	130	311
2	rzeszowski	3	2,1	19	63	154
3	strzyżowski	-	-	40	129	318

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że zawartość próchnicy w glebach poszczególnych powiatów oscyluje w zakresie wartości uznawanych za charakterystyczne dla tego typu gleb (dominujących w poszczególnych regionach).

Również w przypadku azotu mineralnego stwierdza się, że zawartość tego pierwiastka w badanych glebach nie stanowi zagrożenia dla wód gruntowych.

Na terenie powiatu strzyżowskiego, łańcuckiego i rzeszowskiego z uwagi na fakt skały macierzystej z której powstały gleby, stwierdza się w nich niedobór fosforu i potasu. W tabeli poniżej przedstawiono procentowy udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości poszczególnych związków w glebach powiatu rzeszowskiego, strzyżowskiego i łańcuckiego.

Tabela 20. Procentowy udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości fosforu, potasu i magnezu na terenie powiatu rzeszowskiego, strzyżowskiego i łańcuckiego w latach 2010-2013³⁵

Związek	% udział gleb o bardzo niskiej i niskiej zawartości	2013	2010- 2013
P ₂ O ₅	51-60	rzeszowski, strzyżowski	rzeszowski, strzyżowski
	31-40	łańcucki	łańcucki
K ₂ O	51-60	strzyżowski	rzeszowski
	41-50	łańcucki, rzeszowski	łańcucki, strzyżowski
Mg	31-40	strzyżowski	-
	21-30	-	łańcucki, strzyżowski
	11-20	rzeszowski	-

Odrębną kategorię badań gleb, stanowi oznaczenie w nich zawartości metali ciężkich. Na terenie województwa podkarpackiego badania w tym zakresie były zawężone i prowadzone jedynie na terenach gdzie planowano wykorzystać komunalne osady ściekowe jako nawóz organiczny. Z obszarów wchodzących w skład ROF badania pod kątem oznaczenia zawartości metali ciężkich prowadzono jedynie na terenie powiatu rzeszowskiego.

W tabeli poniżej przedstawiono wyniki zawartości całkowitej ołowiu, kadmu i rtęci w glebach powiatu rzeszowskiego.

Tabela 21. Zawartość ołowiu, kadmu i rtęci w glebach powiatu rzeszowskiego 2013 r.³⁶

powiat	gmina	zawartość w mg/kg p.s.m. gleby					
		kadm (Cd)		ołów (PB)		rtęć (Hg)	
		od-do	średnia	od- do	średnia	od- do	średnia
Rzeszowski i Rzeszów	Rzeszów	<0,30-<0,30	<0,30	20,7-24,8	22,7	0,0279- 0,0371	0,0325

Uzyskane wyniki badań zawartości metali ciężkich w gminie Rzeszów mieściły się w granicach wartości normowanych. Jednak naturalne zawartości metali ciężkich w środowisku kwaśnym mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia ludzi, w związku z czym na opisywanym obszarze koniecznej jest wapnowanie oraz regulacja odczynu gleb.

Reasumując Rzeszowski Obszar Funkcjonalny dysponuje glebami o dobrym potencjale produkcyjnym, a jedyny problem stanowi ich nadmierne zakwaszenie.

6.2.7. PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE I ELEKTROMAGNETYCZNE³⁷

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013, poz. 1232 z późn. zm.).

Dnia 30 października 2003r. Minister Środowiska wydał Rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 nr 192 poz. 1883).

Dodatkowo w rozporządzeniu podano zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne, charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko. W załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia zostały określone sposoby sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

³⁵ Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r., Biblioteka Monitoringu Środowiska, Rzeszów 2014.

http://www.schrrzeszow.internetdsl.pl/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=19&Itemid=32

³⁶ Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r., Biblioteka Monitoringu Środowiska, Rzeszów 2014.

http://www.schrrzeszow.internetdsl.pl/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=19&Itemid=32

³⁷ Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w 2013 r., Biblioteka Monitoringu Środowiska, Rzeszów 2014.

Kolejnym dokumentem odnoszącym się do zagadnień związanych z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych na człowieka i otaczające go środowisko jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/35/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa dotyczących narażenia pracowników na zagrożenia spowodowane czynnikami fizycznymi (polami elektromagnetycznymi) (dwudziesta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) i uchylająca dyrektywę 2004/40/WE.

Promieniowanie elektromagnetyczne wytwarzane jest zarówno w warunkach naturalnych, jak również w wyniku działalności człowieka.

Na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego główne źródło promieniowania elektromagnetycznego stanowią napowietrzne linie przesyłowe, stacje radiowe, anteny radiowo- telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Zgodnie z ustawą - Prawo ochrony środowiska, pole elektromagnetyczne jest to pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Pole elektromagnetyczne (PEM) o różnych częstotliwościach emitowane jest podczas eksploatacji różnego rodzaju urządzeń wytwarzających energię elektromagnetyczną, w wyniku działalności człowieka. Obserwowany w ostatnich latach wzrost poziomów pola elektromagnetycznego w środowisku w znacznej mierze związany jest z rozwijającym się przemysłem telekomunikacyjnym. Rozwój przemysłu telekomunikacyjnego przyczynił się do powstania wielu antropogenicznych źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego, takich jak np. obiekty radiokomunikacyjne i radiolokacyjne. Wszystkie wymienione źródła w mniejszym lub większym stopniu oddziałują na zdrowie człowieka. Warto tutaj zaznaczyć, że PEM często stosowane jest w życiu codziennym człowieka m.in. w służbie zdrowia, przemyśle i komunikacji.

Badania poziomów pól elektromagnetycznych prowadzone są zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Na terenie każdego województwa (zgodnie z powyższym rozporządzeniem) pomiary wykonywane są w punktach pomiarowych dla trzech typów terenów dostępnych dla ludności:

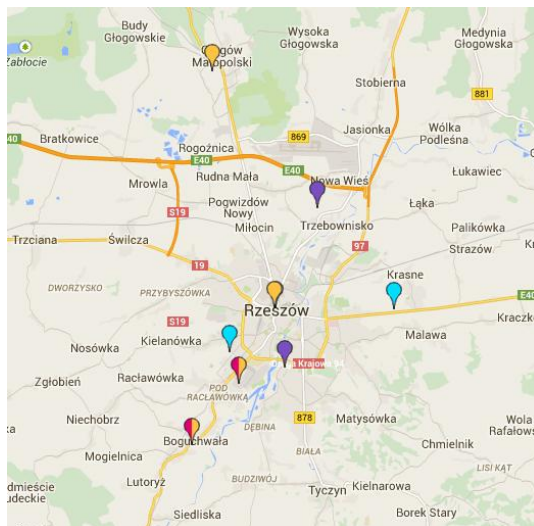
- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- w pozostałych miastach o liczbie mieszkańców poniżej 50 tys. oraz
- na terenach wiejskich.

Badania poziomów pól elektromagnetycznych prowadzone są na podstawie dokonywanych pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w punktach pomiarowych i z częstotliwością wykonywania pomiarów określoną w Rozporządzeniu MŚ w sprawie z 12 listopada 2007 roku. Podstawowym założeniem dokonywanych tego typu badań jest ochrona ludności przed wzrostem poziomów pól elektromagnetycznych ponad wartości dopuszczalne.

Dopuszczalne poziomy pole elektromagnetycznych zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku. (Dz.U. 2003 nr 192 poz. 1883) w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Na terenie województwa podkarpackiego pod koniec 2013r. funkcjonowało 1 286 stacji bazowych. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 24,5%. W 2013r. na terenie województwa podkarpackiego uruchomili 253 stacje.

Na mapie poniżej przedstawiono lokalizację najnowszych stacji zlokalizowanych na terenie gmin należących do ROF.

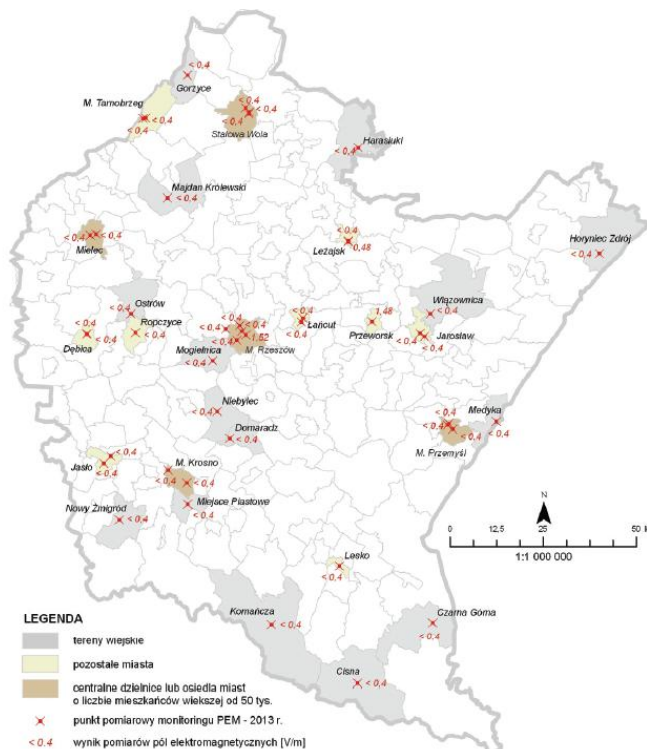

Rysunek 5. Lokalizacja najnowszych stacji GSM, UMTS, CDMA, LTE na terenie gmin należących do ROF [btsearch.pl]

Wraz z rozwojem usług telekomunikacyjnych, w tym dostępem do Internetu bezprzewodowego w środowisku wzrasta liczba sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2013- 2015” prowadzi okresowe badania poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomiaru realizowane są w trzyletnim cyklu w 135 punktach pomiarowo-badawczych rozmieszczonych na terenach wiejskich, w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców większej od 50 tys. oraz w pozostałych miastach.

Na mapie poniżej przedstawiono rozmieszczenie punktów pomiarowych monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze województwa podkarpackiego w 2013r. oraz wyniki badań poziomów pól elektromagnetycznych przeprowadzonych w środowisku w 2013r.

Rysunek 6. Rozmieszczenie punktów pomiarowych monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze województwa podkarpackiego w 2013r. oraz wyniki badań poziomów pól elektromagnetycznych; województwo podkarpackie 2013r.

W 2013 r. WIOŚ w Rzeszowie przeprowadził badania poziomu pól elektromagnetycznych w 45 punktach pomiarowych. Na podstawie uzyskanych wyników badań stwierdzono, że odnotowane poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku są bardzo niskie i nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Najwyższe poziomy pól elektromagnetycznych zarejestrowano w Rzeszowie na osiedlu Mieszka I (1,52 V/m +/- 0,32 v/m). Wartości te jednak były niższe niż wartości normowane.

Przeprowadzone badania poziomu pól elektromagnetycznych pozwoliły stwierdzić, że najwyższe wartości występują na obszarach miejskich, z kolei najniższe na obszarach wiejskich (wartości niższe od prognozy czułości sondy pomiarowej).

Reasumując na obszarze ROF nie występują przekroczenia poziomu pól elektromagnetycznych.

6.2.8. ZAOPATRZENIE W WODĘ I ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Obecnie na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego gospodarka wodno-ściekowa prowadzona jest osobno przez z każdą z gmin wchodzących w skład ww. obszaru. Istnieją liczne powiązania pomiędzy poszczególnymi Jednostkami Samorządu Terytorialnego, skupione głównie wokół obszarów miejskich takich jak Rzeszów i Łańcut. Każda z gmin posiada jednostkę organizacyjną do prowadzenia ww. gospodarki. W przypadku Miasta Rzeszów i Gminy Tyczyn są to specjalistyczne przedsiębiorstwa zorganizowane w postaci spółek z ograniczoną odpowiedzialnością ukierunkowane tylko na działalność związaną ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków. Również Miasto Łańcut, Gmina Głogów Małopolski oraz Gmina Boguchwała posiadają spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do prowadzenia działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, jednakże spółki te zajmują się również inną działalnością komunalną. W Gminach Czudec, Krasne, Łańcut (gmina wiejska), Trzebownisko, Świlcza działalność z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków prowadzona jest przez zakłady budżetowe. Na terenie gminy Czarna za tematykę zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków odpowiada Referat Usług Komunalnych. Na terenie gmin Chmielnik i Lubenia działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków rozdzielona jest pomiędzy poszczególne komórki organizacyjne wyszczególnione w regulaminach i schematach organizacyjnych dla tych gmin.

Niezależnie od formy zorganizowania działalności wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie gmin z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, każda z nich w świetle Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków rozumiana jest, jako przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Na terenie gminy miejskiej Rzeszów działalność w zakresie gospodarki wodno-ściekowej prowadzona jest głównie przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Poza obszarem Rzeszowa Spółka prowadzi również działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odbioru ścieków również dla części odbiorców z terenu ościennych gmin: Boguchwała, Krasne i Tyczyn.

Z drugiej strony również na terenie Gminy Miasto Rzeszów w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę prowadzą działalność Przedsiębiorstwa Wodociągowo-Kanalizacyjne z ościennych gmin:

- Osiedle Budziwój – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKO-STRUG” Sp. z o.o. w Tyczynie,
- Ulice Staroniwska i Kresowa - „GOSPODARKA KOMUNALNA” Sp. z o.o. w Boguchwale,

oraz w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Osiedla Biała – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKO-STRUG” Sp. z o.o. w Tyczynie.

„GOSPODARKA KOMUNALNA” Sp. z o.o. w Boguchwale zaopatruje w wodę gminę Czudec a także zaopatruje w wodę i odprowadza ścieki z terenu gminy Boguchwała oraz osiedla Zwiężczyca w Rzeszowie.

Poniżej przedstawiono podmioty odpowiedzialne za gospodarkę wodno-ściekową na terenie pozostałych gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego:

- gmina Boguchwała- „GOSPODARKA KOMUNALNA” Sp. z o.o.,
- gmina Chmielnik- bezpośrednio Urząd Gminy,

- gmina Czarna- Referat Usług Komunalnych,
- gmina Czudec- Zakład Wodno-Kanalizacyjny w Czudcu,
- gmina Głogów Małopolski- EkoGłóg Sp. z o.o. z w Głogowie Małopolskim,
- gmina Krasne- Zakład Usług Komunalnych w Krasnem,
- gmina Lubenia- Urząd Gminy w Lubeni,
- gmina Łańcut- Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Łańcut z siedzibą w Soninie,
- Miasto Łańcut- Łańcucki Zakład Komunalny Sp. z o.o.,
- gmina Świlcza- Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świlczy,
- gmina Trzebowniko- Zakład Gospodarki Wodno-Ściekowej w Trzebowniku,
- gmina Tyczyn- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie.

Miasto Rzeszów zaopatrywane jest w wodę z 2 ujęć powierzchniowych wody na rzece Wisłok (Zwiężczyca I i II) o łącznej zdolności produkcyjnej 84,0 tys. m³/dobę. Ponadto MPWiK Sp. z o.o. dysponuje jeszcze awaryjnym ujęciem wgłębnym przy ul. Mazowieckiej w Rzeszowie o wydajności 240 m³/dobę oraz lokalnym ujęciem wody na terenie Osiedla Słocina o wydajności 465 m³/dobę. W roku 2013 pobrano na ujęciu łącznie 13 595,7 tys. m³ wody, co wynosi 44,34 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Miasta Rzeszów eksploatowany przez MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie składa się z 553 km sieci wodociągowej, z czego sieć magistralna stanowi 49,8 km, a sieć rozdzielcza 503,2 km oraz 21 845 sztuk przyłączy wodociągowych. Ponadto do dostarczenia wody do odbiorców Przedsiębiorstwo wykorzystuje 36 przepompowni wody (hydrofornie) oraz 11 zbiorników wyrównawczych wody czystej o łącznej pojemności 34,4 tys.m³. Współczynnik zwodociągowania miasta wynosi 93,8 %. Poza obszarem Rzeszowa Spółka prowadzi również działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę dla części odbiorców z terenu gminy Boguchwała, gdzie posiada sieć rozdzielczą sieć wodociągową o długości 21,6 km oraz 775 przyłączy wodociągowych oraz sprzedaje hurtowo wodę do Gmin Krasne oraz Tyczyn w ilości około 70,0 tys. m³ rocznie. Na terenie Rzeszowa jest zlokalizowana jedna oczyszczalnia ścieków o przepustowości średniodobowej Q_{śrd} = 62 500 m³/d oraz maksymalnej dobowej Q_{maxd} = 75 000 m³/d . Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Rzeszowa eksploatowana przez MPWiK Sp. z o.o. wynosi łącznie długość 622,7 km, z czego 515,5 km stanowi sieć rozdzielcza, a 107,2 km przyłącza w ilości 19 114 sztuk. Dodatkowo do przesłania ścieków od mieszkańców i podmiotów do oczyszczalni ścieków wykorzystywane jest 85 przepompowni ścieków. Ponadto Spółka obsługuje 341 km sieci kanalizacji burzowej. Współczynnik skanalizowania miasta wynosi 92,3 %. W zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Osiedla Biąta usługi świadczy Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „EKO-STRUG” Sp. z o.o. w Tyczynie. Wykorzystuje do tego sieć kanalizacji o długości 23,5 km oraz 564 przyłącza kanalizacyjne. Natomiast na terenie osiedla Zwiężczyca działalność w zakresie zbiorowego odbioru ścieków prowadzi Gospodarka Komunalna Sp. z o.o. w Boguchwale, które eksploatuje na tym terenie 45,7 km sieci kanalizacyjnej oraz 958 przyłączy kanalizacyjnych. Ponadto MPWiK Sp. z o.o. w Rzeszowie odbiera hurtowo ścieki z okolicznych gmin takich jak: Boguchwała, Krasne i Tyczyn.

Miasto i Gmina Boguchwałą zaopatrywane są w wodę z 3 ujęć głębinowych w miejscowościach Lutoryż (120 m³/h), Wola Zgłobieńska (60 m³/h) oraz Niechobrz (12 m³/h) o łącznej zdolności produkcyjnej 4 608 tys. m³/dobę. Współczynnik zwodociągowania gminy wynosi 91,2%. Na terenie gminy nie ma oczyszczalni ścieków, ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Rzeszowie (ok. 540 tys.m³ ścieków rocznie). Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta i Gminy Boguchwała eksploatowana przez Gospodarkę Komunalną Sp. z o.o. wynosi łącznie długość 315 km. Współczynnik skanalizowania Miasta i Gminy Boguchwała wynosi 77,1 %.

Gmina Chmielnik zaopatrywana w wodę jest z jednego ujęcia głębinowego wody składającego się z 4 studni połączonych z dwoma niezależnymi Stacjami Uzdatniania Wody w Chmielniku o łącznej zdolności produkcyjnej 576 m³/dobę. Na system wodociągowy Gminy Chmielnik składa się 37,4 km sieci wodociągowej z czego sieć rozdzielcza stanowi 25 km, a przyłącza 12,4 km. Współczynnik zwodociągowania gminy wynosi 19 %. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z rozwiązań indywidualnych. Na terenie Gminy Chmielnik istnieje kanalizacja sanitarne wykonana w systemie rozdzielczym, z grawitacyjnym zrzutem ścieków bytowych.

Gmina Czarna zaopatrywana w wodę jest z 3 ujęć głębinowych wody zlokalizowanych w Czarnej (1 634 m³/dobę), Krzemienicy (756 m³/dobę) oraz Pogwizdowie (960 m³/dobę). Łączna zdolność produkcyjna wynosi 3350 m³/dobę. W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 388,7 tys. m³ wody, co wynosi 31,79 % mocy produkcyjnych. Ujęcie w Czarnej zasila w wodę miejscowości Czarna, Dąbrówki oraz Zalesie. System wodociągowy Gminy Czarna stanowi 133,6 km sieci wodociągowej z czego sieć magistralna stanowi 6,5 km, sieć rozdzielcza 130,1 km oraz 3 029 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania gminy

wynosi 94%. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Czarna wynosi 147,1 km sieci rozdzielczej oraz przyłącza kanalizacyjne w ilości 2 665 sztuk. Współczynnik skanalizowania gminy wynosi 90,03 %. Na terenie Gminy Czarna w miejscowości Czarna zlokalizowana jest mechaniczno biologiczna oczyszczalnia ścieków o średniodobowej przepustowości 1602 m³/d. Wg danych GUS z 2013 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Czarna wynosiła 157,5 km.

Gmina Czudec zaopatrywana w wodę jest z ujęcia głębinowego wody zlokalizowanego w okolicach wsi Glinnik Zaborowski i Nowa Wieś, składającego się z 3 studni wierconych o maksymalnej zdolności produkcyjnej 9,72 m³/h oraz średniodobowej mocy produkcyjnej w wysokości 215 m³/dobę. W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 23,8 tys. m³ wody, co wynosi 86,94 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Czudec składa się z 128,2 km rozdzielczej sieci wodociągowej oraz 1 190 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania gminy wynosi 45,3%.

Miasto i Gmina Głogów Małopolski zaopatrywane są wodę z 3 ujęć głębinowych:

- Ujęcie Budy Głogowskie – Zacinki składające się dwóch studni głębinowych wierconych, z których zasilane są następujące miejscowości: Głogów Małopolski, Budy Głogowskie, Wola Cicha, Janciówka, Lipie, Rogoźnica i Zabajka;
- Ujęcie Przewrotne – składające się z trzech studni głębinowych wierconych z których, zasilane są miejscowości: Przewrotne, Pogwizdów Stary, Hucisko i Styków;
- Ujęcie Pogwizdów – składające się z trzech studni głębinowych wierconych, z których zasilane są miejscowości: Miłocin, Pogwizdów Nowy, Rudna Mała oraz Rudna Wielka z gminy Świlcza.

W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 995,5 tys. m³ wody, co wynosi 33,57% mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy i Miasta Głogów Małopolski eksploatowanego przez EkoGłog Sp. z o.o. składa się z 190,6 km sieci rozdzielczej wodociągowej oraz przyłączy wodociągowej w ilości 5241 sztuk. Współczynnik zwodociągowania Miasta i Gminy Głogów Małopolski wynosi 96,3%. Na terenie gminy zlokalizowana jest jedna biologiczno-chemiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Zabajka. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Głogów Małopolski wynosi 164,8 km (w tym 8,6 km kanalizacji deszczowej) i liczy 3891 przyłączy. Współczynnik skanalizowania tego obszaru wynosi 64,7 %.

W Krasnem zlokalizowane jest stacja uzdatniania wody zaopatrywana z podziemnego zbiornika wody GZPW-425 (6 studni wierconych) dostarczająca wodę do wszystkich sołectw w gminie. W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 394,8 tys.m³ wody, co wynosi 60,09% mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Krasne składa się z 103,4 km sieci wodociągowej, z czego 4,5 km stanowi sieć magistralna, a 98,9 km stanowi sieć rozdzielczej sieci wodociągowej oraz 2 732 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania Gminy Krasne wynosi 81,8%. Na terenie Gminy Krasne zlokalizowana jest jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości dobowej równej 650 m³/d. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Krasne wynosi 106,9 km i liczy 2 729 przyłączy kanalizacyjnych. Współczynnik skanalizowania tego obszaru wynosi 75,6 %.

Gmina Lubenia zaopatrywana w wodę jest z ujęcia głębinowego połączonego ze Stacją Uzdatniania Wody o zdolności produkcyjnej 0,4 tys. m³/dobę. W roku 2013 pobrano na ujęciu łącznie 38,9 tys. m³ wody, co wynosi 24,67 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Lubenia składa się z 73,4 km sieci wodociągowej rozdzielczej oraz 803 sztuk przyłączy. Na terenie Gminy Lubenia zlokalizowana jest jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 700 m³/d. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Lubenia wynosi łącznie 100,0 km długości oraz przyłączy w ilości 1 302 sztuk. Współczynnik skanalizowania gminy wynosi 58,9 %.

Gmina Łańcut zaopatrywana jest w wodę z 5 ujęć głębinowych zlokalizowanych w miejscowościach:

- Albigowa,
- Głuchów,
- Handzlówka,
- Kosina-Rogóźno,
- Kraczkowa.

Łączna zdolność produkcyjna ww. ujęć wynosi 4,8 tys. m³/dobę. W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 753,8 tys. m³ wody, co wynosi 43,03 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Łańcut, eksploatowany przez Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Łańcut z/s w Soninie, składa się z 215,6 km sieci

wodociągowej z czego sieć magistralna stanowi 8,9 km, a sieć rozdzielcza 206,7 km oraz 5460 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania gminy wynosi 87,3 %. Gmina Łańcut nie posiada własnej oczyszczalni ścieków, a wszystkie wytworzone ścieki komunalne na terenie Gminy przekazywane są hurtowo do miejskiej oczyszczalni w Łańcucie. W roku 2013 przekazano do Miasta Łańcut 588,5 tys. m³ ścieków. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Łańcut eksploatowana przez Zakład Gospodarki Komunalnej Gminy Łańcut wynosi łącznie 360,9 km długości sieci rozdzielczej oraz 5 276 sztuk przyłączy kanalizacyjnych. Współczynnik skanalizowania gminy wynosi 75,2 %.

Miasto Łańcut zaopatrywane w wodę jest:

- z ujęcia wód infiltracyjnych na lewym brzegu Wiśłoka w miejscowościach Czarna i Dąbrówki składającego się z 4 studni wierconych o łącznej zdolności produkcyjnej 1,5 tys. m³/dobę,
- z ujęcia wód infiltracyjnych w miejscowości Wola Mała składającego się z 6 studni kopanych o łącznej zdolności produkcyjnej 1,4 tys. m³/dobę,
- z ujęcia wód infiltracyjnych w miejscowości Czarna i Dąbrówki składającego się z 7 studni wierconych o łącznej zdolności produkcyjnej 3,0 tys. m³/dobę.

Wszystkie wymienione ujęcia współpracują ze Stacją Uzdatniania Wody w Woli Małej o wydajności 5,0 tys. m³/dobę. Ponadto łańcucki Zakład Komunalny Sp. z o.o. kupuje hurtowo rocznie około 46,9 tys. m³ wody z gminy wiejskiej Łańcut. W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 1 158,1 tys. m³ wody, co wynosi 44,34 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Miasta Łańcut eksploatowany przez ŁZK Sp. z o.o. składa się 113,6 km sieci wodociągowej z czego sieć magistralna stanowi 32,5 km, sieć rozdzielcza 81,1 km oraz 3 717 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania miasta wynosi 98,8 %. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Łańcuta eksploatowana przez ŁZK Sp. z o.o. wynosi łącznie 129,3 km długości oraz 3 387 sztuk przyłączy kanalizacyjnych. Współczynnik skanalizowania miasta wynosi 85,0 %.

Gmina Świlcza zaopatrywana w wodę jest:

- z ujęcia wód głębinowych „Bratkowice-Dąbry” składającego się z 3 studni wierconych o łącznej zdolności produkcyjnej 2,2 tys. m³/dobę,
- z ujęcia wód głębinowych „Świlcza – Woliczka” składającego się z 2 studni wierconych o łącznej zdolności produkcyjnej 0,7 tys. m³/dobę.
- z ujęcia wód głębinowych „Przybyszówka – Bzianka” składającego się z 3 studni wierconych o łącznej zdolności produkcyjnej 0,7 tys. m³/dobę.

W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 1 158,1 tys. m³ wody, co wynosi 44,34 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Świlcza eksploatowany przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji składa się 159,9 km sieci wodociągowej z czego sieć magistralna stanowi 2 km, sieć rozdzielcza 157,9 km oraz 4 882 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania gminy wynosi 92,0 %. Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świlczy obsługuje gminną, grupową oczyszczalnię ścieków w Świlczy – Kamyszyn.

Gmina Trzebowniko zaopatrywana w wodę jest dwóch ujęć głębinowych zlokalizowanych na bazie zbiornika wód podziemnych GZWP 425. (Prawiśta):

- Ujęcie wód głębinowych w miejscowości Łąka połączone ze Stacją Uzdatniania Wody o łącznej zdolności produkcyjnej 0,7 tys. m³/dobę,
- Ujęcie wód głębinowych w miejscowości Nowa Wieś połączone ze Stacją Uzdatniania Wody OKL Jasionka o łącznej zdolności produkcyjnej 4,0 tys. m³/dobę.

W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 829,0 tys. m³ wody, co wynosi 49,37% mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Trzebowniko eksploatowany przez Zakład Gospodarki Wodno- Ściekowej składa się z 163,0 km rozdzielczej sieci wodociągowej oraz 5 962 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania gminy wynosi 98,3 %. Zakład Gospodarki Wodno-Ściekowej Gminy Trzebowniko obsługuje dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w miejscowościach Nowa Wieś i Łąka. Oczyszczalnia Ścieków w Nowej Wsi po modernizacji ma przepustowość 3200 m³/d. Trafiają do niej ścieki z lewobrzeżnej części Gminy Trzebowniko. Oczyszczalnia Ścieków w Łące posiada przepustowość projektową w wielkości 1 600 m³/d. Trafiają do niej ścieki z prawobrzeżnej części Gminy Trzebowniko oraz z miejscowości Palikówka i Strażów z Gminy Krasne (hurtowy odbiór ścieków).

Gmina Tyczyn zaopatrywana w wodę jest z:

- Ujęcia głębinowego składającego się z 6 studni położonych na terenie miejscowości Tyczyn i Kielnarowa o łącznej maksymalnej wydajności dobowej 1 488 m³, współpracujących ze Stacją Uzdatniania Wody w Tyczynie;
- Ujęcia głębinowego składającego się z 3 studni położonych na terenie Miasta Rzeszów – Osiedle Budziwój o łącznej maksymalnej wydajności dobowej 924 m³, współpracujących ze Stacją Uzdatniania Wody w Budziwoju.

W roku 2013 pobrano na ujęciach łącznie 343,6 tys. m³ wody, co wynosi 62,76 % mocy produkcyjnych. System wodociągowy Gminy Tyczyn eksploatowany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie składa się 79,0 km sieci wodociągowej, z czego sieć magistralna stanowi 11,5 km, a sieć rozdzielcza 67,5 km oraz 2 260 sztuk przyłączy wodociągowych. Współczynnik zwodociągowania Gminy Tyczyn wynosi 57,6%. Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Tyczyn eksploatowana przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Eko-Strug” Sp. z o.o. w Tyczynie wynosi łącznie długość 75 km oraz przyłącza kanalizacyjne w ilości 2 119 sztuk. Dodatkowo do przesłania ścieków od mieszkańców i podmiotów do oczyszczalni ścieków wykorzystywane są 31 przepompowni ścieków. Współczynnik skanalizowania Gminy Tyczyn wynosi 63,6 %.

6.2.9. GOSPODARKA ODPADAMI

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące gospodarki odpadami na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2013 roku.

Tabela 22 Masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) w 2013 roku³⁸

Lp.	Masa odpadów niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych [Mg]				
	Gmina	odebranych z:		poddanych składowaniu	poddanych innym niż składowanie procesom odzysku
1	Głogów Młp.	obszarów miejskich	827,4	369,9	457,5
		obszarów wiejskich	2 079,1	957,8	1121,3
2	Łańcut	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	1 140,3	134,7	1005,6
3	Miasto Łańcut	obszarów miejskich	3 849,72	1 390,00	2 459,72
		obszarów wiejskich	0	0	0
4	Trzebownisko	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	3 366,20	222,6	3 143,60
5	Tyczyn	obszarów miejskich	582,5	101,5	481
		obszarów wiejskich	540,2	61,2	479
6	Boguchwała	obszarów miejskich	936,9	188,3	748,6

³⁸ Opracowanie własne na podstawie sprawozdań wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2013

Lp.	Masa odpadów niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych [Mg]				
	Gmina	odebranych z:		poddanych składowaniu	poddanych innym niż składowanie procesom odzysku
		obszarów wiejskich	1 410,5	144	1266,5
7	Świlcza	obszarów miejskich	1 426,80	734,8	692
		obszarów wiejskich	0	0	0
8	Czarna	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	638,5	42,9	595,6
9	Chmielnik	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	413,9	14,5	399,4
10	Lubenia	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	334,97	11,24	323,73
11	Rzeszów	obszarów miejskich	51 255,80	7 162,00	44 093,80
		obszarów wiejskich	0	0	0
12	Czudec	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	512,3	144,6	367,7
13	Krasne	obszarów miejskich	0	0	0
		obszarów wiejskich	1 948,8	-	-

Łączna ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odebrana od mieszkańców Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2013 roku wynosiła 71 263,89 Mg.

Analizując dane zebrane w tabeli powyżej, stwierdza się, że największą ilość tego typu odpadów odebrano od mieszkańców gminy miasta Rzeszów (51 255,80 Mg, co stanowiło prawie 72% całkowitej masy odpadów odebranych od mieszkańców ROF). Analizując dane dotyczące dalszego postępowania z odpadami, stwierdza się, że na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego odpady są poddawane głównie innym niż składowanie procesom odzysku.

W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące łącznej masy selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2013 roku.

Tabela 23 Łączna masa selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) w 2013 roku³⁹

Gmina	Łączna masa selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji [Mg]
Głogów Młp.	30,5
Łańcut	18,8
Miasto Łańcut	135,88
Trzebownisko	0,60
Tyczyn	13,2
Boguchwała	59,5
Świlcza	b.d.*
Czarna	4,3
Chmielnik	13,4
Lubenia	12,39
Rzeszów	1 577,00
Czudec	33,5
Krasne	b.d.*
SUMA	1 899,07

*b.d.- brak danych

Łączna ilość selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji na terenie ROF w 2013 roku wyniosła 1 899,07 Mg. Największą ilość tego typu odpadów odebrano od mieszkańców Rzeszowa (1 577,00 Mg), natomiast najmniejszą od mieszkańców gminy Czarna.

6.2.10. POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed wystąpieniem poważnych awarii jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej pod pozycją L 197 w dniu 24 lipca 2012 r. Niniejsza dyrektywa, w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony w całej Unii w spójny i skuteczny sposób, określa zasady zapobiegania poważnym awariom z udziałem niebezpiecznych substancji oraz ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzkiego i dla środowiska.

W Dyrektywie zawarto m.in. informację dotyczące oceny zagrożeń poważną awarią w przypadku określonej substancji niebezpiecznej (art.4), ponadto przedstawiono ogólne obowiązki prowadzącego zakład (art.5) oraz przedstawiono politykę zapobiegania poważnym awariom (art.8). Dodatkowo w niniejszym dokumencie określono zakres informacji przekazywanych przez prowadzącego zakład oraz działania podejmowane przez właściwy organ w następstwie poważnej awarii.

Kolejnym dokumentem regulującym zasady ochrony środowiska przed wystąpieniem poważnych awarii jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013, poz. 1232 z późn. zm.). Ustawa definiuje poważną awarię jako zdarzenie (w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej substancji niebezpiecznych) prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Zgodnie z ustawą - Prawo ochrony środowiska, w razie wystąpienia awarii, Wojewoda poprzez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, podejmuje działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków, a o podjętych działaniach informuje Marszałka Województwa.

³⁹ Opracowanie własne na podstawie sprawozdań wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2013

Każda awaria może powodować poważne zagrożenie zarówno dla ludzi jak i całego środowiska naturalnego. Ochrona środowiska przed skutkami wystąpienia poważnej awarii powinna w głównej mierze być oparta na zapobieganiu zaistnienia tego typu zdarzeń oraz w przypadku wystąpienia awarii na szybkim ograniczeniu jej skutków dla środowiska. W tym celu na podmioty stwarzające ryzyko wystąpienia tego typu zagrożeń nakłada się obowiązek postępowania tak, aby przeciwdziałać występowaniu jakichkolwiek awarii i sytuacji stwarzających zagrożenia. Zadania z zakresu zapobiegania występowania poważnych awarii przemysłowych realizuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska oraz Państwowa Straż Pożarna. Organy te prowadzą kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Dodatkowo przeprowadzają badania przyczyn wystąpienia awarii i sposobów likwidacji ich skutków oraz prowadzą szkolenia i instruktaże w tym zakresie.

Inspekcja Ochrony Środowiska w zakresie zapobiegania wystąpienia poważnych awarii współdziałała, także z organami administracji samorządowej.

Na terenie ROF znajdują się następujące zakłady zwiększonego ryzyka (dane z 2010 roku):

- Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego "PZL - Rzeszów" - Spółka Akcyjna (miejscowość Rzeszów, gmina M. Rzeszów, powiat m. Rzeszów),
- Przedsiębiorstwo Produkcji Usług i Handlu "CIS" Spółka z o.o. - Oddział w Pogwizdowie (miejscowość Pogwizdów 155, gmina Czarna, powiat łańcucki),
- Fabryka Wódek "POLMOS ŁAŃCUT" S.A. (miejscowość Łańcut, gmina Miasto Łańcut, powiat łańcucki),
- Przedsiębiorstwo Produkcji Lodów "KORAL" Józef Korala Spółka jawna Zakład w Rzeszowie (miejscowość Rzeszów, gmina M. Rzeszów, powiat m. Rzeszów)⁴⁰.

Zgodnie z informacją Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Rzeszowie w roku 2012 i 2013 na terenach należących do ROF nie odnotowano poważnych awarii ani zdarzeń o znamionach poważnej awarii.

6.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Program Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jest dokumentem kompleksowym oraz zintegrowanym, uwzględniającym wymiar infrastrukturalny, gospodarczy i społeczny procesu rewitalizacji. Pod pojęciem procesu rewitalizacji należy rozumieć „kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne”⁴¹. Program określa ogólne ramy proponowanych do wdrożenia na terenie każdej z gmin ROF działań i przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym, stając się instrumentem rozwoju przestrzennego, gospodarczego i społecznego całego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Brak realizacji ustaleń Programu może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami rozwoju gospodarczego i społecznego gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Odnowa i zagospodarowanie terenów i obiektów wymagających wsparcia to jedno z najważniejszych działań określonych w Programie. Niezwykle ważnym negatywnym skutkiem braku realizacji Programu może być zanieczyszczenie gleb i wód metalami ciężkimi odciekami ze składowiska odpadów w gminie Boguchwała.

---

⁴⁰ Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii wg stanu na dzień 31.12.2010r. , WIOŚ w Rzeszowie

⁴¹ Definicja zamieszczona w Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa (2008).

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach planowanych w Programie działań polegających na odnowie i zagospodarowaniu terenów i obiektów wymagających wsparcia, tworzeniu nowych miejsc pracy, zapewnieniu wysokiej dostępności usług publicznych oraz przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym, nie przewiduje się realizacji inwestycji, które w sposób znacząco negatywnie oddziaływałyby na stan środowiska.

Działania polegające na rekultywacji i adaptacji do pełnienia nowych funkcji terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych, rozwój terenów rekreacyjnych oraz zachowanie terenów zielonych przyczynią się do poprawy stanu środowiska na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Plany zadaniowe określone dla obszaru przyrodniczego w perspektywie długookresowej przyniosą wymierne efekty w postaci poprawy stanu jakości powiązanych ze sobą komponentów środowiska. Również w obszarze gospodarczym i społecznym, zaplanowane działania, pośrednio pozytywnie będą wpływać na stan środowiska.

Możliwe negatywne oddziaływania będą związane jedynie z turystyczno- rekreacyjnym zagospodarowaniem terenu wzdłuż rzeki Wisłok w Rzeszowie i w gminie Czudec, zagospodarowaniem wyrobisk i zapory wodnej oraz zagospodarowaniem rekreacyjnym terenów w dolinach rzecznych. Charakter tego typu oddziaływań można określić jako miejscowy.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W ramach opracowania Programu zidentyfikowano problemy ochrony środowiska, do których należą:

- przekroczenie standardów jakości powietrza
Zaplanowane w Programie działania z zakresu modernizacji i termomodernizacji budynków, rewitalizacji terenów kolejowych, budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, przyczynią się do poprawy jakości powietrza.
- nadmierne zakwaszenie gleb
Do poprawy jakości gleb przyczynią się m.in. działania z zakresu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, rewitalizacji parków, podwórek i przestrzeni międzyblokowych.
- zły stan ekologiczny i chemiczny wód
Do poprawy jakości wód przyczynią się głównie działania z zakresu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej oraz modernizacji infrastruktury komunikacyjnej.
- niewystarczający udział ścieków oczyszczanych w ogólnej ilości ewidencjonowanych ścieków wymagających oczyszczenia
Do rozwiązania problemu przyczynią się planowane w Programie działania z zakresu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej.
- dysproporcje między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, występujące głównie na obszarach wiejskich i powodujące zagrożenie środowiska zanieczyszczeniami wprowadzanymi wraz z nieoczyszczonymi ściekami
Do rozwiązania problemu przyczynią się planowane w Programie działania z zakresu uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej.
- przekroczenie dopuszczalnych standardów akustycznych
Do poprawy warunków akustycznych na terenie ROF przyczynią się planowane w Programie działania z zakresu modernizacji, budowy i przebudowy dróg.
- presja antropogeniczna na obszary zielone

Do poprawy stanu środowiska przyczynią się działania z zakresu rewitalizacji terenów zielonych oraz turystyczno- rekreacyjnego zagospodarowania terenów wzdłuż rzeki Wiśłok.

- niedostateczna izolacja składowisk (wycieki)
do ograniczenia wycieków przyczynią się zadania z zakresu rekultywacji składowisk.

9. ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU PROGRAMU REWITALIZACJI DLA RZESZOWSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA WRAZ Z PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PROGRAMU

9.1. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane jest przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń i powinno zostać osiągnięte dzięki realizacji zadań z zakresu termomodernizacji obiektów, modernizacji dróg. Obniżenie ładunku emisji substancji do powietrza możliwe będzie przez realizację inwestycji podnoszących efektywność energetyczną w budynkach, modernizację systemów grzewczych, stosowanie alternatywnych paliw i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Działania te zagwarantują bezpośredni i długotrwały wpływ na jakość powietrza. Zwiększenie udziału wykorzystania energii z OZE pozwoli zmniejszyć zużycie energii pozyskanej w sposób tradycyjny, który powoduje zanieczyszczenie powietrza. Zastosowanie termomodernizacji budynków pozwoli na zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło a co za tym idzie racjonalizuje zużycie energii.

Działania z zakresu przebudowy i modernizacji systemu komunikacyjnego mogą mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. W wyniku poprawy połączeń drogowych powinno nastąpić przeniesienie ruchu samochodowego na obszary o mniejszej gęstości emisji zanieczyszczeń do powietrza. Sama poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg.

Oddziaływania negatywne

W każdym przypadku oddziaływanie negatywnie wpływające na jakość powietrza mają charakter przejściowy, krótkotrwały i najczęściej związany z fazą realizacji inwestycji. Negatywne oddziaływanie na środowisko przewidywane jest w przypadku realizacji inwestycji transportowych. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Wzrastające natężenie ruchu na trasach przebiegających przez Rzeszowski Obszar Funkcjonalny może wywierać długotrwały, negatywny wpływ na jakość powietrza przez wzrost emisji zanieczyszczeń.

Ponadto możliwe jest występowanie negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji infrastrukturalnych oraz budowy obiektów kubaturowych będących nowym źródłem emisji do atmosfery z systemów grzewczych. Charakter oddziaływań związanych z samym etapem budowy będzie lokalny i krótkotrwały. Emisja spalin z maszyn budowlanych oraz emisja substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących negatywnie oddziałuje na powietrze i ma bezpośredni związek z prowadzeniem robót budowlanych.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Ryzyko wystąpienia negatywnych skutków dla ochrony powietrza minimalizować można poprzez działania związane z jak największym możliwym unikaniem emisji głównie substancji pyłowych. Ich źródłem są procesy budowy, rozbudowy czy modernizacji infrastruktury komunikacyjnej, budynków mieszkalnych czy usługowych.

Sensem redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza jest przestrzeganie zastrzonych zapisów pozwoleń budowlanych czy stosowanie zapisów promujących ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących) w dokumentach przetargowych. Przy planowaniu nowej zabudowy należy uwzględnić efektywność energetyczną budynków i ograniczać stosowanie paliw wysokoemisyjnych.

W celu wykazania wariantu najmniej obciążającego środowisko należy dla każdej nowej inwestycji wykonać rzetelną ocenę oddziaływania na środowisko. Dodatkowo zaproponowany wariant będzie musiał uwzględniać aspekty racjonalności technicznej i ekonomicznej.

9.2. Oddziaływanie na wody

Wszystkie działania, które będą mieć pozytywny wpływ na wody będą mieć charakter długoterminowy. Bezpośrednio największe korzyści dla wód powierzchniowych i gruntowych przyniesie realizacja działań w zakresie modernizacji i uporządkowania sieci kanalizacyjnych oraz wodociągowych, które są wprost nakierowane na poprawę gospodarki wodno-ściekowej. Oczyszczanie ścieków komunalnych powoduje znaczne obniżenie presji na środowisko wodne.

Również modernizacja obiektów zabytkowych obejmująca sieci wodno-kanalizacyjne pociąga za sobą wiele korzyści, po pierwsze poprawia efektywność wykorzystania zasobów wód powierzchniowych poprzez zmniejszanie strat przy przesyłce i poborze wody, po drugie zapewnia zaopatrzenie ludności w wodę odpowiedniej jakości. Pozytywny wpływ na jakość wód mają także działania poprawiające stan środowiska miejskiego i wiejskiego, w tym rekultywacja terenów dawnego wysypiska odpadów, rekultywacja terenów przemysłowych. Zmniejszenie emisji do powietrza skutkuje usunięciem źródeł emisji niebezpiecznych substancji do gleb i wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest sektor energetyczny. Co za tym idzie, projekty poprawiające wydajność cieplną oraz promujące oszczędzanie energii i zwiększenie udziału energii odnawialnej będą pośrednio pozytywnie wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych. Działania polegające na stosowaniu odnawialnych źródeł energii oraz racjonalizacji zużycia energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym będą pozytywnie oddziaływać na wody. Ponieważ woda wykazuje dużą mobilność w środowisku także działania, które ograniczają wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza sprzyjają redukcji ich depozycji w wodach.

Wpływ na ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód mają niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Zaliczają się do nich działania, których efektem jest poprawa parametrów wód poprzez odpowiednie odwodnienie.

Oddziaływania negatywne

Potencjalne oddziaływania negatywne polegać mogą na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód.

Na środowisko wodne negatywnie mogą oddziaływać inwestycje związane z rozbudową dróg. Niepożądane oddziaływania na wody mogą zaistnieć zarówno w czasie budowy jak i eksploatacji tych przedsięwzięć. Etap modernizacji związany jest z odwodnieniem terenu co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Podczas prowadzenia prac budowlanych możliwe jest przedostanie się zanieczyszczeń do wód podziemnych, będąć mając jednak one charakter lokalny i nie powinny wpłynąć znacząco na jakość wód podziemnych. Eksploatacja gotowych instalacji ma zmienny charakter oddziaływań i będzie on zależny od rodzaju obiektu. Również użytkowanie dróg jest źródłem zanieczyszczeń. Szczególnie niekorzystne dla wód będą tutaj zanieczyszczenia węglowodorami ropopochodnymi i związkami soli, infiltrującymi z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe.

Wpływ na jednolite części wód

Na obszarze ROF dla większości jednolitych wód powierzchniowych ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona. Warto dodać, że ocena ta została wykonana w roku 2009 i obejmuje 6 kolejnych lat czyli do roku 2015. Analizowany Program będzie realizowany od 2015, dlatego realizacja działań w ramach tego dokumentu nie będzie miała wpływu na osiągnięcie bądź nieosiągnięcie zakładanych celów środowiskowych. Natomiast zapisy Programu dotyczące realizacji działań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej powinny wpłynąć na poprawę jakości wód powierzchniowych. Wszystkie działania, które będą mieć pozytywny wpływ na wody będą mieć charakter długoterminowy. W związku z tym przewiduje się, że w kolejnym horyzoncie czasowym tj. do roku 2021 powinna nastąpić poprawa jakości wód powierzchniowych, dzięki czemu osiągnięcie celów środowiskowych również będzie niezagrażone.

Na obszarze Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego dla wszystkich wydzielonych jednolitych części wód podziemnych (126, 127, 157 i 158) ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych nie jest zagrożona. Zapisy Programu dotyczące realizacji działań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej powinny wpłynąć na poprawę jakości wód podziemnych. Wszystkie działania, które będą mieć pozytywny wpływ na wody będą mieć charakter długoterminowy. W związku z tym przewiduje się, że w kolejnym horyzoncie czasowym tj. do roku 2021 powinna nastąpić poprawa jakości wód podziemnych, i po raz kolejny osiągnięcie celów środowiskowych nie będzie zagrożone.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Działania, które będą w sposób pośredni bądź bezpośredni przyczyniać się do poprawy stanu jakości wód to:

- uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni (jest to szczególnie ważne w miastach),
- prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,
- zabezpieczenia urządzeń, w których użytkowane są niebezpieczne dla środowiska wodnego substancje przed wyciekami,
- na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodoszczędne.

Na poziomie ogólnym bardzo istotną kwestią związaną z ochroną wód jest odpowiednie podejście do realizacji polityki przestrzennej, która powinna uwzględniać potencjał przyrodniczy środowiska oraz ekosystemu przy realizowaniu działań związanych z rozwojem infrastruktury służącej ludziom. Nowe inwestycje powinny być poddane indywidualnej i rzetelnie przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

9.3. Oddziaływanie na ochronę przyrody, Naturę 2000, różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Na podstawie przeprowadzonych analiz wnioskuje się, iż zapisy Programu nie spowodują działań wymienionych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000). Działania zawarte w Programie nie będą negatywnie wpływać na cele i przedmioty ochrony rezerwatów przyrody a także na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Zapisy zawarte w przedmiotowym projekcie będą sprzyjać ochronie walorów krajobrazowych (ochrona walorów krajobrazowych stanowi jeden z celów ochrony przyrody wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody) i pozytywnie wpłyną na ochronę przyrody obszarów chronionego krajobrazu.

Oddziaływania pozytywne

Program Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego nie przewiduje realizacji działań mających na celu bezpośrednie zwiększenie różnorodności biologicznej bądź poprawę stanu siedlisk i gatunków objętych ochroną. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu rewitalizacji zabytkowych parków oraz otoczenia obiektów o wartościach zabytkowych i historycznych. Ponadto Program zawiera działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Pozytywnie na Strzyżowsko- Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu wpłynie ponowna rekultywacja

dawnego składowiska odpadów, która powinna doprowadzić do likwidacji ognisk zanieczyszczeń przedostających się do gruntu i wód gruntowych.

Oddziaływania negatywne

Działaniami, które będą mogły negatywnie wpłynąć na przyrodę i różnorodność biologiczną oraz poszczególne gatunki lub siedliska, są przede wszystkim działania związane z zajmowaniem nowych terenów (zielonych) pod inwestycje (w tym modernizacja usług zdrowia, budowa usług sportu). Niekorzystny wpływ na przyrodę dotyczyć może rozwoju systemu transportu, zwłaszcza modernizacji systemu drogowego.

Najbardziej niekorzystne mogą okazać się działania z zakresu turystyczno-rekreacyjnego zagospodarowania terenów wzdłuż rzeki Wisłok w Rzeszowie i gminie Czudec, może się to wiązać z fragmentacją siedlisk przyrodniczych i tworzeniem barier dla niektórych gatunków zwierząt objętych ochroną w ramach obszaru Natura 2000 – Wisłok Środkowy z Dopływami. Realizacja tego typu działań, może spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu zwierząt i roślin w związku ze zwiększoną presją antropogeniczną (zdeptanie, zrywanie, hałas). Oddziaływania te będą mieć charakter długoterminowy. Niezbędna jest więc rzetelna analiza dotycząca konieczności wycinki drzew, ze wskazaniem na zachowanie jak największej ilości zdrowo rosnących drzew i krzewów. Działania te jednak nie powinny prowadzić do zerwania ciągłości ekologicznej ani integralności obszaru Natura 2000.

W przypadku działań z zakresu termomodernizacji i remontów obiektów, może dochodzić do płoszenia lub zamurowywania gniazdujących tam ptaków oraz nietoperzy. Aby temu zapobiec, zaleca się przeprowadzenie wcześniejszych inwentaryzacji przyrodniczych oraz stosowanie wszelkich możliwych środków mających na celu ochronę zwierząt. Przy pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (objętych ścisłą ochroną gatunkową), w obrębie modernizowanych obiektów.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną oraz obszary chronione można zaliczyć np.:

- przeprowadzenie rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko i egzekwowanie jej wskazań,
- ograniczanie wycinki drzew i krzewów do minimum i stosowanie nowych nasadzeń (kompensacji) wraz z ich późniejszym utrzymaniem,
- odpowiedni rozkład terminów i sposobów prac, w tym prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków i rozrodem ryb i płazów,
- w przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych tych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia) aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sykim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie budynków, dla których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na obiektach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstąpienie od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków.,
- stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu).

9.4. Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja inwestycji przewidzianych w ramach poszczególnych priorytetów Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego może oddziaływać na krajobraz, który jest zmienny, ma swoją historię, a także podlega sezonowym zmianom. Zmiany krajobrazu są powodowane przez działalność człowieka przez co zatracą zdolność do samoregulacji.

Oddziaływania pozytywne

Na ochronę krajobrazu i zachowanie jego regionalnego charakteru bezpośrednio wpływają działania polegające na poprawie stanu środowiska w regionie także porządkujące gospodarkę wodno-ściekową. Poprawa wartości krajobrazowych i walorów przyrodniczych na terenach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego nastąpi poprzez realizację rekultywacji terenów przemysłowych jak również poprzez remonty budynków.

Najbardziej pozytywne oddziaływanie na krajobraz dotyczy obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską związanych z ich rewitalizacją, które będą prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni. Także inne działania związane z budową, odbudową i przebudową różnych obiektów, wkomponowując się w przestrzeń miejską i wiejską, nie powinny wykazać negatywnego oddziaływania na krajobraz. Realizacja tego typu inwestycji sprzyja uporządkowaniu przestrzeni na wybranych obszarach.

Możliwe pozytywne wpływy na krajobraz mogą wywierać działania związane z rozbudową infrastruktury komunikacyjnej. Drogi wpływają na zagospodarowanie przestrzeni w ich pobliżu. Poprawa estetyki przestrzeni następuje w przypadku remontu istniejącej infrastruktury lub budowy nowych elementów tej infrastruktury (np. remont układu komunikacyjnego w obrębie terenów kolejowych). Przekształcenia krajobrazu, nawet w przypadku budowy nowych obiektów, dotyczą zwykle przestrzeni silnie zmienionej antropogenicznie (np. przestrzeni miejskiej), dlatego ewentualne dysonanse krajobrazowe będą niewielkie.

Pozytywny bezpośredni i długoterminowy wpływ będą mieć działania mające na celu przywrócenie funkcji społecznych, gospodarczych bądź rekreacyjnych zdegradowanym (dawne składowisko odpadów) oraz przemysłowym terenom, które stanowią znaczący negatywny element krajobrazu.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływanie negatywne na krajobraz związane jest najczęściej z prowadzeniem inwestycji związanych z budową różnego rodzaju obiektów na terenach pozamiejskich, gdyż w wyniku ich realizacji na stałe zmieniony zostaje krajobraz. Negatywny wpływ na krajobraz mają wszystkie inwestycje zajmujące przestrzeń, jeśli względy krajobrazowe nie będą wzięte pod uwagę na etapie planowania, a następnie realizacji inwestycji. Wszelkie projekty infrastrukturalne powinny być przeprowadzone z dbałością o tradycyjną kompozycję krajobrazu, w której się znajdują (wielkość, forma, kolorystyka budynków, identyfikacja wizualna niedominująca w krajobrazie).

Istotnym działaniem z punktu widzenia krajobrazu jest lokalizowanie infrastruktury komunalnej (ściekowej, wodociągowej). Aby nie zaburzyć walorów krajobrazowych inwestycje tego typu powinny być sytuowane w odpowiednich miejscach, powinny być otoczone pasami zieleni oraz powinny uniemożliwiać rozprzestrzenianie odorów.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

9.5. Oddziaływanie na gleby i zasoby naturalne

Oddziaływania pozytywne

Jednym z wielu pozytywnych aspektów realizacji projektu Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jest ogólna poprawa gleb. Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynków oraz zastosowanie kolektorów słonecznych zmniejszy w niewielkim stopniu zapotrzebowanie na surowce. Zmniejszy się też ładunek zanieczyszczeń deponowanych w glebie poprzez ogólną redukcję zanieczyszczeń w środowisku. Pośrednio wpłynie to na poprawę stanu zdrowia tubejszych mieszkańców poprzez poprawę jakości produktów rolnych. Rozwój technologii niskoemisyjnych wpłynie również na zmniejszenie ilości zanieczyszczeń deponowanych w glebie.

Zastosowane technologie oparte na OZE oraz związane z tym wzrost efektywności energetycznej wpłyną na ograniczenie zmian powierzchni ziemi, zmniejszenie zanieczyszczeń gleb oraz spowolnienie jej degradacji.

Oddziaływania negatywne

Negatywne oddziaływania związane z realizacją przedsięwzięć opartych na zajmowaniu przestrzeni pod nowe inwestycje wiążą się z zabudowaniem powierzchni Ziemi oraz związanym w tym usuwaniem wierzchnich warstw gleby. Jednym z negatywnych oddziaływań bezpośrednio związanym z niszczeniem powierzchni Ziemi jest usuwanie drzew i krzewów. Inne niepożądane oddziaływania związane z realizacją tego typu inwestycji to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Negatywne oddziaływanie na gleby powoduje również infiltracja różnego rodzaju zanieczyszczeń na etapie budowy.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Działania kompensujące i minimalizujące powinny głównie opierać się na wyborze odpowiedniej lokalizacji przedsięwzięcia, tak aby nie zajmować obszarów i siedlisk chronionych. Dokładne rekomendacje działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji o określonej lokalizacji konieczne będzie do wskazania na etapie przygotowania ocen środowiskowych.

Przeprowadzając rekultywację i rewitalizację terenów zdegradowanych konieczne jest postępowanie według właściwej kolejności, zaczynając od rekultywacji a następnie planować na tamtejszych terenach inwestycje. W wyniku przeprowadzonej wcześniej rekultywacji zlikwiduje się istniejące zanieczyszczenie gruntu oraz zaoszczędzi się konieczność zajmowania nowych terenów. W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania związanego z wpływem systemów komunikacji konieczne staje się zastosowanie materiałów, które umożliwią chociaż częściowe przesiąkanie wody do gruntu. Dodatkowo warto zaznaczyć, że obszary towarzyszące powinny być tak zaplanowane aby pełniły funkcję zielonej infrastruktury. Warte uwagi jest również to aby na etapie inwestycji, w celu ochrony lokalnych zasobów mineralnych rozsądnie wykorzystywać materiały budowlane.

9.6. Oddziaływania na zdrowie człowieka

Oddziaływania pozytywne

Pozytywne oddziaływania na zdrowie człowieka związane będą z realizacją inwestycji w szczególności uwzględniają poprawę stanu środowiska przyrodniczego w tym poprawę jakości wód, powietrza, gleb oraz stanu gospodarki odpadami, ale także podnoszące jakość usług zdrowotnych, socjalnych i edukacyjnych. Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie).

Pozytywne oddziaływania na zdrowie człowieka będą widoczne również w zakresie rozwoju infrastruktury zdrowotnej i społecznej poprzez zmniejszenie nierówności w zakresie jakości i dostępności opieki zdrowotnej oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych. Nastąpi modernizacja infrastruktury szpitali wraz z poszerzeniem usług zdrowotnych dla mieszkańców ROF. Zwiększenie dostępności do trwałych i wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej i socjalnej wpłynie pozytywnie na polepszenie zdrowia oraz ochronę życia ludzi. Pozytywne znaczenie dla zdrowia ludzi ma wdrożenie programów aktywizacji i integracji lokalnych społeczności, organizowanie różnego rodzaju imprez o charakterze kulturowym, edukacyjnym i sportowo rekreacyjnym oraz podjęcie różnego rodzaju inicjatyw ukierunkowanych na zwiększenie dostępu i podniesienie jakości usług w tym interwencji kryzysowej.

Oddziaływania negatywne

Realizacja inwestycji może negatywnie wpływać na zdrowie człowieka głównie poprzez zwiększony hałas oraz zanieczyszczenia powietrza związane z budową i modernizacją układów komunikacyjnych, nasilonym ruchem samochodów oraz innymi pracami budowlanymi. Dodatkowym źródłem hałasu mogącego oddziaływać na zdrowie ludzi w sposób negatywny jest emisja z transportu. W celu zminimalizowania powyższych negatywnych oddziaływań należy dobrać i zastosować odpowiednie zabiegi techniczno-projektowe. Należy przy tym, zaznaczyć, że realizacji dużych inwestycji infrastrukturalnych zawsze przypisane są tego typu narażenia i że mają one charakter chwilowy i krótkotrwały.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Na realizację inwestycji składa się szereg działań w mniejszym lub w większym stopniu negatywnie oddziaływujących na zdrowie człowieka. W związku z tym konieczne jest zastosowanie odpowiednich środków zapobiegawczych, które zapobiegną lub zmniejszą negatywny wpływ. Do działań tych można zaliczyć m.in. odpowiednie prowadzenie prac remontowych i budowlanych, stosowanie odpowiedniego sprzętu emitującego mniejszy poziom hałasu i spalin. Natomiast negatywne oddziaływania związane z rozwojem sieci drogowej można zminimalizować poprzez odpowiedni dobór lokalizacji oraz stosując ekrany akustyczne.

9.7. Oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne

Oddziaływania pozytywne

Realizacja większości działań będzie korzystnie wpływać na zabytki i dobra materialne. Rewitalizacja obiektów zabytkowych bezpośrednio wpłynie na wartość tych obiektów oraz wyeksponowanie ich zabytkowego charakteru. Również modernizacja pozostałych obiektów poprzez przywrócenie walorów krajobrazowych większych obszarów. Na terenie objętym rewitalizacją występuje znaczna ilość zabytków, które poddane zostaną rewitalizacji, renowacji, adaptacji bądź modernizacji. Część z nich otrzyma nową funkcję (społeczną, kulturalną, itp.).

Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne będzie miało również ograniczenie emisji zanieczyszczeń co wpłynie na poprawę stanu technicznego zabytków. Dodatkowo zastosowanie różnego rodzaju prac konserwatorskich oraz modernizacyjnych w obiektach zabytkowych wpłyną na ochronę zabytków, zabezpieczając je w ten sposób przed zniszczeniem i nadając im nowe funkcje, jednocześnie uświadamiając społeczność w zakresie konieczności ochrony tych dóbr.

Oddziaływania negatywne

Wszelkie negatywne działania na dziedzictwo kulturowe oraz zasoby materialne związane z realizacją inwestycji mają charakter chwilowy i mogą zaistnieć tylko w przypadku bezpośredniej ingerencji w tkankę zabytkową. Sytuacja tak może nastąpić w przypadku bliskości inwestycji drogowych i może wiązać się ze zwiększonym pyleniem i osiadaniami pyłów na obiektach zabytkowych. Dodatkowo drgania i hałas wywołany zarówno przez samochody jak i urządzenia budowlane może negatywnie wpłynąć na konstrukcję obiektów. Tego typu, negatywny wpływ na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne może wystąpić jedynie na skutek prowadzenia inwestycji w tym w szczególności inwestycji drogowych w bezpośrednim sąsiedztwie tkanki zabytkowej. Należy pamiętać o tym, że przed przystąpieniem do modernizacji zabytków wszelkie planowane działania muszą być konsultowane z wojewódzkim konserwatorem zabytków i przeprowadzane z zachowaniem możliwie największej ilości historycznych elementów budynku. Prawidłowo przeprowadzone działania modernizacyjne wpłyną pozytywnie na obiekty zabytkowe.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Konieczna jest prawidłowa ocena oddziaływania realizowanej inwestycji na środowisko na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji (renowacji zabytków).

Tabela 24 Prognoza wpływu ustaleń Programu Rewitalizacji dla ROF na poszczególne elementy środowiska.

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Miasto Rzeszów (Obszar I: Śródmieście)													
Rewitalizacja terenów kolejowych w Rzeszowie oraz ich adaptacja na nowoczesne centrum industrialne o funkcjach kulturalnych, naukowych i edukacyjnych					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, R, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja i adaptacja Zamku Lubomirskich w Rzeszowie dla potrzeb utworzenia centrum kultury	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Przebudowa ulic 3 Maja, Kościuszki i Grunwaldzkiej w Rzeszowie	P, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO		P, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, L, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO			B, D, S, L, zauw, cO
Przebudowa kanalizacji deszczowej ulic 3 Maja, Kościuszki i Grunwaldzkiej w Rzeszowie					B, D, S, L, nie, cO		P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO					P, D, S, L, nie, cO
Przebudowa oświetlenia ulic 3 Maja, Dekerta i Zamkowej oraz al. Lubomirskich i al. Pod Kasztanami w Rzeszowie						P, D, S, M, nie, O	B, D, S, M, nie, O	P, D, S, M, nie, O	P, D, S, M, nie, O				B, D, S, M, nie, O
Prace remontowo-konserwatorskie przy budynku zabytkowego Ratusza w Rzeszowie	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			P, D, S, M, nie, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Przebudowa basenów sportowo-rekreacyjnych Rzeszowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, R, zauw, cO	B, D, S, R, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie II Liceum Ogólnokształcącego im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Rzeszowie					B, D, S, M, nie, cO		B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, nie, cO
Multimedialna ekspozycja stała Podziemnej Trasy Turystycznej w Rzeszowie – etap II							B, D, S, nie, O						
Termomodernizacja budynku Estrady Rzeszowskiej		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Modernizacja Zespołu Szkół Muzycznych Nr 1 w Rzeszowie							B, D, S, M, nie, O						B, D, S, M, nie, O
Uporządkowanie kanalizacji w obrębie ulic Dąbrowskiego, Reformackiej i Langiewicza w Rzeszowie					B, D, S, M, niez, cO		P, D, S, M, nie, O	P, D, S, M, nie, O					P, D, S, M, nie, O
Rewitalizacja Parku Miejskiego im. Solidarności w Rzeszowie oraz jego zagospodarowanie na potrzeby edukacyjno-kulturalne	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, O	B, D, S, M, zauw, O		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, nie, O
Utworzenie Rzeszowskiego Centrum Sztuki Współczesnej							P, D, S, R, nie, O	P, K, C, M, nie, O					B, D, S, M, nie, O

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacji podwórek i przestrzeni międzyblokowych na obszarze Śródmieścia w Rzeszowie	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO				P, D, S, M, nie, cO
Modernizacja wspólnych części budynków mieszkalnych na obszarze Śródmieścia w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO					B, D, S, R, nie, O	B, D, S, M, nie, cO
Uporządkowanie kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze Śródmieścia w Rzeszowie					B, D, S, L, nie, cO		B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, nie, cO
Uporządkowanie kanalizacji deszczowej na obszarze Śródmieścia w Rzeszowie					B, D, S, L, nie, cO		P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO					P, D, S, L, nie, cO
Modernizacja istniejących obiektów oraz ich adaptacja na cele społeczne i kulturalne na obszarze Śródmieścia w Rzeszowie						P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO			P, D, S, M, niez, cO	P, D, S, M, niez, cO		B, D, S, M, nie, O
Zagospodarowanie budynku przy ul. 3 Maja 9 w Rzeszowie dla potrzeb Galerii Fotografii Miasta Rzeszowa							B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Rozbudowa i modernizacja Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie							B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Zwiększenie efektywności gospodarki energetycznej Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie poprzez zakup wyposażenia ledowego						P, D, S, M, niez, O	B, D, S, M, nie, O						B, D, S, M, nie, O

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rozbudowa i modernizacja Teatru Maski w Rzeszowie						P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Termomodernizacja budynku Teatru Maski w Rzeszowie wraz z wymianą oświetlenia		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Termomodernizacja budynku Przychodni Specjalistycznej nr 3 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Utworzenie Centrum Kształcenia Praktycznego dla zawodów usługowych		B,D,S,C, M,niez,za uw,O	B,D,S,C, M,niez,za uw,O		P, D, S, M, niez, cO	P, D, S, M, niez, cO	B,D,S,M	B,D,Ś,K,S ,C,M,niez,du,cO	B,D,S,M,za uw,cO				
Trasa Turystyczna „Śladami wielkich mistrzów: Grotowski, Kantor, Szajna” w Rzeszowie							B,D,S,M		B,D,S,M,nie,niez,O			B,D,S,M	B,D,S,M
Przebudowa budynku przy ul. Styki 5 w Rzeszowie dla potrzeb utworzenia mieszkań socjalnych w celu zapobiegania bezdomności i wykluczeniu społecznemu							B,D,S,M,						

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Poszerzenie oferty działań edukacyjno-kulturalnych Młodzieżowego Domu Kultury w Rzeszowie adresowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych, mieszkańców Śródmieścia poprzez rewitalizację budynku przy ul. Piłsudskiego 25	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja przestrzeni ulic w Śródmieściu Rzeszowa	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja zabytkowej kamienicy pod adresem 17 tego Pułku Piechoty 4				P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób z Niepełnosprawnościami							B, D, S,						
Nadbudowa i Przebudowa Ośrodka Rehabilitacyjno- Rekreacyjnego TKKF w Rzeszowie przy ul. 17 Pułku Piechoty 1	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Instytut Smaku, integrowanie ludzi wokół dobrego smaku to cykl inicjatyw mających na celu poszerzenie wiedzy i świadomości dotyczących wina oraz tworzenia potraw i poznawania							B, D, S, L						

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Francja dla Rzeszowa: Cykl szkoleń języka francuskiego oraz interdyscyplinarnych imprez, mających na celu szeroką promocję języka i kultury francuskiej							B, D, S, L						
Inkubator - Aktywizator							B, D, S, L						
Mediacje jako alternatywne metody rozwiązywania sporów sąsiedzkich i rodzinnych							B, D, S, L						
Poprawa estetyki funkcjonalnej bloku przy ulicy Fredry 7 w Rzeszowie	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Poprawa użyteczności społecznej oraz estetyki funkcjonalnej otoczenia bloków mieszkalnych przy Jabłońskiego 7 w Rzeszowie	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Wykonanie albumu/fotoksiążki o tytule „Letni Pałacyk Lubomirskich- kiedyś i dziś”. Zawierać będzie opis oraz zdjęcia uzyskanie od poprzednich właścicieli budynku oraz przedstawiający aktualny stan po remoncie							P, D, S, L						

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Odbudowa i rozbudowa istniejącego budynku Kordegardy oraz zmiana sposobu użytkowania na obiekt gastronomiczno-rekreacyjny na działce nr 1297/3 il. Pod Kasztanami	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Miasto Rzeszów (Obszar II: Osiedle Dąbrowskiego)													
Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 42 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Rewitalizacja podwórek i przestrzeni międzyblokowych na obszarze osiedla Dąbrowskiego w Rzeszowie	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO				P, D, S, M, nie, cO
Modernizacja wspólnych części budynków mieszkalnych na obszarze Osiedla Dąbrowskiego w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Uporządkowanie kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze osiedla Dąbrowskiego w Rzeszowie					B, D, S, L, nie, cO		B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, nie, cO
Uporządkowanie kanalizacji deszczowej na obszarze osiedla Dąbrowskiego w Rzeszowie					B, D, S, L, nie, cO		B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, nie, cO
Rewitalizacja Osiedla Dąbrowskiego	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO				P, D, S, M, nie, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja podwórka i przestrzeni wokół budynków zlokalizowanych przy ul. W. Pola 12, 16, 20	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO				P, D, S, M, nie, cO
Miasto Rzeszów (Obszar III: Osiedle gen. W. Andersa)													
Kompleksowa rewitalizacja Parku Sybiraków w Rzeszowie oraz nadanie mu nowych funkcji kulturalnych i rekreacyjnych	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, O	B, D, S, M, zauw, O		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, nie, O
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 22 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego Nr 5 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Kształcenia Ustawicznego w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 8 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Rewitalizacji podwórek i przestrzeni międzyblokowych na obszarze osiedla gen. W. Andersa w Rzeszowie	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO				P, D, S, M, nie, cO
Modernizacja wspólnych części budynków mieszkalnych na obszarze Osiedla gen. W. Andersa w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO

Nazwa działania		Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
		róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Uporządkowanie kanalizacji sanitarnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze osiedla gen. W. Andersa w Rzeszowie						B, D, S, L, nie, cO		B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, nie, cO
Uporządkowanie kanalizacji deszczowej na obszarze osiedla gen. W. Andersa w Rzeszowie						B, D, S, L, nie, cO		P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO					P, D, S, L, nie, cO
Miasto Rzeszów (pozostałe obszary)														
Rewitalizacja osiedla Staromieście i Tysiąclecia w Rzeszowie	Rewitalizacja Parku przy ul. Rycerskiej w Rzeszowie	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, O	B, D, S, M, zauw, O		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, nie, O
	Modernizacja Szpitala Miejskiego im. Jana Pawła II w Rzeszowie	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO		B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, R, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, niez, cO			B, D, S, M, zauw, cO
	Adaptacja pomieszczeń Izby Wytrzeźwień dla potrzeb i celów Poradni Leczenia Uzależnień wraz z zagospodarowaniem terenu								B, D, S, R, nie, O					B, D, S, M, zauw, cO
	Adaptacja budynku przy ul. Marszałkowskiej 24a na funkcje biurowe								B, D, S, L, nie, O					B, D, S, M, zauw, cO

Nazwa działania		Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
		róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rozbudowa domu kultury na osiedlu Staromieście (projekt)	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO		B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, R, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, niez, cO			B, D, S, M, zauw, cO	
Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO	
Termomodernizacja budynku Przychodni Specjalistycznej nr 2 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO	
Rozbudowa Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego przy ul. Lubelskiej 6		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO	
Budowa Innowacyjnego Parku Nauki i Rekreacji z elementami ogrodu zoologicznego na Osiedlu Zalesie w Rzeszowie wraz z budową drogi komunikującej z ul. Sikorskiego	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO		B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, R, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, niez, cO			B, D, S, M, zauw, cO	
Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Wiśtok w Rzeszowie	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, O	B, D, S, M, niez, cO		B, D, S, R, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO				B, D, S, M, zauw, cO	

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Poprawa jakości życia seniorów w Rzeszowie poprzez rozwój infrastruktury służącej ich integracji oraz aktywizacji	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO		B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, L, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, niez, cO			B, D, S, M, zauw, cO
Modernizacja budynku Zespołu Szkół Plastycznych w Rzeszowie							B, D, S, M, nie, O						B, D, S, M, nie, O
Kompleksowa termomodernizacja budynków socjalnych przy ul. Hanasiewicza 18a oraz Litewskiej 2 w Rzeszowie		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (przychodni zdrowia, zakładów usługowych itp.) zarządzanych przez Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej będących własnością Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Rozwój infrastruktury pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży w Rzeszowie	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO	P, D, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO			P, D, S, M, nie, cO
Poprawa estetyki funkcjonalnej oraz rewitalizacja przestrzeni publicznej osiedla Sportowa w Rzeszowie	B, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO				P, D, S, M, nie, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Trasy rowerowe w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym	D, S, L, zauw	D, S, L, zauw	D, S, L, zauw	D, S, L, zauw	P, K, S, D, M	P, D, S, M	P, D, S, M	B, D, S, L, zauw	D, S, L, zauw	P, D, S, L	W	-	W
Gmina Boguchwała													
Częściowa, ponowna rekultywacja nieczynnego składowiska odpadów w Woli Zgłobieńskiej	P, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, O	P, D, S, M, zauw, O	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, L, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, nie, O
Rewitalizacja obszaru rekreacyjno-sportowego oraz ulicy Kolejowej w Boguchwale – Senior Park	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja dworca kolejowego w Boguchwale przejętego przez Gminę od PKP	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO		P, D, M, nie, cO	P, D, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, O	B, D, S, M, zauw, cO					P, D, S, M, nie, Rew
Remont i modernizacja zespołu dworsko-parkowego w Zgłobniu – Senior Park	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja stawiska oraz ulicy Akacyjowej w Boguchwale – miejsce integracji międzypokoleniowej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja terenów przemysłowych oraz przyzakładowych budynków mieszkalnych w Boguchwale	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja starej szkoły wraz z otoczeniem w Nosówce	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja otoczenia Domu Ludowego i remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Nosówce	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja centrum miejscowości wraz z Sanktuarium w Niechobrze	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja otoczenia remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Niechobrze	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku kółka rolniczego w Raclawówce wraz z zagospodarowaniem otoczenia	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja zabytkowego kościoła w Raclawówce wraz z zagospodarowaniem otoczenia	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja Domu Ludowego w Mogielnicy wraz z zagospodarowaniem otoczenia	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja kanalizacji deszczowej w Boguchwale					B, D, S, L, nie, cO		P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO					P, D, S, L, nie, cO
Rewitalizacja stawów w centrum miejscowości Zgłobień	B,D,S,M, du,cO	B,D,S,M, du,cO	B,D,S,M, du,cO		B,D,S,M, du,cO	P,D,S,M, niez, O	B,D,S,M	B,D,S,M, du,cO	B,D,S,M,z auw,cO				B,D,S,M, du,Rew
Zagospodarowanie odnowionego, zabytkowego spichlerza na rynku w Boguchwale							B,D,S,M					B,D,S,M, du,O	

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja zabytkowego kościoła w Zgłobniu wraz z zagospodarowaniem otoczenia	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja zabytkowego kościoła parafialnego należącego do parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Św. Stanisława Biskupa w Boguchwale wraz z zagospodarowaniem jego otoczenia.	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku starego młyna w Boguchwale wraz z zagospodarowaniem jego otoczenia.	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, Co			B, D, S, M, du, Rew
Instalacja monitoringu obiektów i przestrzeni publicznych Gminy Boguchwała							B, D, S, M					W	B, D, S, M
Gmina Chmielnik													
Rewitalizacja Domu Ludowego w Chmielniku	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja obiektów byłego kółka rolniczego dla potrzeb utworzenia bazy komunalnej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja i modernizacja remizy strażackiej w Zabratówce dla potrzeb utworzenia klubu seniora	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Zagospodarowanie kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Zabratówce	B,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M, nie,cO		B,D,S,M, nie,cO	P,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, zauw, cO				B, D, S, M, du, Rew
Remont remizy w Woli Rafałowskiej z przeznaczeniem na Dom Ludowy wraz z zagospodarowaniem otaczającej przestrzeni publicznej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w Błędowej Tyczyńskiej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja starej szkoły w Błędowej Tyczyńskiej dla potrzeb utworzenia mieszkań socjalnych	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja części Domu Ludowego w Borówkach wraz z otaczającą przestrzenią publiczną dla potrzeb utworzenia klubu seniora	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Instalacja monitoringu obiektów publicznych w gminie Chmielnik wraz z rozbudową systemu oświetlenia		B, K, C, M, nie					B, D, S, L, nie, cO	B, K, C, M, nie, cO				w	B, D, S, L
Gmina Czarna													
Adaptacji budynku Ośrodka Kultury w Woli Małej z przeznaczeniem na ośrodek dziennego pobytu dla osób starszych					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rozbudowa Ośrodka Kultury w Krzemienicy	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rozwój Ośrodka Garncarskiego w Medyni Głogowskiej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, cO	B, D, S, M, du, cO
Rozbudowa terenu rekreacyjnego w dolinie potoku w Medyni Łańcuckiej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Zagospodarowanie jeziorzek powyrobiskowych w Czarnej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja dróg gminnych i powiatowych uszkodzonych lub zniszczonych w związku z budową autostrady A4	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Instalacja monitoringu gminnych obiektów publicznych oraz rozbudowa systemu oświetlenia na terenie gminy	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Termomodernizacja sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Medyni Głogowskiej		P, D, S, M, nie, O				P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, nie, cO						B, D, S, M, nie, cO
Rewitalizacja przestrzeni służących aktywizacji oraz integracji osób starszych w gminie Czarna	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Gmina Czudec													
Rewitalizacja przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Czudec	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie brzegów Wisłoka na terenie gminy Czudec	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Centrum Bezpieczeństwa i Ekspresji Społecznej w Czudcu	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Gmina Głogów Małopolski													
Rewitalizacja Rynku Miejskiego w Głogowie Małopolskim	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja obszaru śródmieścia poza Rynkiem	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Przywrócenie funkcji rekreacyjnej stawom w Głogowie Małopolskim	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Odnowa zabytkowego Parku <i>Grabina</i> w Głogowie Małopolskim wraz z modernizacją boiska sportowego	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Modernizacja dworca PKP wraz z przyległym układem komunikacyjnym	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Odnowa zabytkowego parku i stawu w Budach Głogowskich wraz z budynkami podworskimi	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja starej szkoły w Budach Głogowskich poprzez nadanie budynkowi nowych funkcji użyteczności społecznej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Budach Głogowskich				P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku Domu Ludowego w Stykowie oraz dwóch zabytkowych kaplic				P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku przedszkola i żłobka w Lipiu wraz zagospodarowaniem terenu					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku Domu Ludowego, budynku przedszkola oraz sali gimnastycznej w Rogoźnicy wraz zagospodarowaniem terenu					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja terenu przy kościele w Rogoźnicy poprzez utworzenie parku	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja parku przy Domu Ludowym i remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Rudnej Małej	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja centrum miejscowości Pogwizdów Nowy				P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja zabytkowej kaplicy p.w. św. Huberta oraz boiska sportowego w Miłocinie					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rozwój funkcji rekreacyjnej zbiornika wodnego oraz rewitalizacja Domu Ludowego w Hucisku	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rozwój funkcji rekreacyjnej wokół małej zapory wodnej w Pogwizdowie Starym	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Odnowa parku ze stawem w Wysokiej Głogowskiej	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Nadanie nowej funkcji terenom przepływu rzeki Gołębiówka w Wysokiej Głogowskiej	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Gmina Krasne													
Adaptacja zespołu budynków kolejowych w Strażowie na cele edukacyjno-kulturalne					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Zagospodarowanie obszaru Starego Wiśloczyska dla potrzeb rozwoju funkcji rekreacyjnych oraz edukacji ekologicznej	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja zabytkowego kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP w Krasnem oraz nadanie mu nowych funkcji społecznych					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja budynku Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki w Krasnem			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, zauw, Rew
Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie wzgórza św. Marii Magdaleny w Malawie	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO
Rekreacyjne zagospodarowanie działek ewidencyjnych nr 1174/59, 1174/61 w Krasnem	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO
Rewitalizacja przestrzeni przy Domu Ludowym i remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Palikówce	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja obiektów byłego kółka rolniczego dla potrzeb utworzenia bazy komunalnej	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				
Rewitalizacja budynku przedszkola w Krasnem dla potrzeb rozbudowy Gminnego Ośrodka Kultury i Biblioteki oraz tworzenia mieszkań komunalnych	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				
Rewitalizacja przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Krasne	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja boiska sportowego w Strażowie	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Zagospodarowanie poddasza w budynku Ośrodka Zdrowia w Malawie							B,D,S,M						
Gmina Lubenia													
Rewitalizacja remiz Ochotniczej Straży Pożarnej w Sołonce i Straszylu							P, D, S, M, nie, Co						B, D, S, M, zauw, Rew
Rewitalizacja budynku Domu Kultury w Straszylu wraz z rozbudową sali widowiskowej oraz zagospodarowaniem terenu wokół obiektu			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, Rew
Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej w Lubeni							P, D, S, M, nie, Co						B, D, S, M, zauw, Rew
Rewitalizacja budynku Domu Kultury w Siedliskach							P, D, S, M, nie, Co						B, D, S, M, zauw, Rew
Rewitalizacja wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku dawnej poczty w Straszylu					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja budynków (wraz z zagospodarowaniem otaczającej przestrzeni) w gminie Lubenia w celu stworzenia domów opieki nad osobami starszymi							P, D, S, L, nie, Co						B, D, S, M, zauw, Rew
Instalacja zintegrowanego monitoringu obiektów publicznych w gminie Lubenia połączona z rozbudową systemu oświetlenia							P, D, S, L, nie, Co						B, D, S, M, zauw, cO
Adaptacja budynku szkoły podstawowej (wraz z zagospodarowaniem otaczającej przestrzeni) w Lubeni z przeznaczeniem na potrzeby komunalne oraz potrzeby spółdzielni socjalnej			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO
Rewitalizacja budynku po dawnej poczekalni autobusowej w Lubeni		P, D, S, M, zauw, O			P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, nie, cO
Miasto Łańcut													
Rewitalizacja zabytkowego klasztoru oo. Dominikanów z przyległym terenem dla potrzeb utworzenia nowoczesnego centrum o funkcjach kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych, wypoczynkowych i naukowych	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Przebudowa i modernizacja Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie wraz z otaczającą przestrzenią publiczną i nadanie mu nowych funkcji społecznych, kulturalnych, edukacyjnych i rozrywkowych w ramach Centrum Tańca, Muzyki i Filmu	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja Rynku, terenów przyległych oraz towarzyszącej infrastruktury dla potrzeb utworzenia Podziemnej Trasy Turystycznej oraz traktów spacerowych, przestrzeni turystycznej, kulturalnej i edukacyjnej	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, du, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, du, cO	B, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja zabytkowego kościoła św. Stanisława Biskupa i Męczennika z przyległym terenem dla potrzeb kultu religijnego, kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych i naukowych					P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku Komendy Powiatowej Policji w Łańcucie przy pl. Sobieskiego 19 oraz nadanie mu nowych funkcji na potrzeby administracyjne, kulturalne i społeczne	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	róznorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja, modernizacja i przebudowa budynku Urzędu Miasta w łańcucie przy Plac Sobieskiego 18 na potrzeby administracyjne i społeczne	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja Synagogi dla potrzeb muzeum oraz centrum kulturalnego, edukacyjnego, turystycznego i naukowego	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja zabytkowego budynku przy ul. Piłsudskiego 70 D oraz nadanie mu nowych funkcji kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych dla osób starszych w ramach Klubu Seniora oraz Klubu Czytelnictwa i Słowa Pisanego	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, du, cO	B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja budynku przy ul. Danielewicza 15 oraz nadanie mu nowych funkcji kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych dla osób starszych w ramach Akademii Seniora	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja i zagospodarowanie Stawu Browarnego dla potrzeb utworzenia centrum wypoczynku, sportu i rekreacji	B,D,S,M, niez,zauw,cO	B,D,S,M, niez,zauw,cO	B,D,S,M, niez,zauw,cO,O		B,D,S,M, du,cO	P, D, S, M, nie, cO	P,D,S,M, niez,cO	B,D,S,M, zauw,du,cO,nO	B,D,S,M,z auw,cO			B, D, S, M, du, Rew	B, D, S, M, du, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja i zagospodarowanie Lasu Bażantarnia dla potrzeb utworzenia parku krajobrazowego, rekreacji, aktywnego spędzania czasu, wypoczynku, turystyki i integracji społecznej	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, niez, cO	P, D, S, M, niez, cO	P, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, niez, cO	B, D, S, M, zauw, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Przebudowa basenu otwartego wraz z otoczeniem przy ul. Składowej w Łąncucie na potrzeby obiektu całorocznego- utworzenie Centrum Kultury Fizycznej	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej przy ul. Piłsudskiego (budynek Urzędu Miejskiego w Łąncucie), Sienkiewicza (Przedszkole Miejskie Nr 1, Przedszkole Miejskie Nr 5)		B, K, C, M, zauw, O				B, D, S, L	P, D, S, L		B, D, S, M, L	P, D, S, L	W		W
Rewitalizacja wspólnych części budynków mieszkalnych (w tym zabytkowych domów, willi i kamienic) w Śródmieściu Łąncuta		B, D, M, S, du, cO					P, D, S, L, nie, cO					B, D, S, M, zauw, cO	B, D, S, M, zauw, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja, przebudowa i modernizacja wspólnych części budynków mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych na obszarze Śródmieścia i terenów przylegających w Łąncucie	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Rewitalizacja podwórek i przestrzeni międzyblokowych na osiedlach mieszkalnych na obszarze Śródmieścia i terenów przyległych w Łąncucie	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, Rew
Przebudowa kanalizacji deszczowej i sanitarnej oraz sieci wodociągowej wraz z odtworzeniem nawierzchni ulic: ul. Paderewskiego, 3 Maja, Plac Sobieskiego, Rynek, Farna, Rejtana, Zamkowa, Danielewiczka, Rzeźnicza, Kowalska, Dominikańska, Podwale, Kilińskiego, Mickiewicza, Żardeckiego, Królowej Elżbiety, Ottona z Pilczy, Kościuszki, Wałowa	P, D, S, L, nie, O	P, D, S, L, nie, O	P, D, S, L, nie, O	P, D, S, L, nie, O	P, D, S, L, nie, O		P, D, S, L, nie, O	B, D, S, L, nie, cO			P, D, S, L, nie, O		P, D, S, L, nie, O
Przebudowa oświetlenia ulic na Obszarze Śródmieścia i terenach przyległych w Łąncucie		B, K, C, M, nie					B, D, S, L, nie, cO	B, K, C, M, nie, cO					

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Modernizacja istniejących obiektów oraz ich adaptacja na cele społeczne i kulturalne na obszarze Śródmieścia w Łańcutcie							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, M, zauw, cO
Rewitalizacja, przebudowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej w Łańcutcie pełniących funkcje edukacyjne, kulturalne, zdrowotne i administracyjne będące własnością podmiotów innych niż Gmina Miasto Łańcut	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				B, D, S, M, du, Rew
Gmina Łańcut													
Przebudowa internatu przy szkole w Wysokiej na centrum edukacji regionalnej i kulturowej							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, M, zauw, cO
Rewitalizacja budynku ośrodka zdrowia w Kosinie dla potrzeb utworzenia ośrodka wsparcia dla osób starszych							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, M, zauw, cO
Urządzenie terenu rekreacyjnego przy zbiorniku retencyjnym w Głuchowie	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, du, cO	B, D, S, M, z auw, du, cO				B, D, S, M, z auw, cO
Uporządkowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Sonina wraz z przebudową Ośrodka Kultury oraz zagospodarowaniem zbiornika wodnego			B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Uporządkowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Albigowa wraz z przebudową budynków Ośrodka Kultury i przedszkola			B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, zauw, cO
Urządzenie terenu rekreacyjnego w Kosinie	B,D,S,M, nie, cO	B,D,S,M, nie, cO	B,D,S,M, nie, cO	B,D,S,M, nie, cO	P,D,S,M, nie, cO	P,D,S,M, nie, cO	P,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M, du,cO	B,D,S,M,z auw,du,cO				B,D,S,M,z auw,cO
Rewitalizacja budynku biblioteki i czytelnicy w Kosinie							P,D,S,M,z auw,O						B,D,S,M,z auw,O
Gmina Świlcza													
Odnowa zabytkowego spichlerza w Trzcianie dla potrzeb utworzenia centrum senioralnego			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew
Rozwój funkcji rekreacyjnych zbiornika retencyjnego w Bratkowicach	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja terenów zieleni – Lasek w Mrowli	B,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M, nie,cO	P,D,S,M, nie,cO	P,D,S,M, nie,cO	P,D,C,M, nie,cO	P,D,S,M,z auw,cO	B,D,S,M, du,cO	B,D,S,M,z auw,cO				B, D, S, M, zauw, cO
Rewitalizacja Domu Ludowego w Bratkowicach dla potrzeb rozwoju ruchu amatorskiego młodzieży							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, M, zauw, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez kompleksową modernizację Gminnego Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Trzcianie							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, M, zauw, cO
Gmina Trzebowniko													
Rewitalizacja zabytkowych budynków Spichlerza oraz Rządcówki na terenie kompleksu podworskiego w Łące			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew
Rewitalizacja dwóch budynków przedszkolnych w Łukawcu dla potrzeb tworzenia mieszkań komunalnych							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, M, zauw, cO
Rewitalizacja parku podworskiego przy dawnym browarze w Zaczerniu	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO				P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja i uporządkowanie otoczenia Ośrodka Sportu i Rekreacji w Nowej Wsi			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, R, zauw, Rew
Rewitalizacja oraz rekreacyjne zagospodarowanie zalewu w Terliczce	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Wiśłok na terenie Gminy Trzebowniko	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, pL, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Utworzenie otwartych stref wypoczynku i rekreacji służących integracji i aktywizacji osób starszych na terenie gminy Trzebownik	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, M, du, cO
Rewitalizacja dwóch byłych budynków i ogrodów przedszkolnych w Łukawcu dla potrzeb tworzenia Młodzieżowego Domu Kultury, Mieszkań Komunalnych i Skwerów Rekreacyjnych z Placami Zabaw	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, cO
Gmina Tyczyn													
Rewitalizacja zabytkowej płyty Rynku w Tyczynie wraz z przyległymi uliczkami i obiektami zabytkowymi			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew
Rewitalizacja parku przy pałacu mieszczącym obecnie Zespół Szkół im. Władysława Orkana, położonego przy wjeździe do miasta Tyczyna od strony Rzeszowa, u zbiegu ulic Grunwaldzkiej i Parkowej	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew
Rewitalizacja Domu Ludowego w centrum wsi Hermanowa							B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, R, zauw, cO
Rewitalizacja stawów podworskich w Tyczynie	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rewitalizacja Domu Ludowego w centrum wsi Matysówka wraz z uporządkowaniem terenu			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, L, zauw, cO
Rewitalizacja i modernizacja remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Kielnarowej							B, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, zauw, cO
Rewitalizacja obszaru w Hermanowej – Czerwonkach poprzez utworzenie Ośrodka Integracji Społecznej „Bezpieczna Przystań” dla osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, R, du, nO
Instalacja monitoringu obiektów publicznych w Gminie Tyczyn wraz z rozbudową systemu oświetlenia							P, D, S, L, nie, cO						B, D, S, L, du, nO
Rewitalizacja budynku dawnego Domu Nauczyciela i jego otoczenia oraz modernizacja zespołu boisk w Borku Starym			P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	B, D, S, L, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO			B, D, S, L, zauw, cO
Rewitalizacja zabytkowego budynku dawnego Sądu Grodzkiego wraz przyległym budynkiem użytkowym i otoczeniem w zabytkowym śródmieściu Tyczyna							B, D, S, R, nie, cO					B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew

Nazwa działania	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
	różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność obszarów chronionych	woda	powietrze	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Rozbudowa przewiązki pomiędzy gimnazjum a halą sportową w Tyczynie na potrzeby utworzenia Centrum Senioralnego	B,D,S,M, niez,cO	B,D,S,M, niez,cO	B,D,S,M, niez,cO		P,D,C,M, nie,cO	P,D,C,M, nie,cO	B,D,S,M, nie,cO	B,D,S,M, niez,cO	B,D,S,M, nie,O			B,D,S,M, nie,O	B,D,S,M, zauw,O
Rewitalizacja obszaru Hermanowa – Skotnik (odnowa i zagospodarowanie przestrzenne terenu wokół kościoła)	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO	P, D, S, R, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	B, D, S, M, nie, cO	P, D, S, M, nie, cO		B, D, S, R, du, Rew	B, D, S, R, zauw, Rew

Tabela 25 Legenda do matrycy

Legenda	
Oddziaływanie:	
pozytywne	Oznaczono kolorem zielonym
możliwe negatywne	Oznaczono kolorem żółtym
negatywne znaczące	Oznaczono kolorem czerwonym
zarówno pozytywne jak i możliwe negatywne	Oznaczono kolorem jasnozielonym

Tabela 26 Wykaz zastosowanych wskaźników

Wykaz zastosowanych wskaźników i ich skrótów		
bezpośredniość oddziaływania	bezpośrednie	B
	pośrednie	P
	wtórne	W
	skumulowane	skum
	prawdopodobne	prwd
okresu trwania oddziaływania	krótkoterminowe	K
	średnioterminowe	Ś
	długoterminowe	D
częstotliwości oddziaływanie	stałe	S
	chwilowe	C
zasięgu oddziaływania	miejscowe	M
	lokalne	L
	ponadlokalne	pL
	regionalne	R
	ponadregionalne	pR
intensywności przekształceń	nieistotne	nie
	nieznaczne	niez
	zauważalne	zauw
	duże	du
	zupełne	zup
trwałości przekształceń	odwracalne	O
	częściowo odwracalne	cO
	nieodwracalne	nO
	zrewitalizowane	Rew

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Program Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego przewiduje realizację działań, które będą powodować różne oddziaływania na komponenty środowiska. Rozdział ten prezentuje możliwe rozwiązania, które minimalizują skutki działań o negatywnym charakterze. Również w przypadku odstąpienia od realizacji danej inwestycji bez konkretnego uzasadnienia, zasadne jest przeanalizowanie możliwych sposobów niwelacji niekorzystnych oddziaływań a także rekompensowania poniesionych strat.

Możliwe negatywne oddziaływanie na środowisko powinno się ograniczać stosując odpowiednie rozwiązania administracyjne, organizacyjne bądź techniczne. Najbardziej efektywne są środki administracyjne, gdyż związane są z etapem planowania inwestycji przed przystąpieniem do realizacji. Dodatkowo ich stosowanie eliminuje konieczność stosowania kosztownych zabiegów technicznych. Komplementarność do środków administracyjnych wykazują działania organizacyjne.

Antropopresję można minimalizować poprzez wybór najmniej konfliktowych lokalizacji inwestycji. Warto zaznaczyć, iż znaczenie przy przekształcaniu środowiska mają uwarunkowania lokalne. Ze względu na występowanie na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego obszarów cennych przyrodniczo należy podejmować działania minimalizujące negatywny wpływ na te zasoby, na rośliny, zwierzęta oraz integralność siedlisk. W przypadku konieczności zrealizowania danego przedsięwzięcia, ze względu na pozytywne korzyści w perspektywie długookresowej, należy tak prowadzić etap realizacji aby ograniczać emisję zanieczyszczeń i hałasu jak również inne negatywne oddziaływania. Dotyczy to głównie planów zadaniowych takich jak turystyczno- rekreacyjne zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Wisłok, zagospodarowanie wyrobisk i zapory wodnej oraz zagospodarowanie rekreacyjne terenów w dolinach rzecznych.

Do działań organizacyjno-administracyjnych należy zaliczyć m. in.:

- przeprowadzenie w sposób rzetelny oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, wraz z przedstawieniem wariantu możliwie najmniej obciążającego środowisko, a jednocześnie ekonomicznie uzasadnionego, zapewniając wysoki poziom merytoryczny oraz biorąc pod uwagę wszystkie możliwe oddziaływania, zwłaszcza na obszary chronione;
- wydawanie decyzji administracyjnych zgodnych z zasadami i wymaganiami ochrony środowiska;
- sprawne egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawnych;
- lokowanie inwestycji poza terenami przyrodniczo cennymi;
- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie planowania konkretnego przedsięwzięcia;
- uwzględnianie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego przy wyborze lokalizacji i opracowywaniu projektu inwestycji (np. zachowanie terenów zielonych i przyjaznej ludziom przestrzeni publicznej) oraz zachowanie wymogów ochrony krajobrazu;
- uwzględnienie zasady turystyki zrównoważonej - nie należy planować infrastruktury turystycznej obciążającej środowisko na obszarach ochrony ścisłej; przy zagospodarowaniu turystycznym należy stosować strefowanie uwzględniające walory przyrodnicze, do których dostosuje się dopuszczalne formy turystyki oraz rozwój bazy noclegowej, komunikacyjnej, gastronomicznej i towarzyszącej;
- odpowiednie zaplanowanie lokalizacji i rodzaju obiektów infrastruktury turystycznej (nie zagrażającej nadmiernej presji na obszary cenne przyrodniczo);
- dostosowanie terminu przeprowadzania prac remontowych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt, głównie ptaków, płazów i nietoperzy lub stworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy);

- zaplanowanie prac remontowo-budowlanych w sposób minimalizujący niszczenie roślinności, terenów zielonych i krajobrazu oraz uwzględniając wykonywanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, odtworzenie zniszczonych terenów zielonych w sąsiedztwie inwestycji.

Zabiegi techniczne, mające na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko należy stosować, gdy nie ma możliwości uniknięcia lokalizacji danej inwestycji na obszarze cennym przyrodniczo czy chronionym prawnie. Powinny być one stosowane na etapie budowy, jak i eksploatacji. Ze względu na zasady wyboru projektów, a w szczególności na skalę możliwych do zaistnienia konfliktów społecznych, największą uwagę należy zwrócić na kwestie ochrony środowiska przyrodniczego i warunków życia ludzi. Wśród zabiegów technicznych, stosowanych podczas realizacji prac znajdują zastosowanie następujące praktyki:

- zabezpieczanie terenu budowy przed infiltracją ewentualnych wycieków z maszyn i urządzeń,
- sprawna realizacja prac i ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko w celu skrócenia czasu i zasięgu możliwego negatywnego oddziaływania na środowisko,
- racjonalne gospodarowanie materiałami ograniczające ilość powstających odpadów,
- stworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy) na okres prowadzenia prac oraz budowa odpowiedniej ilości i jakości przejść dla zwierząt,
- wprowadzenie nasadzeń zieleni wzdłuż dróg,
- lokalizacja na terenach niezalesionych i wolnych od zabudowań,
- unikanie lokalizacji przestaniających zabytki o charakterze lokalnych dominant przestrzennych,
- obiekty drogowe - materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego, tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych dla tego obszaru;
- zachowanie minimalnych przepływów biologicznych, najlepiej na poziomie średniej niskiej wody z wielolecia.

Ze względu na brak lokalizacji inwestycji w Programie, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na istniejące obszary Natura 2000 i ich integralność. Możliwe oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkoterminowy i chwilowy. Dodatkowo w Programie przewiduje się realizację działań wspierających bezpośrednio lub pośrednio zwiększanie różnorodności biologicznej i ochronę przyrody.

11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 2 pkt. 3b) nakłada obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko, rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu. Do zaproponowanych rozwiązań należy podać uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

Ustalenia Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i poprawy jakości życia człowieka, poprzez podjęcie działań i przedsięwzięć o charakterze rewitalizacyjnym. Głównym celem podejmowanych i wdrażanych w ramach niniejszego Programu działań jest: wzmocnienie wewnętrznego potencjału rozwojowego gmin Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez odnowę i zagospodarowanie terenów i obiektów wymagających wsparcia, tworzenie nowych miejsc pracy, zapewnienie wysokiej dostępności usług publicznych oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym.

Głównym zagrożeniem dla jakości środowiska na obszarze opracowania jest turystyczno- rekreacyjne zagospodarowanie terenu wzdłuż rzeki Wisłok w Rzeszowie i w gminie Czudec, turystyczne zagospodarowanie wyrobisk oraz zagospodarowanie rekreacyjne terenów w dolinach rzecznych. Korzystanie z walorów środowiska przyrodniczego powinno zakładać zachowanie równowagi tak, aby zapobiegać negatywnej antropopresji. Ochronie powinny podlegać zarówno obszary cenne przyrodniczo jak i obszary leśne. Działania inwestycyjne w tych obszarach powinny uwzględniać zachowanie walorów przyrodniczych wraz z ich bioróżnorodnością i georóżnorodnością.

W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń Programu na środowisko w rozdziale IX i X przedstawiono rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie.

Zaproponowane w Programie działania nie ingerują bezpośrednio w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego Prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w Programie działań, uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

W związku z nieznacznym stopniem szczegółowości Programu, Prognoza nie może zaproponować rozwiązania alternatywnych dotyczących m. in.:

- innej lokalizacji (wariantowania lokalizacji),
- innego sposobu prowadzenia inwestycji (warianty konstrukcyjne i technologiczne),
- innego sposobu zarządzania (warianty organizacyjne),
- wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

Mając na uwadze powyższe na obecnym etapie Prognozy przyjmuje się założenia odnoszące się jedynie do charakteru planowanych działań, bez wskazywania konkretnych rozwiązań dla działań mogących przynieść negatywne oddziaływania. Niektóre działania istotne dla rozwoju obszaru, a mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań zapobiegawczych i minimalizujących.

12. OPIS PRZEWIDYWANYCH METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI MONITORINGU W PRZYPADKU ZNACZĄCEGO WPŁYWU NA ŚRODOWISKO, SPOWODOWANEGO REALIZACJĄ ZAŁOŻEŃ DOKUMENTU

Wdrażanie rozwiązań przewidzianych w omawianym Programie wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń Programu, a także określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów, a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Program określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano trzy główne elementy monitoringu: stałe monitorowanie, opracowywanie corocznych raportów z monitoringu, ewaluacja ex-post (sporządzona po zakończeniu programu rewitalizacji). Przedstawiony możliwy sposób monitoringu realizacji założeń dokumentu zapewnia szybkie podjęcie środków zaradczych w sytuacji wystąpienia niezgodności a także współpracę wszystkich zainteresowanych stron.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Wstęp i informacje o projekcie dokumentu

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (dalej Program). Celem opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnieniami, jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przewidzianych w Programie działań, ocena występowania oddziaływań skumulowanych i analiza możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz potrzeby działań kompensacyjnych. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

skutków realizacji wyżej wymienionego projektu dokumentu, której elementem jest niniejsza prognoza, jest spełnieniem obowiązku prawnego wynikającego z Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz zapewnia zgodność z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1235 z późn. zm.).

Ocena zgodności Programu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym

Z analizy podstawowych dokumentów UE związanych z Programem można wnioskować, że realizuje on cele tych dokumentów w stopniu, w jakim pozwala jego zakres finansowy. Podobnie, na podstawie analiz stwierdzono, że cele i działania przewidziane w Programie są zgodne z podstawowymi krajowymi dokumentami strategicznymi.

Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

W oparciu o dostępne materiały zidentyfikowano główne problemy i zagrożenia środowiska w obszarze objętym Programem, jak również określono jego aktualny stan. Analizą stanu środowiska objęto wszystkie jego elementy, a w szczególności: jakość powietrza atmosferycznego, zasoby wodne, ochronę przyrody, hałas, odpady, promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), zasoby surowców naturalnych, gleby, tereny przemysłowe, poważne awarie przemysłowe, gospodarkę leśną i gospodarowanie zielenią miejską.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących oddziaływanie negatywne oraz inne możliwe warianty

W przypadku wystąpienia oddziaływań negatywnych danego działania na środowisko zaproponowano sposoby ich zapobiegania i ograniczania. Do najczęściej pojawiających się możemy zaliczyć dostosowywanie terminów prac do okresów lęgowych, stosowanie sprzętu powodującego jak najmniejsze zanieczyszczenie środowiska, sprawne przeprowadzenie prac.

Prognoza oddziaływania na środowisko

Zgodnie z metodyką prognozy na obszarze objętym opracowaniem oceniono wpływ na środowisko przyrodnicze poszczególnych działań przewidzianych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podstawowym zadaniem programu jest przywrócenie lub zmiana funkcji obiektów a jedynie w niektórych przypadkach działania dotyczą większych obszarów. Realizacja działań w większości będzie miała **pozytywny wpływ na środowisko**, będą one bezpośrednio wpływać na poprawę jakości środowiska poprzez działania wspierające rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, efektywność energetyczną czy ochronę powierzchni ziemi poprzez ponowną rekultywację dawnego składowiska odpadów. Działania, które pośrednio wpłyną na poprawę stanu środowiska odnoszą się między innymi do uporządkowania terenów parkowych i terenów otoczenia budynków. Z jednej strony przyczynią się do zmniejszenia terenów zielonych z drugiej odpowiednio zrealizowane nasadzenia zgodnie z warunkami siedliskowymi i przyrodniczymi korzystnie wpłyną na bioróżnorodność i stan zieleni na tych obszarach. Wyznaczono także działania, które będą mogły **możliwie negatywnie oddziaływać na środowisko**, które odnoszą się do funkcji komunikacyjnych i obejmują działania w zakresie modernizacji, rozwoju i poprawy stanu technicznego dróg oraz działania zmierzające do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych poprzez rozbudowę lub budowę obiektów kubaturowych. Możliwie negatywnie na środowisko oddziaływać mogą działania dotyczące zagospodarowania terenów dolinnych w tym między innymi rzeki Wisłok, która znajduje się w zasięgu obszaru Natura 2000 oraz innych terenów wodnych. Planowane działania mogą przyczynić się do nasilenia presji antropogenicznej w tym wydeptywanie, ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej czy emisji hałasu do środowiska. Nie będą to jednak działania mające na celu degradację istniejących ekosystemów.

Oddziaływania na obszary chronione w tym Natura 2000

Podstawową ostoją dla zasobów przyrody ożywionej na terenie opracowania są liczne obszary chronione w tym rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu. Planowane w Programie Rewitalizacji dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego działania nie będą wpływać negatywnie na te obszary ani na ich

integralność. Realizacja Programu może przyczynić się do poprawy jakości środowiska na tych obszarach, głównie poprzez zmniejszenie presji na powietrze atmosferyczne

Na terenie opracowania zlokalizowane są także obszary Natura 2000, zarówno ptasie jak i siedliskowe, planowane działania nie będą mieć wpływu na integralność i prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów obszarów Natura 2000. Ingerencja w środowisko naturalne będzie nieznaczna i nie będzie powodować znaczącego wpływu na obszary chronione, w tym Natura 2000.

Analiza możliwości oddziaływania transgranicznego

Zawarte w Programie zadania, będą realizowane na obszarze Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, a ich zasięg oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter regionalny, ewentualnie lokalny. Wobec tego, dokument ten nie musiał być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Spis tabel

Tabela 1 Złoża surowców naturalnych na terenie ROF w podziale na gminy z uwzględnieniem stanu zagospodarowania	18
Tabela 2 Jednolite części wód powierzchniowych położonych na terenach gmin ROF.	20
Tabela 3 Jednolite części wód podziemnych położonych na terenach gmin ROF.	25
Tabela 4. Obszary prawnie chronione w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym (stan na 31.12.2013).....	28
Tabela 5. Powierzchnie gruntów leśnych w gminach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (stan na 31.12.2013)	31
Tabela 6. Tereny zieleni w ROF(stan na 31.12.2013)	31
Tabela 7. Stacje pomiarowe na terenie ROF w 2010-2013 roku, w których prowadzono pomiar stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM _{2,5} i pyłu zawieszonego PM ₁₀	32
Tabela 8. Wyniki pomiarów stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM ₁₀ w granicach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2010-2013.....	33
Tabela 9. Wyniki pomiarów stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM _{2,5} w granicach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w latach 2010-2013.....	35
Tabela 10. Wyniki pomiarów stężeń benzo(a)pirenu prowadzonych na terenie Rzeszowa w latach 2010-2013 .	35
Tabela 11 Bilans energii finalnej z odnawialnych źródeł energii Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.....	36
Tabela 12. Wyniki pomiaru hałasu drogowego w Łąncucie w 2011 r.	37
Tabela 13. Szacunkowa liczba lokali mieszkalnych oraz osób, zamieszkujących lokale, narażone na hałas pochodzący od ruchu drogowego, oceniana wskaźnikami L _{DWN} i L _N w Rzeszowie.....	38
Tabela 14. Szacunkowa liczba lokali mieszkalnych oraz osób zamieszkujących te lokale, narażonych na hałas kolejowy, oceniany wskaźnikami L _{DWN} i L _N	39
Tabela 15 Wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód w jednolitych częściach wód powierzchniowych, przepływających przez obszar ROF, objętych monitoringiem w latach 2010-2013 – ocena za 2013 r.....	40
Tabela 16 Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze Miasta Rzeszów	41
Tabela 17 Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych i ryzyka nieosiągnięcia przez nie celów środowiskowych	42
Tabela 18. Zmiana poziomu zakwaszenia i potrzeb wapnowania gleb w powiecie łańcuckim, rzeszowski i strzyżowskim w latach 2011- 2013.	43
Tabela 19. Średnie zawartości próchnicy i N- min w poziomie 0- 60 cm w glebach w powiecie łańcuckim, rzeszowskim i strzyżowskim w 2013 r. [opracowanie na podstawie badań zleconych przez producentów rolnych]	43
Tabela 20. Procentowy udział gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości fosforu, potasu i magnezu na terenie powiatu rzeszowskiego, strzyżowskiego i łańcuckiego w latach 2010-2013	44
Tabela 21. Zawartość ołowiu, kadmu i rtęci w glebach powiatu rzeszowskiego 2013 r.	44
Tabela 22 Masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) w 2013 roku	51
Tabela 23 Łączna masa selektywnie zebranych odpadów ulegających biodegradacji na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF) w 2013 roku	53
Tabela 24 Prognoza wpływu ustaleń Programu Rewitalizacji dla ROF na poszczególne elementy środowiska. .	63
Tabela 25 Legenda do matrycy	95
Tabela 26 Wykaz zastosowanych wskaźników.....	95

Spis rysunków

Rysunek 1. Lokalizacja Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego	17
Rysunek 2 Lokalizacja JCWPd na terenie ROF. Źródło: PSH	26
Rysunek 3. Stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na przestrzeni lat 2010-2013, na stacji pomiarowej Rzeszów – ul. Szopena i Rzeszów – osiedle Nowe Miasto	33
Rysunek 4. Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu 24-godz. dla pyłu PM10 w poszczególnych miesiącach w latach 2010-2013.....	34
Rysunek 5. Lokalizacja najnowszych stacji GSM, UMTS, CDMA, LTE na terenie gmin należących do ROF [btsearch.pl]	46
Rysunek 6. Rozmieszczenie punktów pomiarowych monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych na obszarze województwa podkarpackiego w 2013r. oraz wyniki badań poziomów pól elektromagnetycznych; województwo podkarpackie 2013r.	46